ANG SIMBAHAN NI JESUKRISTO SA MGA SANTOS SA ULAHING MGA ADLAW HULYO 2016

Liahona

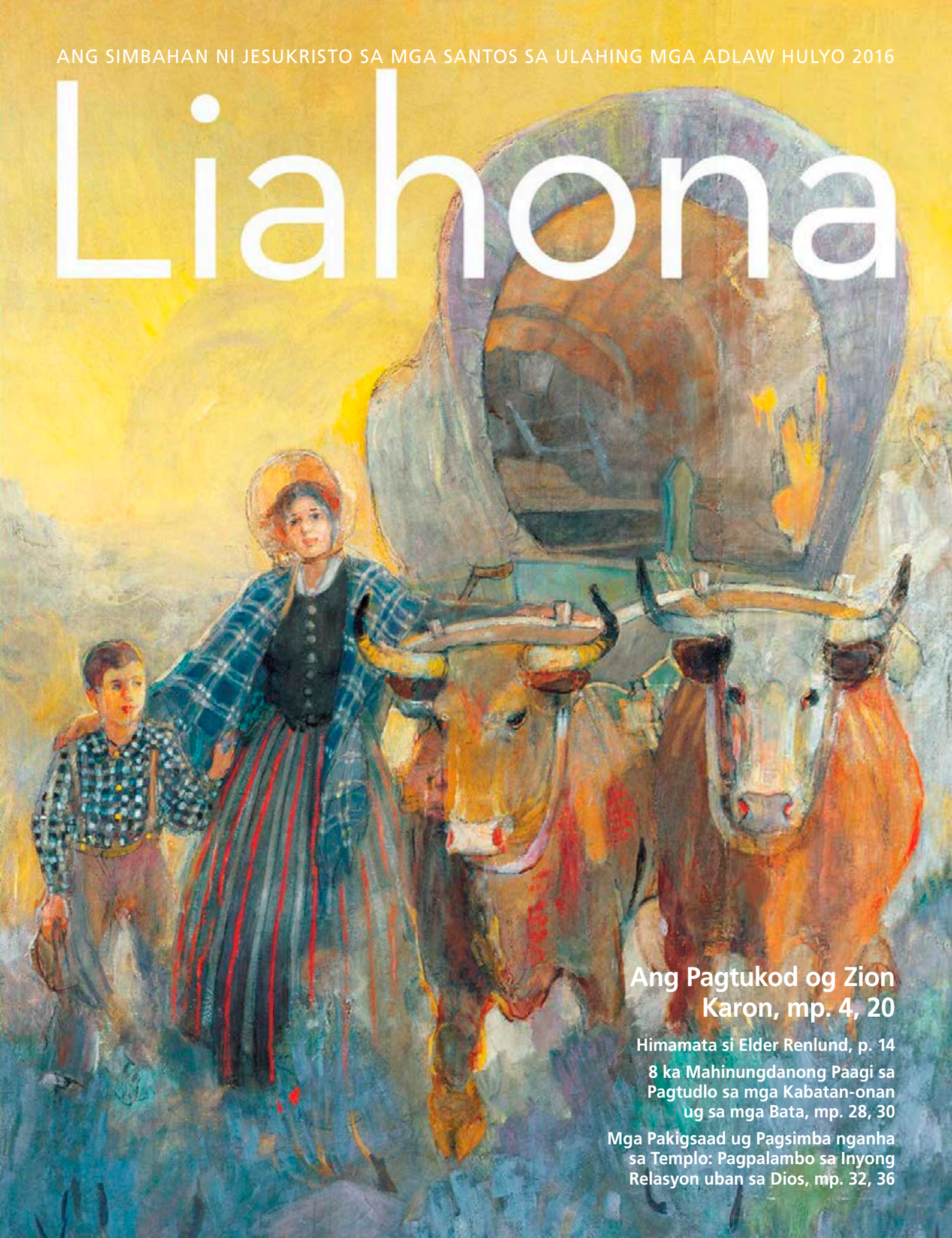

Ang Pagtukod og Zion Karon, mp. 4, 20

Himamata si Elder Renlund, p. 14

8 ka Mahinungdanong Paagi sa Pagtudlo sa mga Kabatan-onan ug sa mga Bata, mp. 28, 30

Mga Pakigsaad ug Pagsimba nganha sa Templo: Pagpalambo sa Inyong Relasyon uban sa Dios, mp. 32, 36

"Ang tanan nga mga butang nagpakita nga adunay Dios; oo, bisan ang yuta, ug ang tanan nga mga butang nga anaa sa ibabaw niini, oo, ug ang paglihok niini, oo, ug usab ang tanan nga mga planeta diin naglihok sa ilang naandan nga paagi nagsaksi nga adunay Makagagahum nga Tiglalang."

Alma 30:44

Litrato sa Milky Way, gikuha gikan sa Jackson Lake, Wyoming, USA.

Liahona, Hulyo 2016

MGA MENSAHE

4 Mensahe sa Unang Kapangulohan Magmatinud-anon sa Tinuohan sa Atong mga Katigulangan
Ni Presidente Thomas S. Monson

7 Mensahe sa Visiting Teaching Ang Atong Potensyal sa Pagkaginikanan

ANAA SA HAPIN
Atubangan: *Wala Mag-inusara,* ni Minerva Teichert. Sulod sa atubangang hapin: Gilitratohan ni Royce Bair. Sulod sa luyo nga hapin: Gilitratohan ni Guy Cohen.

LABING IMPORTANTING MGA ARTIKULO

12 Ang Kalahi sa Teacher Council
Ni Sandra Cattell
Sa unsa nga paagi ang usa ka komentaryo sa teacher council meeting mipauswag sa iyang pagtudlo.

14 Elder Dale G. Renlund: Usa ka Masulundon nga Sulugoon
Ni Elder Quentin L. Cook
Pinaagi sa usa ka tibuok kinabuhi nga pagserbisyo, si Elder Renlund, isip usa ka bag-ong Apostol, nasa-yud nga ang Ginoo mikwalipay niadtong Iyang gitawag.

20 Ang Akong Panaw isip usa ka Pioneer nga gikan sa India
Ni Mangal Dan Dipty sumala sa nasul-ti ngadto ni John Santosh Murala
Ang binordahan sa Ginoo sa akong kinabuhi mas nindot pa gayud kay sa akong gilauman—gikan sa pagdako isip usa ka "batang taga lasang" diha sa rural sa India ngadto sa pagkabinunyagan ug nahigala sa usa ka Apostol.

24 Sama sa Biyuda sa Sarepta: Ang Milagro sa mga Halad sa Puasa
Nilang Po Nien (Felipe) Chou ug Petra Chou
Gusto namong makatabang sa kabus ug timawa. Ug gusto namo ang among pamilya makabuntog sa kalagmitan nga mahimong hakog. Nakaplagan namo ang solusyon diha sa mga halad sa puasa.

36 Pagtahud sa Dios pinaagi sa Pagtuman sa Atong mga Pakigsaad
Ni Elder Joseph W. Sitati
Gitahud nato ang Langitnong Amahan samtang atong gipala-wman ang atong relasyon uban Kaniya pinaagi sa paghimo ug paghupot sa tanang makalu-was nga mga pakigsaad ug mga ordinansa.

MGA DEPARTAMENTO

8 Ang mga Propeta ug mga Apostoles Namulong Karon: Pabor sa Relihiyuso nga Kagawasan

10 Kita Naghisgot kang Kristo: Paghigugma sa Uban nga may Lahi og mga Mithi
Pangalan gipugngan

28 Pagtudlo sa Pamaagi sa Manluluwas: Pagsabut sa Kabatan-onan nga Imong Gitudloan

30 Pagtudlo sa Pamaagi sa Manluluwas: "Tan-awa ang Inyong Gagmay nga mga Bata"—Pagkat-on sa Pagtudlo sa mga Bata

32 Walay Paglubad nga mga Istorya sa Ebanghelyo: Pagsimba nganha sa Templo—ang Yawe sa pagkahibalo sa Dios
Ni Elder Marion D. Hanks

40 Mga Tingog sa mga Santos sa Ulaning mga Adlaw

80 Hangtud sa Sunod Natong Panagkita: Espirituhanong mga Buaya
Ni Presidente Boyd K. Packer

MGA YOUNG ADULT

44 **Pagsagubang sa Pag-uli og Sayo**
Ni Jenny Rollins
Sayo nga pagpauli gikan sa akong misyon makapahugno. Aniay pipila ka mga butang nga unta nahibaloan nako ug sa akong mga minahal nga angayng buhaton.

48 **Mga Profile sa Young Adult: Pagpabilin nga Lig-on didto sa France**
Ni Mindy Anne Selu
Ang pagkasakop sa French Army, si Pierre misalig diha sa pag-ampo ug sa pagtuon sa kasulatan aron mamahimong ehemplo sa iyang tinuohan.

Tan-awa kon inyo bang makit-an ang Liahona nga gitago dinhi niini nga isyu. Hint: Unsa ang usa ka Cath-ormon?

KABATAN-ONAN

50 **Mga Tubag gikan sa mga Lider sa Simbahan: Unsaon sa Pag-angkon sa mga Panalangin sa Templo**
Ni Elder Ronald A. Rasband

51 **Mubo ug Direkta**
Romantiko nga mga pagbati? Mga Milagro karon?

52 **Ang Pagpamugos sa Kaubanan ug ang *Pisto***
Ni Kiara Blanco
Gisigihan nako og hangyo ang akong mga ginikanan nga tugutan ko nga moadto sa mga party uban sa akong mga higala. Sa dihang sa katapusan sila mitugot nako, nag-ampo ko nga ila kong balikon ug kuhaon.

54 **Ang Syensya ug ang Atong Pagpangita sa Kamatuoran**
Ni Alicia K. Stanton

58 **Pag-andam—ug Buhata**
Ni Elder Hugo E. Martinez
Ang panan-awon sa Ginoo mao nga ang family history, templo, ug misyonaryo nga buhat lihokon pinaagi ninyo.

60 **Paghinumdom sa Manluluwas**
Ni Eric B. Murdock
Lima ka mga panalangin nga moabut gikan sa pagtuman sa atong mga saad sa paghinumdom kanunay ni Jesukristo.

64 **Poster: Katunga Didto?**

65 **Giunsa Nako sa Pagkasayud: Pagkat-on nga Mahimong Kahayag ngadto sa Kalibutan**
Ni Victor de Jesus Cruz Vargas

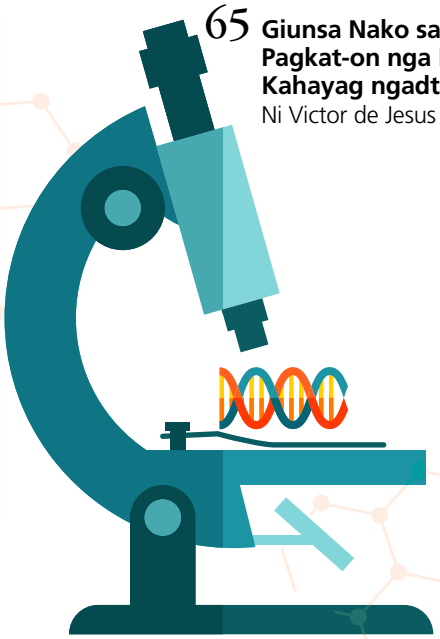

MGA BATA

66 **Bisan Kinsa pa Kamo**
Ni Linda Davies
"Oh dili," hunahuna ni Andi. "Unsay mahitabo gumikan nga ako wala ma-sealed ngadto sa akong pamilya?"

68 **Clarence batok sa the Champion**
Ni Lori Fuller
Ang tanan miabut aron motan-aw sa lumba ni Clarence ug masuta kon ang Pulong sa Kaalam tinuod ba gayud.

70 **Mga Bata Kinsa Mibarug nga Masaligon: Mga Higala ug Hugot nga Pagtuo**
Ni Melissa Hart

72 **Mga tubag gikan sa usa ka Apostol: Giunsa sa pagtawag ang mga misyonaryo?**
Ni Elder M. Russell Ballard

73 **Dapit Kapangutan-an**
Kon magkalalis ang akong mama ug papa, mabalaka ug maguol kaayo ko. Unsay akong buhaton?

74 **Mga Bayani diha sa Basahon ni Mormon: Si Kapitan Moroni Isug**

75 **Makabasa Ako sa Basahon ni Mormon**

76 **Mga Istorya sa Basahon ni Mormon: Bandila ni Kapitan Moroni**

79 **Musika: Kon Akong Madunggan ang mga Batang Pioneer**
Ni Janice Kapp Perry

HULYO 2016 VOL. 19 NU. 7
LIAHONA 13287 853
Internasyonal nga magasin sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga giimprinta sa Cebuano

Ang Unang Kapangulohan: Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf
Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles: Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund
Editor: Joseph W. Sitati
Luyo-luyo sa mga Editors: James B. Martino, Carol F. McConkie
Mga Adviser: Brian K. Ashton, Randall K. Bennett, Craig A. Cardon, Cheryl A. Esplin, Christoffel Golden, Douglas D. Holmes, Larry R. Lawrence, Carole M. Stephens
Tigdumalang Direktor: Peter F. Evans
Direktor sa Operasyon: Vincent A. Vaughn
Direktor sa mga Magasin sa Simbahan: Allan R. Loyborg
Business Manager: Garff Cannon
Tigdumalang Editor: R. Val Johnson
Luyo-luyo sa Tigdumalang Editor: Ryan Carr
Assistant sa Publikasyon: Megan VerHoef Seitz
Team sa Pagsulat ug Pag-edit: Brittany Beattie, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Lori Fuller, Garrett H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Jill Hacking, Charlotte Larcabal, Michael R. Morris, Eric B. Murdock, Sally Johnson Odekirk, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Mindy Anne Selu, Paul VanDenBerghe, Marissa Widdison
Tigdumalang Direktor sa Art: J. Scott Knudsen
Direktor sa Art: Tadd R. Peterson
Team sa Pagdesinyo: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, C. Kimball Bott, Tom Child, Nate Gines, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Mark W. Robison, Rachel Smith, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst
Coordinator sa Intellectual Property: Collette Nebeker Aune
Tigdumala sa Produksyon: Jane Ann Peters
Team sa Produksyon: Connie Bowthorpe Bridge, Julie Burdett, Katie Duncan, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson, Gayle Tate Rafferty
Prepress: Jeff L. Martin
Direktor sa Pag-imprinta: Craig K. Sedgwick
Direktor sa Pagpang-apud-apod: Stephen R. Christiansen
Paghubad: Francisco M. dela Cruz

Ipadala ang subskripsyon, mga pangutana, ug mga taho ngadto sa *Dateline Philippines* sa *Liahona,* The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Temple Drive, Greenmeadows Subdivision, Quezon City 1110, Metro Manila, Philippines o sa P. O. Box 1505, Ortigas Center, Emerald Avenue, Pasig 1600, Metro Manila, Philippines. Numero sa telepono 635-9183. Presyo sa subskripsyon sa Pilipinas, P48 matag tuig, P4.00 matag gula, gawas sa mga espesyal nga isyu.

Sa pag-subscribe ug pag-renew sa magasin, bisitahi ang http://store.lds.org. Palihug ayaw kalimti sa pagbutang sa imong ward/branch isip address asa ipadala ang imong subskripsyon.

Kon dunay mga pangutana mahitungod sa subskripsyon palihug tawag sa Church's Global Service Center (GSC) sa 1800-8-680-3950 alang sa mga subscriber sa PLDT ug Smart o 1800-1-441-0687 alang sa mga subscriber sa Globe.

Isumiter ang mga manuskrito ug mga pangutana online sa liahona.lds.org; kon ipadala ngadto sa *Liahona,* Room 2420, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; o i-e-mail sa: liahona@ldschurch.org

Liahona (usa ka termino sa Basahon ni Mormon nga nagpasabut nga "kompas o direktor") gimantala sa Albanian, Armenian, Bislama, Bulgarian, Cambodian, Cebuano, Chinese, Chinese (simplified), Croatian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Fijian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Icelandic, Indonesian, Italian, Japanese, Kiribati, Korean, Latvian, Lithuanian, Malagasy, Marshallese, Mongolian, Norwegian, Polish, Portuguese, Romanian, Russian, Samoan, Slovenian, Spanish, Swahili, Swedish, Tagalog, Tahitian, Thai, Tongan, Ukrainian, Urdu, ug Vietnamese. (Ang kasagad magkalahi sa pinulongan.)

© 2016 sa Intellectual Reserve, Inc. Tanang mga katungod gigahin. Gigamit sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga may pagtugot. Gi-imprinta sa Tinipong Bansa sa Amerika. Gi-imprinta sa Pilipinas.

Ang teksto ug biswal nga materyal diha sa *Liahona* mahimong kopyahan alang sa sulagma, dili pangkomersyo nga paggamit sa simbahan o panimalay. Ang biswal nga materyal dili mahimong kopyahan kon kini adunay mga pagdili diha sa linya sa kredito sa maong artwork. Ang mga pangutana kinahanglan ipadala ngadto sa Intellectual Property Office, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150, USA; e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:
July 2016 Vol. 19 No. 7. LIAHONA (USPS 311-480) Cebuano (ISSN 1096-5114) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is $10.00 per year; Canada, $12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address *must* be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 507.1.5.2). NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

Mga Ideya sa Family Home Evening

Kini nga isyu naglangkob og mga artikulo ug mga kalihokan nga magamit alang sa family home evening. Ang mosunod mao ang duha ka mga ehemplo.

"Sama sa Balo nga Babaye sa Sarepta: Ang Milagro sa mga Halad sa Puasa," pahina 24: Ikonsiderar nga magdungan sa pagbasa niining duha ka artikulo isip pamilya ug dayon tun-an ang istorya sa balo nga babaye sa Sarepta diha sa 1 Kings 17. Dayon makatubag na kamo sa mosunod nga mga pangutana: Sa unsang paagi nga ang pagpuasa nakapanalangin kanato sa indibidwal nga paagi ug isip usa ka pamilya? Kinsa kaha ang mapanalanginan sa atong mga halad sa puasa? Unsa nga mga panalangin ang mahimo natong makita diha sa atong panimalay pinaagi sa paghatag og mas madagayaon nga halad sa puasa? Mahimo ninyong hisgutan ang posibilidad sa paghatag og mas madagayaon nga halad sa puasa o sa laing pamaagi nga inyong matabangan ang kabus ug timawa isip pamilya.

"Bandila ni Kapitan Moroni," pahina 76: Mahimo kamo nga magdungan sa pagbasa isip pamilya ang mahitungod kang Kapitan Moroni niini nga artikulo. Dayon mahimo ninyong basahon ang Alma 46:11–14 ug maghisgut mahitungod sa unsa ang nakapa-aghat ni Kapitan Moroni sa pagpanalipud sa iyang katawhan—"atong Dios, sa atong tinuohan, ug kagawasan, ug sa atong kalinaw, sa atong mga asawa, ug sa atong mga anak." Kadtong samang mga butang importante gihapon ug gipang-ataki gihapon karon. Ikonsiderar ang paghimo og inyong kaugalingong "bandila sa kalingkawasan" ug maghisgut og mga paagi nga mapanalipdan ang mga butang nga dunay dakong kahulugan diha kanimo.

ANAA PAY DAGHAN SA INTERNET

Ang *Liahona* ug ubang mga materyal sa Simbahan anaa sa daghang pinulongan sa **languages.lds.org.** Bisitaha ang **facebook.com/liahona.magazine** (anaa sa pinulongang English, Portuguese, ug Spanish) sa pagpangita og makadasig nga mga mensahe, mga ideya sa family home evening, ug mga artikulo nga mahimo ninyong ipakigbahin sa inyong mga higala ug pamilya.

MGA HILISGUTAN NIINI NGA ISYU

Ang mga numero nagrepresentar sa unang pahina sa artikulo.

Balaod sa kaputli, *51*
Buhat sa templo, *32, 43, 50, 58, 66, 70*
Calling, mga, *41*
Diosnong kinaiya, *7*
Espiritu Santo, *41*
Family history, *42, 43, 58*
Gugma, *10, 44*
Halad sa puasa, mga, *24*
Hugot nga Pagtuo, *4, 44*
Indibidwal nga bili, *42*
Jesukristo, *4, 32, 60*
Kabatan-onan, *28*
Kaisug, *74, 75*
Kaputli, *51*
Langitnong Amahan, *36*
Mga Bata, *7, 30*
Milagro, mga, *51*
Misyonaryo nga buhat, *40, 44, 58, 65, 70, 72*
Ordinansa, mga, *32, 36, 43*
Pag-ampo, *24, 48, 68*
Pagkaginikanan, *7, 28, 30*
Pagkakabig, *20*
Pagkamasulundon, *80*
Pagpamugos sa kahigalaan, *52*
Pagpuasa, *24*
Pagtudlo, *8, 12, 28, 30*
Pagtuon sa kasulatan, *44, 48, 75*
Pag-ula, *10*
Pakigsaad, mga, *32, 36*
Pamilya, *7, 10, 66, 73, 76*
Pioneer, mga, *4, 20, 79*
Plano sa kaluwasan, *66*
Pulong sa Kaalam, *52, 68*
Sakrament, *36, 60, 64*
Sakripisyo, *4*
Seminary, *58*
Syensya, *54*

Ni Presidente Thomas S. Monson

MAGMATINUD-ANON SA TINUOHAN SA ATONG MGA KATIGULANGAN

Si John Linford nag-edad og 43 sa dihang siya ug ang iyang asawa, nga si Maria, ug ilang tulo ka anak nga mga lalaki nakahukom sa pagbiya sa ilang panimalay sa Gravely, England, aron mobiyahe og liboan ka mga milya aron moapil sa mga Santos didto sa Walog sa Great Salt Lake. Ilang gibiyaan ang ilang ikaupat nga anak nga lalaki, kinsa nagmisyon, mibaligya sa ilang mga kabtangan, ug miadto sa Liverpool sakay sa barko nga *Thornton*.

Ang biyahe sa dagat ngadto sa Siyudad sa New York, ug dayon sa yuta ngadto sa Iowa, dili sayon. Ang mga kalisud nagsugod, hinoon, human ang mga Linfords ug ubang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw misakay sa *Thornton* mibiya sa Siyudad sa Iowa niadtong Hulyo 15, 1856, isip kabahin sa walay palad nga pundok sa kariton ni James G. Willie.

Ang dili maayong kahimtang sa panahon ug lisud nga biyahe maoy nakaingon sa daghang sakit ug kamatayon sa pundok, lakip ni John. Nasakit siya ug naluya nga siya kinahanglang isakay sa kariton. Sa dihang ang pundok miabut sa Wyoming, ang iyang kondisyon migrabe pag-ayo. Ang grupo sa mga moluwas gikan sa Siyudad sa Salt Lake miabut niadtong Oktubre 21, pipila ka oras human mamatay si John. Namatay siyag sayo nianang buntaga duol sa daplin sa Suba sa Sweetwater.

Nagmahay ba si John nga iyang gibaylo ang kahayahay ug kasayon alang sa mga pakigbisog, kawad-on, ug kalisud sa pagdala sa iyang pamilya ngadto sa Zion?

"Wala, Maria," iyang giingnan ang iyang asawa sa wala pa siya mamatay. "Nalipay ko nga mianhi ta. Dili na ko makaabut pa sa Salt Lake, apan ikaw ug ang mga bata makaabut, ug wala ko magbasol sa tanan natong giagian kon ang atong mga anak motubo ug mopadako sa ilang mga pamilya didto sa Zion."[1]

Si Maria ug ang iyang anak nga mga lalaki nakahuman sa ilang biyahe. Sa dihang si Maria namatay paglabay sa dul-an sa 30 ka tuig, siya ug si John mibilin og kabilin sa hugot nga pagtuo, sa serbisyo, sa debosyon, ug sa sakripisyo.

Ang pagkahimong Santos sa Ulahing mga Adlaw mao ang pagkahimong usa ka pioneer, alang sa kahulugan sa pioneer kini mao ang "usa ka tawo nga nag-una aron sa pag-andam o pagbukas og agianan aron mosunod ang uban."[2] Ug aron mahimong usa ka pioneer mao ang pagsinati og sakripisyo. Bisan og ang mga miyembro sa Simbahan wala na hangyoa sa pagbiya sa ilang mga panimalay aron mobiyahe ngadto sa Zion, kinahanglan ilang biyaan ang karaan nga mga kinaiya, dugay na nga mga kustombre, ug suod nga mga higala. Ang uban naghimo og sakit nga desisyon sa pagbiya sa ilang mga sakop sa pamilya kinsa supak sa ilang pagkamiyembro sa Simbahan. Ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw mopadayon, hinoon, mag-ampo nianang bililhong mga tawo nga sila makasabut ug makadawat.

Ang dalan sa usa ka pioneer dili sayon, apan kita nagsunod sa lakang sa bantugang Pioneer—bisan ang Manluluwas—kinsa nag-una, nagpakita nato sa agianan nga sundon.

PIONEER FAMILY KNEELING IN SNOW, NI MICHAEL T. MALM

"Umanhi ka ug sumunod kanako,"[3] Midapit Siya.

"Ako mao ang dalan, ug ang kamatuoran, ug ang kinabuhi"[4] Mipahayag Siya.

"Umari kanako,"[5] Mitawag Siya.

Ang dalan mahimong malisud. Ang uban naglisud sa pagbarug sa pagbugal-bugal ug dili maayong mga sinultihan sa dautang mga tawo kinsa mobiay-biay sa kaputli, kamatinuoron, ug kamasulundon sa mga sugo sa Dios. Ang kalibutan kanunayng mitamay sa pagsunod sa baruganan. Sa dihang si Noe gisugo sa pagbuhat og arka, ang dautang mga tawo mitanaw sa hayag nga kalangitan ug dayon miyubit ug mitamay—hangtud miabut ang ulan.

Sa kayutaan sa Amerika sa dugay nang panahon, ang mga tawo nagduha-duha, naglalis, ug nagmasinupakon hangtud ang kalayo misunog sa Zarahemla, ang yuta mitabon sa Moronihah, ug ang tubig milunop sa Moroni. Pagtamay, pagbiay-biay, pagkalaw-ay, ug pagkamakasasala nawala na. Gipulihan kini sa mangiub nga kahilom, baga nga kangitngit. Ang pailub sa Dios natapos na, ang Iyang panahon natuman na.

Si Maria Linford wala gayud mawad-i sa pagtuo bisan pa sa pagpanggukod didto sa England, ang mga kalisud sa iyang biyahe ngadto sa "dapit nga giandam sa . . . Dios,"[6] ug sa misunod nga pagsulay nga gilahutay sa iyang pamilya ug sa Simbahan.

Sa seremonya sa lubong niadtong 1937 nga gipahinungod sa handuman ni Maria, si Elder George Albert Smith (1870–1951) nangutana sa iyang kaliwatan: "Magmatinud-anon ba kamo sa Tinuohan sa Atong mga Katigulangan? . . . Paningkamot nga mahimong takus sa tanang mga sakripisyo nga [ilang] nahimo alang kaninyo."[7]

Samtang kita maningkamot sa pagtukod sa Zion diha sa atong mga kasingkasing, sa atong mga panimalay, sa atong mga komunidad, ug sa atong mga nasud, hinaut nga atong hinumduman ang tinuod nga kaisug ug malungtarong pagtuo niadtong kinsa mihatag sa tanan aron kita makatagamtam sa mga panalangin sa gipahiuli nga ebanghelyo, uban sa paglaum ug saad pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa Andrew D. Olsen, *The Price We Paid* (2006), 45–46, 136–37.
2. *The Compact Edition of the Oxford English Dictionary* (1971), "pioneer."
3. Lucas 18:22.
4. Juan 14:6.
5. Juan 7:37; tan-awa usab sa 3 Nephi 9:22.
6. "Dali, Dali, Kamo mga Santos," *Mga Himno ug mga Awit sa mga Bata,* nu. 2.
7. Tan-awa sa Olsen, *The Price We Paid,* 203–4.

PAGTULUN-AN GIKAN NIINI NGA MENSAHE

Ikonsiderar ang paghangyo niadtong inyong gitudloan sa paghunahuna sa mga tawo sa ilang mga kinabuhi kinsa nag-una ug nahimong mga pioneer alang nila. Dayon pangutan-a sila kanus-a sila nahimong mga pioneer ug nag-andam sa agianan alang sa uban. Dapita sila sa pagpamalandong sa mga higayon nga kinahanglan silang mosakripisyo ug ngano nga kini bililhon. Dayon mahimo ninyo silang hagiton sa pagrekord sa ilang pagpamatuod "sa bantugang Pioneer," ang Manluluwas.

KABATAN-ONAN

Magmatinud-anon sa Ilang Tinuohan

Si President Monson naghisgot og istorya mahitungod sa usa ka pamilya nga pioneer ug dayon mikutlo ni Presidente George Albert Smith: "Magmatinud-anon ba kamo sa Tinuohan sa Atong mga Katigulangan? . . . Paningkamot nga mahimong takus sa tanang mga sakripisyo nga [ilang] nahimo alang kaninyo." Bisan og kamo dunay pioneer nga katigulangan o unang henerasyon nga miyembro sa Simbahan, nangita ba kamo og mga ehemplo sa hugot nga pagtuo alang sa giya ug kalig-on? Aniay maayong paagi nga kamo makasugod:

1. Paghimo og lista sa mga tawo nga imong gidayeg. Mahimong mga miyembro sila sa imong kaugalingong pamilya (kaniadto o karon), mga higala, mga lider sa Simbahan, o mga tawo nga anaa sa mga kasulatan.

2. Isulat ang mga hiyas nga anaa nila nga imong nagustohan. Ang imo bang mama mapailubon? Tingali ang imong higala mabination ngadto sa uban. Tingali ganahan ka sa kaisug ni Kapitan Moroni.

3. Pagpili og usa ka hiyas gikan sa imong lista ug pangutan-a ang imong kaugalingon, "Unsaon nako nga makaangkon niini nga hiyas? Unsay akong kinahanglan nga buhaton aron molambo kini sa akong kinabuhi?"

4. Isulat ang imong mga plano sa pagpalambo niini nga hiyas ug ibutang kini diin imong makita kini kanunay, sa

pagpahinumdom nimo sa imong tumong. Pag-ampo alang sa tabang sa Langitnong Amahan ug susiha kanunay ang imong pag-uswag. Kon gibati na nimo nga igo na ang imong pagpalambo niini nga hiyas, pagpili og bag-ong hiyas nga imong trabahoon.

Hinumdumi nga samtang atong palamboon ang nindot nga mga hiyas sa atong mga kaugalingon, wala lamang nato pasidunggi ang atong mga katigulangan ug sa mga sakripisyo nga ilang nahimo, apan mahimo usab kita nga impluwensya alang sa kaayo niadtong anaa sa atong palibut.

MGA BATA

Ikaw Usa Usab ka Pioneer!

Ang mga pioneer mao ang mga tawo kinsa nag-andam sa dalan alang sa uban aron pagasundon.

Pagdrowing og litrato o pangita og litrato sa usa sa imong mga katigulangan. Makakita ba kamo og istorya kon giunsa nila pag-andam ang agianan nga imong pagasundon? Pagsulat og duha ka mga paagi nga ikaw mahimong pioneer karon. Mapaambit nimo ang imong mga ideya sa inyong sunod nga family home evening!

GAUGE © ISTOCK/THINKSTOCK

Tun-i sa mainampuong paagi kini nga materyal ug tinguhaa nga masayud unsay angay nga ipakigbahin. Sa unsang paagi nga ang pagsabut sa "Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan" makapadugang sa inyong hugot nga pagtuo diha sa Dios ug makapanalangin niadtong inyong giamumahan pinaagi sa visiting teaching? Alang sa dugang nga impormasyon, adto sa ***reliefsociety.lds.org****.*

Ang Atong Potensyal sa Pagkaginikanan

"Mahinungdanon kini nga ang espiritu nga mga anak sa Dios ipanganak sa mortal ug makabaton og oportunidad sa pag-uswag ngadto sa kinabuhing dayon," mitudlo si Elder Dallin H. Oaks sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles. "Tungod sa labing importanting tumong sa mahinungdanon nga laraw sa kalipay, Mituo kita nga ang pinaka bahandi sa yuta ug sa langit mao ang atong mga anak ug atong kaliwatan."[1]

Si Elder Neil L. Andersen sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miingon:

"Nagatuo kita sa mga pamilya, ug nagatuo kita sa mga anak. . . .

". . . Miingon ang Dios kanila [Adan ug Eva], Sumanay, ug dumaghan kamo, ug pun-on ninyo ang yuta' (Genesis 1:28). . . .

"Kini nga sugo wala kalimti o gipadaplin lang sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw."[2]

Bisan og dili tanan nato mahimong mga ginikanan niining kinabuhia, makaamuma kita og mga bata sa bisan unsang edad. Atong natagamtam ang mga panalangin isip kabahin sa pamilya sa Langitnong Amahan, ug atong nasinati ang mga kalipay ug mga hagit isip kabahin sa usa ka yutan-on nga pamilya. Ug alang sa kadaghanan, ang pagkaginikanan naghulat nang daan nila diha sa kahangturan.

Dugang nga mga Kasulatan

Salmo 127:3; Mateo 18:3–5; 1 Nephi 7:1; Moises 5:2–3

Ikonsiderar Kini

Sa unsa nga mga paagi nga atong yutan-on nga pamilya mahisama sa atong langitnong pamilya?

MUBO NGA MGA SULAT

1. Dallin H. Oaks, "The Great Plan of Happiness," *Ensign,* Nob. 1993, 72, 75.
2. Neil L. Andersen, "Mga Bata," *Liahona,* Nob. 2011, 28.
3. Neil L. Andersen, "Mga Bata," 28.

Hugot nga Pagtuo, Pamilya, Kahupayan

Buhi nga mga Istorya

"Daghang tingog sa kalibutan karon ang mibaliwala sa importansya sa pagbaton og anak o nagsugyot sa paglangay o paglimit sa mga anak sa pamilya," miingon si Elder Andersen. "Ang akong mga anak nga babaye bag-o lang nga mipabasa kanako sa usa ka blog nga sinulat sa usa ka Kristiyanong inahan (dili sa atong tinuohan) nga may lima ka anak Mikomentaryo siya: '[Ang magdako] niini nga kultura, lisud kaayo ang pagkuha og biblikal nga panglantaw sa pagkainahan. . . . Ang mga bata dili makaabut og college. Siguradong dili makasuroy sa mga dapit sa kalibutan. Walay kahigayunan sa paggawas inig kagabii aron maglingaw-lingaw. Dili makahimo sa pagpanindot sa imong lawas sa gym. Dili makatrabaho sa gipangandoy nimong trabaho.' Siya dayon midugang: 'Ang pagkainahan dili usa ka kalingawan, usa kini ka tawag. Dili kamo mangolekta og mga bata kay nakita ninyong mas nindot sila kay sa mga stamp. Dili kini usa ka butang nga isingit lang kon may panahon. Mao kana nganong gihatagan kamo og panahon sa Dios'"[3]

Pabor sa Relihiyuso nga Kagawasan

Ang katawhan sa tanang kanasuran kinahanglan magtambayayong sa pagdasig og relihiyuso nga kagawasan, gibalikbalik sa pagsulti sa mga lider sa Simbahan.

"Ang mga miyembro sa Simbahan nagtinguha sa pagmugna og kaayohan diha sa mga tawo sa tanang relihiyusong pagtuo, politikanhong hunahuna, ug sa matag kaliwatan," matud ni Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, atol sa Religious Symposium ni John A. Widtsoe sa University of Southern California sa Los Angeles, California, USA, niadtong Abril 2015.

"Ang paningkamot sa pagwagtang sa mga tradisyon sa kawalay pagsalig ug kawalay panginlabut ug tinud-anay nga mosabut sa usag usa uban sa bag-ong pagtan-aw—motan-aw sa usag-usa dili isip mga langyaw o kaaway apan isip isig ka biyahero, kaigsoonan, ug mga anak sa Dios—mao ang kinadak-ang hagit samtang sa samang higayon labing magantihon ug makapadasig nga mga kasinatian sa atong taw-hanong pagpakabuhi," miingon si Presidente Uchtdorf. Ang usa sa iyang mga hangyo alang sa pagtahud ug pagsabut sa kasamtangan nga gihimo sa mga propeta ug mga apostoles.

"Kinahanglan walay pagpang-atake tali sa relihiyon ug sa gob-yerno," miingon si Elder Dallin H. Oaks sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles diha sa Court/Clergy Conference sa Congregation B'nai Israel didto sa Sacramento, California, USA, niadtong Oktuber 2015. "Mapildi kitang tanan kon ang pagbati sa kasu-ko o pagpang-atake o panagbingkil magpatibabaw," siya miingon.

"Ang mga Pangagamhanan ug ang mga balaud niini maghatag og mahi-nungdanong pagpanalipod alang sa mga tumutuo ug relihiyusong mga organisasyon ug sa ilang mga kali-hokan," siya miingon, milakbit nga ang mga relihiyusong baruganan, pagtulun-an ug mga organisasyon "makatabang sa pagmugna og mga kondisyon diin ang mga publiko nga mga balaud ug mga institusyon sa pangagamhanan ug sa mga katagi-lungsod makapalambo," aron ang tanan "magpuyo sa kalipay, pag-uyonay, ug kalinaw."

Si Elder Oaks namulong usab mahi-tungod sa relihiyusong kagawasan diha sa usa ka panagtigum didto sa Argentina (tan-awa sa "Mga Balita sa Simbahan," *Liahona,* Ene. 2016, 16).

Si Elder Jeffrey R. Holland sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles namulong ngadto sa tanang Partido sa Parliamentary Group on Foreign Affairs didto sa House of Lords sa London, England, niadtong Hunyo 2015. "Pinaagi sa pagdani sa kahiladman nga mithi sa tawo," siya miingon, "ang mga relihiyon ug relihi-yusong mga organisasyon adunay lahi nga kapasidad sa pagdasig sa mga tawo ug, sa samang higayon, sa pag-ugmad sa mga kinaiya sa pagpasaylo, pagpakig-uli, ug kagustohan sa pag-paningkamot usab alang sa gilauman sa ilang personal nga mga kinabuhi ug sa katilingban."

"Ang relihiyusong kagawasan mao ang bato sa pamag-ang sa kalinaw sa usa ka kalibutan nga daghan ang nag-indigay nga mga pilosopiya," si Elder D. Todd Christofferson sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles misulti sa usa ka grupo sa interfaith sa Brazil Mosque didto sa São Paulo, Brazil, niadtong Abril 2015. Namulong siya sa Portuguese ngadto sa mga nanambong nga nag-lakip sa mga Muslim, mga Katoliko, mga Sabadista, mga Hudeo, mga

Nakigmiting uban sa grupo sa parliamentary didto sa London, England, si Elder Holland miingon nga ang relihiyuso nga mga tawo adunay gahum sa pagdasig sa katilingban.

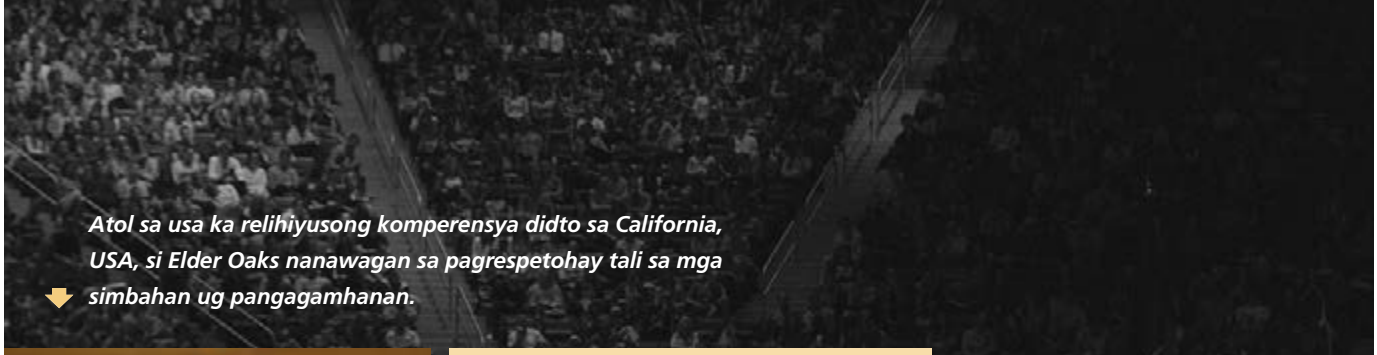

Atol sa usa ka relihiyusong komperensya didto sa California, USA, si Elder Oaks nanawagan sa pagrespetohay tali sa mga simbahan ug pangagamhanan.

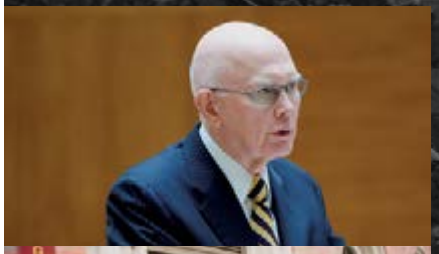

Atol sa usa ka panagtigum sa katawhan sa pagtuo didto sa Brazil, si Elder Christofferson miingon "ang relihiyuso nga kagawasan mao ang bato sa pamag-ang sa kalinaw."

Si Presidente Uchtdorf ug ang iyang asawa, si Harriet, mibisita sa relihiyuso nga mga lider didto sa California, USA.

Si Elder Rasband mitambag ngadto sa mga estudyante sa Brigham Young University sa pagsunod sa pagtulun-an ni Kristo sa paghigugma sama sa Iyang paghigugma.

Evangelical, mga Latter-day Saint, mga lumad nga spiritwalista, mga tawo nga walay partikular nga tinuohan, ug uban pa, atol sa usa ka panghitabo sa pagsaulog sa lig-ong pagsuporta sa relihiyusong kagawasan sa nasud. "Hinaut atong ipatuman ang kalinaw," siya miingon, "pinaagi sa pagtambayayong sa pagpreserbar ug pagpanalipod sa kagawasan sa tanang tawo sa paghupot ug pagpakita og usa ka relihiyon o tinuohan nga ilang gipili, sa indibidwal nga paagi o sa komunidad apil sa uban, sa panimalay o langyaw, sa publiko o pribado, ug diha sa pagsimba, pag-obserbar, sa gipraktis ug sa pagtulun-an."

"Ang mga tawo sa Hugot nga Pagtuo kinahanglan gayud nga mag-una diha sa pagpanalipod sa relihiyusong kagawasan—usa ka kagawasan diin daghang mahinungdanon nga mga kagawasan nga moabut," matud ni Elder Quentin L. Cook sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apsotoles samtang siya namulong sa Annual Religious Liberty Lecture sa Universidad sa Notre Dame Australia didto sa Sydney, Australia, niadtong Mayo 2015. "Dili lamang kita manalipod sa atong abilidad sa pagpamahayag sa atong relihiyon apan panalipdan usab nato ang katungod sa matag relihiyon sa pagpangalagad sa kaugalingong mga doktrina ug mga balaod niini," siya miingon.

Si Elder Ronald A. Rasband sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles nagserbisyo isip Senior President sa Seventy sa dihang namulong siya ngadto sa mga estudyante sa Brigham Young University sa Provo, Utah, USA niadtong Septyembre 2015.

"Ang uban sa inyong grupo sa kaedad mahibulong nganong ang relihiyusong mga grupo nalambigit sa politiko sa unang bahin, ug sila sa kasagaran madudahon sa mga motibo sa relihiyuso nga mga tawo kon sila mobuhat sa ingon" siya miingon. Ang tiningub nga tingog sa mga grupo kinsa mibati nga ang relihiyon kinahanglan dili modala og katungdanan sa politikanhon nga mga hilisgutan nga nagkakusog na sa bag-ohayng katuigan, nagsaka ang "kakuyaw sa paglalang og laing klase sa biktimahon: mga tawo sa pagtuo, sama ninyo ug nako."

Si Elder Rasband miingon sa mga estudyante nga ang kalibutan nagkinahanglan og aktibo nga kalambigitan gikan sa ilang henerasyon dinhi niining hilisgutan. "Nagkinahanglan kami sa inyong natural nga pagsabut sa kapuangod, pagtahud, ug kaangayan nga gikan sa inyong henerasyon. Nagkinahanglan kami sa inyong kapositibo ug sa inyong determinasyon sa pagtrabaho pinaagi niining komplikado nga mga sosyal isyu." Ang tubag, siya miingon, magsugod sa mga sugo sa Manluluwas nga "maghigugmaay kamo ang usa sa usa maingon nga ako nahigugma kaninyo" (Juan 13:34). ■

Bisitahi ang news.lds.org alang sa dugang nga balita ug panghitabo sa Simbahan.

ANG PAGHIGUGMA NGADTO SA UBAN NGA LAHI OG MGA MITHI

Pangalan gipugngan

Gipaningkamutan nako nga magdako ang akong mga anak nga magbaton og taas nga mga sumbanan sa moralidad. Apan dihang usa sa ilang mga role model mihimo og sayop nga mga pagpili, naghunahuna ko kon ang tanan nga gipaningkamutan nakong matudlo mapakyas lang ba.

Ang akong bayaw nga si Janey (ang ngalan giusab) nagtubo sa ebanghelyo ug mahalaron kaayo nga miyembro sa Simbahan. Human nga ang maingon og malipayon unta nga kaminyoon sa templo wala madayon, ang mga tawo sa gamay niyang komunidad nagsugod sa paghimo og mga istorya-istorya ug gihukman siya. Mipalayo siya sa daghan niyang mga higala ug sa kadugayan sa Simbahan.

Nagsugod siya sa pagpakig-date og usa ka batan-on, nga si Andy, nga sa wala madugay nakig-ipon kaniya. Nagproblema ko kon unsaon nako sa pagsulti sa akong mga anak. Gihigugma kaayo sa tulo nako ka batan-ong anak nga mga babaye ang ilang iyaan nga si Janey. Dili lamang suod kaayo ang among pamilya, apan siya ang ilang dance teacher, mao nga magkita sila daghang higayon sa usa ka semana.

Sulod sa pipila ka bulan, nagtuo lang sila nga kanunayng mobisita si Andy, apan gisultihan ra nako sila nga si Janey ug si Andy nagpuyo-puyo na. Akong gipasabut nga ang pagpili nga ilang gihimo usa ka seryuso nga sala. Ang akong mga anak ingon og nakasabut ra, ug duna mi maayo nga paghisgot mahitungod sa kaimportante sa pagsunod sa mga baruganan sa ebanghelyo.

Dayon may dakong nahitabo. Malipayon nga gipahibalo ni Janey sa pamilya nga siya ug si Andy hapit na dunay anak. Nabalaka na usab ako sa mahimong epekto niini nga balita ngadto sa akong mga anak. Nahibalo ba sila nga dili ingon niini nga paagi ang gusto sa Langitnong Amahan sa pagpadala og Iyang mga anak dinhi sa kalibutan? Kon sila ang anaa niini nga sitwasyon, maghunahuna ba sila nga madawat ra ug normal ra kini?

Nagsubo ko sulod sa mga semana, dili ko gustong mosulti sa akong mga anak niining bag-ong hitabo. Mga bulan ang milabay si Janey ug sa Andy nakahukom nga magminyo. Nganong wala man sila makahulat nga ipahibalo ang pagmabdos hangtud nga minyo na sila?

Miulbo ang akong kapungot. Sa unsang paagi ako mahigugma ni Janey apan dili ang iyang gihimo? Sa unsang paagi akong matudloan ang akong mga anak sa pagpadayon nga mohigugma sa ilang iyaan apan dili ang mga pagpili nga iyang gihimo?

Usa ka adlaw gisultihan ko sa akong igsoon mahitungod sa usa ka batan-ong babaye sa iyang ward nga namabdos. Kini nga batan-on padayon nga misimba ug ingon og malipayon ra

ANG PASALIG SA KAMATUORAN

"Ang atong pagkamatugtanon ug pagtahud sa uban ug sa ilang pagtuo dili makapahuyang sa atong pasalig sa kamatuoran nga atong nasabtan ug sa pakigsaad nga atong gihimo. . . . Kita kinahanglang mobarug alang sa kamatuoran, bisan kon kita nagmatugtanon ug nagtahud sa mga pagtuo ug mga ideya nga lahi sa atoa ug sa mga tawo nga naghupot niini. . . .

"Susama, uban sa atong mga anak ug sa uban nga kita adunay katungdanan sa pagtudlo, ang atong katungdanan sa kamatuoran mahinungdanon gayud. Siyempre, ang pagpaningkamot sa pagtudlo mamunga lang pinaagi sa kabubut-on sa uban, busa ang atong pagtudlo himoon uban sa gugma, pailub, ug pag-awhag."

Elder Dallin H. Oaks sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, "Pagbalanse sa Kamatuoran ug Pagkamatugtanon," *Liahona,* Peb. 2013, 32, 33.

Sa unsang paagi akong matudloan ang akong mga anak sa pagpadayon nga mohigugma sa ilang iyaan apan dili ang mga pagpili nga iyang gihimo?

ug mahinamon sa umaabut nga panghitabo sa iyang kinabuhi. Ang ubang mga batan-ong babaye naglibug sa ilang nakita kaniya nga ingon og wala ray nahitabo mahitungod sa sitwasyon.

Apan ang akong igsoon, nga maoy visiting teacher sa inahan sa batan-ong babaye, nahibalo sa dili maihap nga mga gabii nga naghilak ang batan-ong babaye atol sa iyang pagkatulog, sa labihang kasubo gumikan sa mga pagpili nga misangput niini nga sitwasyon. Paglabay sa pipila ka semana nga pag-antus, ang batan-ong babaye mihukom kon magpadayon ba siya sa iyang pagsubo, o mangita og paagi nga makapadayon ug magmalipayon. Tungod sa maulaong pagsakripisyo ni Kristo, madawat niya ang mga sangputanan sa iyang mga desisyon ug sa makausa mamahimong limpyo pinaagi sa paghinulsol.

Naghunahuna ko kon si Janey miagi ba sa susamang butang. Gimahayan ba niya ang iyang mga pagpili apan, dili mahimong mousab sa mga sangputanan, gidawat kini ug mihukom nga mangitag paagi sa pagpadayon?

Naulaw ko sa pintas nako nga mga paghukom ug sa wala nako paghigugma sama sa gilauman ni Jesukristo nga atong ipakita. Dihang gipamalandungan nako ang kinabuhi sa Manluluwas, nahinumdom ko nga kanunay Niyang gipangita ang mga makasasala, gitudloan sila pinaagi sa Iyang mga pulong ug ehemplo, ug sa paghigugma kanila. Mao kini ang gugma nga mipahumok sa mga kasingkasing ug miusab sa mga tawo.

Akong naamguhan nga sa kasagaran gayud higugmaon nako ang mga tawo kon sila naghimo sa unsay gituohan nako nga ilang buhaton, apan kon masayop na gani sila, gihimaraot nako sila sa akong kasingkasing. Hipokrito diay kaayo ako! Nahinumdom ko nga kinahanglan kong maghinulsol. Nagkinahanglan ko nga mohigugma sa makasasala nga dili mag-endorso sa sala. Sa katapusan, nawagtang ra ang gibati nakong kapungot ngadto kang Janey ug tinuod nako siyang gihigugma og balik.

Duna na usab akoy maayong panaghisgot uban sa akong mga anak. Akong gihatagan og importansya ang kaminyoon sa dili pa makaanak. Among gilantaw ang pagkatawo sa bag-ong bata diha sa pamilya. Tanan kami gustong mosuporta ni Janey ug mopakigbahin niining espesyal nga panahon sa iyang kinabuhi. Ang akong mga anak nakahibalo nga ang ilang Tiya Janey nakahimo og sayop, apan sila nahigugma gihapon kaniya ug sa ilang Tiyo Andy ug nanghinaot nga ang matahum nilang pamilya ugma damlag mohukom nga mobalik sa naghulat nga mga bukton sa atong Manluluwas, si Jesukristo. ■

PAGHULAGWAY PINAAGI NI JULIE ROGERS

ANG KALAINAN SA Teacher Council

Usa ka komentaryo sa usa ka miting sa teacher council nakapausab og daghan kay sa akong pagtudlo.

Ang mga miting sa teacher coucil nakatabang si Sandra Cattell (tunga) sa pagpalambo sa iyang mga abilidad sa pagtudlo.

Ni Sandra Cattell

Tigulang nako, mao nga sa dihang gitawag ko sa pagtudlo sa Young Women, naghunahuna ko, "My goodness! Nahibulong ako nganong gitawag ko nila?"

Naningkamot ko pag-ayo sa pag-andam og mga leksyon nga angay sa mga panginahanglan sa batan-ong mga babaye, ug manghinaut ko nga sila andam sa pagpakigbahin unsay ilang nakat-unan ug unsay ilang gibuhat niini niana nga semana. Apan ang akong mga pangutana sa kasagaran walay tubag.

Sa usa sa mga miting namo sa teacher council sa ward, usa sa mga magtutudlo miingon nga nagllisud siya sa kabatan-on nga mosulti panahon sa mga leksyon. Laing magtutudlo sa miting miingon, "Well, makatugot man mo sa kahilom, di ba." Usahay ang mga tawo kinahanglan og gamay nga panahon sa paghunahuna sa pangutana sa dili pa motubag.

Kana nga komentaryo sa miting sa teacher council nakahimo og kalainan dili lang sa paagi sa akong pagtudlo apan sa akong mga estudyante usab. Gihunahuna ko kini pag-ayo. Sa akong sunod nga leksyon sa Young Women, nangutana ko sa klase unsa nga baruganan sa ebanghelyo ang ilang nagamit niana nga semana. Mao gihapon, dihay kahilom. Apan imbis diha-diha mosapaw dayon sa kahilom, nakahinumdom ko sa among panaghisgutan sa teacher council ug hilom nga miingon, "Ayaw lang pagdali-dali."

NGANO NGA IMPORTANTE ANG MGA MITING SA TEACHER COUNCIL

Tungod kay kitang tanan mga anak sa Dios, si bisan kinsa nga andam nga makat-on ug magpuyo sa ebanghelyo mahimong mas sama sa atong Langitnong Amahan. Ang mga magtutudlo dunay importante nga tahas kon unsaon nato sa pagkat-on ug pagpuyo sa ebanghelyo.

Sa pagtabang sa mga magtutudlo, ang Unang Kapangulohan ug ang Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles midapit sa mga ward ug branch sa tibuok Simbahan sa paghimo og mga miting sa teacher council. Kining binulan nga mga miting makapakat-on sa mga magtutudlo ug mga lider samtang sila magpakigbahin og mga ideya mahitungod sa pagtudlo.

Bag-o kini nga mga miting, apan kini aduna nay positibo nga resulta sa mga magtutudlo ug mga tigkat-on. Sa ubos mao ang mga komentaryo gikan sa mga miyembro kinsa nagpasalamat ug nalingaw sa mga miting sa teacher council:

- "Ang sistema sa pagsuporta nakapalig-on nako. Usahay isip mga magtutudlo among gibati nga ang pagtudlo usa ka trabaho sa usa ka tawo. Apan kana nga kausaban kon dunay council ug forum aron makasulti sa mga pakigbisog, mga hunahuna, ug mga pagbati, ug makakuha og feedback gikan sa usa ka grupo nga nakasabut sa calling." —Preston Stratford
- "Ang mga miting sa teacher council nakatabang nako nga makahibalo sa kaimportante sa akong mga paningkamot sa pagpasiugda og pagkat-on." —Margaret Tueller
- "Malipay ko nga makakuha og mga ideya kon sa unsa nga paagi ang mga magtutudlo makakat-on nga mas 'makatudlo og mga tawo' imbis sa 'pagtudlo sa mga leksyon.'" —Richard Pattee
- "Ang paghisgot og mga paagi sa pagpalambo unsaon nato sa pagpangutana ug pag-awhag og dugang nga pag-apil nakatabang kaayo. Ang kahigayunan sa paghisgot og mga kalampusan ug mga kahigawad nakahatag usab nako og panabut." —Ken Sonnenberg
- "Kini nga council nakahimo og dako sa pagtudlo og mga kahanas nga makahimo nato nga mahimong mas maayo nga mga magtutudlo. Kon ikaw mas hanas isip magtutudlo, ang tanan sa inyong klase makabenepisyo. Samtang kini usa ka teacher council, Akong gibati nga ako mitubo usab sa espiritwal nga paagi." —Brent Nelson
- "Nindot kaayo nga maghunahuna pag-ayo aron molambo ang pagtudlo." —Camille Fronk

Sa pagkat-on og dugang mahitungod sa mga miting sa teacher council ug *Pagtudlo sa Pamaagi sa Manluluwas,* bisitaha ang **teaching.lds.org.**

Sa dihang nakasulti ko niana, ang panagsultihanay nagsugod. Ang batan-ong mga babaye nagsugod sa pagsulti, ug nakigbahin sila og pipila ka nindot nga mga kasinatian. Diha-diha gusto unta nako nga pasalamatan ang magtutudlo kinsa mihimo nianang yanong komentaryo sa miting sa teacher council mahitungod sa kahilom. Natingala ko nga ang pagbuhat nianang usa ka baruganan adunay dako kaayo nga kalainan diha-diha.

Apan wala ko makaamgo hangtud nataudtauran unsa ang nahimo niana nga kalainan ug sa ubang mga baruganan nga akong nakat-unan. Human sa pagsimba ang inahan sa usa sa batan-ong mga babaye misulti nako nga ang iyang anak miingon nga siya nasayud nga ako gitawag sa Dios.

Dili ko makasulti ninyo kon unsa ka espesyal kana nga komentaryo ngari nako. Diha naghunahuna ko, "Unsa may naa nako sa pagtudlo niining batan-ong mga babaye?" Apan nakatudlo gyud siguro ko butang nga importante. Gitawag ko nga dunay katuyoan, ug ang miting sa teacher council nakatabang nako sa pagtuman niana nga katuyoan. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Scotland.

Sa pagkat-on og dugang kon unsaon ninyo pagtabang nga makausab sa kinabuhi pinaagi sa pag-usab sa paagi sa inyong pagtudlo, bisitaha ang **teaching.lds.org.**

Elder Dale G. Renlund

USA KA MASULUNDON NGA SULUGOON

Ni Elder Quentin L. Cook
Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Atbang nga pahina: si Elder Renlund ug iyang mga igsoon (Anita, Linda, ug Gary) nagdako sa Utah, nga Swedish ang pinulongan. Ang ilang mga ginikanan, si Åke ug Mariana, mibalhin gikan sa Sweden ngadto sa Utah niadtong 1950 aron ma-sealed sa templo tungod kay walay templo sa Scandinavia o Europa niadtong panahona. Tuo: Si Elder ug Sister Renlund ug ang ilang anak, si Ashley, mipuyo og unom ka tuig sa Baltimore, Maryland, USA, diin gikompleto ni Elder Renlund ang iyang medical residency ug cardiology fellowship sa Johns Hopkins Hospital ug si Sister Renlund mieskwela sa University of Maryland School of Law.

Busy kaayo ang kinabuhi nila ni Dale ug Ruth Renlund. Hapit na mag treynta anyos ang ilang pangedaron, nagpuyo sa Baltimore, Maryland, USA. Nakahuman na si Dale sa medikal nga kurso sa University of Utah. Siya ug si Ruth mibalhin sa pikas nga bahin sa Estados Unidos aron magsugod sa lisud ug bantugan nga pagbansay isip bag-ong doktor sa Johns Hopkins School of Medicine. Aduna silay maanyag nga batang anak nga babaye, si Ashley. Ang iyang pinalanggang asawa, si Ruth, gipatambalan tungod sa kanser, ug si Dale masulundong midawat sa tawag nga moserbisyo isip bishop.

Sa iyang pagbisita sa mga miyembro sa ward, dad-on usahay ni Dale si Ashley. Usa ka adlaw mibisita sila og dili kaayo aktibo nga miyembro. “Nasayud ko nga walay mobalibad sa pagbisita niining makalingaw nga gamayng bata sa akong tupad,” naghinumdum si Elder Renlund. Nanuktok siya sa pultahan sa tawo nga masukanong misalikway sa counselor ni Bishop Renlund sa sayo pa.

Sa pag-abli sa tawo sa pultahan, dako siya kaayo nga pareha siya kadak-a sa pultahan. Iyang gisigahan sa mata si Bishop Renlund. Ang kwatro anyos nga si Ashley kalit nga misulti, “Nan, makasulod mi o unsa man?”

Wala damha, ang tawo miingon, “Siguro. Dali sulod.”

Sa dihang naglingkod na sila sa sulod, ang tawo misulti kang Bishop Renlund nga wala siya motuo nga ang Simbahan tinuod, ni siya nagtuo ni Jesukristo. Masuk-anon siyang mipadayon sa pagsulti samtang nagdula sa usa ka dulaan si Ashley. Sa katapusan minaog si Ashley sa lingkuranan, miali sa iyang kamot sa dunggan sa iyang papa, ug kusog nga mihunghong, “Daddy, sultihi siya sa tinuod.”

Busa gihimo niya kini. Si Bishop Renlund mihatag sa iyang pagpamatuod ngadto sa tawo. Nahinumdom siya, “Nahimong maayo ang kinaiya sa tawo, ug ang Espiritu misulod sa iyang panimalay.”

Karon isip usa ka sakop sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, si Elder Renlund adunay oportunidad sa pagsulti sa kamatuoran ngadto sa tibuok kalibutan (tan-awa sa D&P 107:23). “Ang labing hingpit nga kalipay nga moabut,” nag-ingon si Elder Renlund, “mao ang pagtabang sa pag-dala sa Pag-ula ni Jesukristo ngadto sa mga kinabuhi sa mga tawo bisan asa. Naghunahuna ko nga kini nga calling

naghatag kanako og oportunidad nga mabuhat kana sa mas dako nga paagi, sa mas daghang dapit, isip usa ka saksi ni Kristo ngadto sa tibuok kalibutan."

Gipadako diha sa Scandinavian nga panulundon

Si Dale Gunnar Renlund natawo sa Siyudad sa Salt Lake, Utah, USA, niadtong Nobyembre 3, 1952. Siya ug ang iyang mga kaigsoonan nagdako nga Swedish ang pinulongan. Ang ilang inahan, si Mariana Andersson, gikan sa Sweden, ug ang ilang amahan, si Mats Åke Renlund, gikan sa usa ka lungsod nga Swedish ang pinulongan sa kasadpan nga bahin sa Finland. Milalin sila gikan sa Sweden padulong sa Utah niadtong 1950.

Ang mga ginikanan ni Dale nagkaila sa simbahan sa Stockholm. Human nakahukom nga magminyo, determinado sila nga buhaton lamang kini sa templo. Tungod kay walay templo sa Europa niadtong higayuna (ang Bern Switzerland Temple gipahinungod niadtong 1955), ang duha miadto sa Utah aron ma-sealed sila sa Salt Lake Temple.

Ang igsoon ni Elder Renlund nga si Linda C. Maurer, kinsa manghod og pito ka tuig, namahayag nga samtang nagdako ang upat ka mga anak, "sila nakaamgo unsa ka talagsaon ug kamatinud-anon sa ilang mga ginikanan nga molalin sa laing lugar nga walay kahanas sa pagsulti og Inenglis ug wala kaayoy suporta aron lang makaangkon

sa mga panalangin sa ebanghelyo ug kaminyoon sa templo."

Sa dihang 11 anyos si Dale, ang iyang amahan, usa ka hanas nga karpintero ug tigtukod, gitawag sa pagserbisyo isip building missionary sa Sweden sulod sa tulo ka tuig. Ang pamilya migahin og panahon sa Helsinki, Finland, ug Gothenburg, Sweden. Mitambong sila sa usa ka gamay nga branch sa Simbahan, ug ang mga bata mitambong sa Swedish nga pampublikong eskwelahan. Ang igsoon ni Dale nga si Anita M. Renlund, kinsa manghod niya og usa ka tuig, nahinumdom sa kalisdanan sa pagbalhin ngadto sa Sweden: "Nakalitan gyud mi sa sinugdanan tungod kay, bisan tuod Swedish ang among sinultihan sa balay, wala mi masayud sa grammar o spelling sa pinulongan."

Sa dihang bata pa adunay kasinatian si Dale nga nakapalig-on sa pagpamatuod human mobasa sa Basahon ni Mormon. Ang mission president sa Sweden midapit sa mga batan-ong lalaki sa Aaronic Priesthood sa pagbasa sa Basahon ni Mormon, mao nga ang magulang ni Dale, nga si Gary, kinsa 12 anyos niadtong higayuna, midawat sa maong hagit. Ang onse anyos nga si Dale midawat usab sa hagit. Human mobasa sa Basahon ni Mormon, siya

MGA LITRATO SA MAAYONG KABUBUT-ON SA PAMILYANG RENLUND, GAWAS KON GIPAHIBALO; PORTRAIT © BUSATH.COM; BACKGROUND GIKAN SA ISTOCK/THINKSTOCK

Uban sa iyang asawa ug anak (ibabaw), si Elder Renlund namulong sa 2016 RootsTech family history conference sa Salt Lake City. Atbang nga pahina: Naminyo sa Salt Lake Temple niadtong 1977, si Elder ug Sister Renlund miserbisyo sa Ginoo bisan asa ug bisan kanus-a sila gitawag.

nag-ampo ug nangutana kon tinuod ba kini. Si Elder Renlund nahinumdom, "Aduna koy klaro nga impresyon: 'Gisultihan ko na ikaw nga kini tinuod.' Ug kadto talagsaon kaayo nga kasinatian."

Si Dale ug ang iyang mga igsoon—Gary, Anita, ug Linda—nahinumdom nga sa dihang ang pamilya mibalik ngadto sa Estados Unidos, mipadayon sila sa pagsulti ug pag-ampo sa Swedish nga pinulongan. Nahinumdom usab sila sa ilang mga ginikanan nga mihatag og talagsaong importansya sa kahibalo sa mga kasulatan. Miingon sila, "Ang labing maayong paagi sa pagpasabut sa among hunahuna ngadto sa among mga ginikanan mao ang paggamit sa mga kasulatan." Mipasiaw si Anita, "Ang pagkahibalo sa mga kasulatan diha sa among pamilya usa ka kahanas sa pagkaluwas; gikinahanglan kaayo kini."

Sa talagsaong paagi, si Gary ug Dale gitawag nga moserbisyo sa Swedish Mission sa samang panahon. Wala gayud sila magkakauban, apan ilang gigamit ang ilang mga kahanas sa pagsulti og Swedish aron sa pagserbisyo sa Ginoo isip mga misyonaryo sa sobra duha ka tuig. Si Elder Renlund naghulagway sa iyang misyon isip daghan nga mga buluhaton apan usa ka talagsaon nga kasinatian: "Miusab kini sa akong kinabuhi kabahin sa paghimo og mga pasalig ug sa paghukom nga buhaton ang akong labing maayo aron mahimong usa ka disipulo ni Kristo."

Ang Labing Talagsaong Panalangin

Human miuli gikan sa iyang misyon niadtong 1974, si Dale mieskwela sa University of Utah. Maayo kaayo siya nga estudyante ug nakadawat og bachelor's degree sa chemistry. Ang iyang mga igsoon ug suod nga mga higala nakahinumdom tanan sa iyang kapabilidad, konsentrasyon, kakugihan, ug kamatinud-anon sa tanang buluhaton—mga hiyas nga padayon niyang gipakita. Si Gary miingon, "Siya ang labing kugihan nga akong nakita sukad."

Sa iyang ward si Dale nakahimamat og batan-ong babaye nga ginganlan og Ruth. Siya ang anak sa usa ka sakop sa stake presidency, si Merlin R. Lybbert, nga sa kaulahian miserbisyo diha sa Seventy. Ang nahinumduman ni Dale mao nga siya nakaangkon og kaisug nga mohangyo ni Ruth nga makig-date, apan mibalibad si Ruth. Sa dihang misulay siya pag-usab paglabay sa pipila ka bulan, misugot na si Ruth. Ang bersyon ni Ruth lahi og gamay. Nakahinumdom siya nga samtang namulong si Dale sa sakrament miting kabahin sa iyang misyon, nakadayeg siya og maayo. Mas nagkaila-ila sila, ug nalipay siya sa dihang gihagad siya ni Dale nga mag-date, apan aduna siyay idumala nga party mao nga gikinahanglan niyang mobalibad. Malipayon siyang misugot sa dihang gihagad siya pag-usab.

Si Dale ug Ruth nagminyo niadtong 1977 sa Salt Lake Temple samtang nag-eskwela si Dale sa medikal nga kurso sa University of Utah ug si Ruth nagtudlo sa South High School, usab sa Salt Lake City. "Gawas sa desisyon nga magaktibo sa Simbahan," si Elder Renlund namahayag uban sa hingpit nga kasiguroan, "ang pagpakigminyo kang Ruth maoy labing talagsaong butang sa akong kinabuhi." Ang ilang anak, si Ashley, natawo usa ka semana human si Elder Renlund migradwar sa medikal nga kurso niadtong 1980.

Si Elder Renlund dayon malipayon nga nadawat sa Johns Hopkins Hospital, ang

iyang unang gipili aron sa pagpadayon sa iyang medikal nga edukasyon. Ang pamilya mibalhin ngadto sa Baltimore, Maryland, diin nahimo siyang kabahin sa medical staff sa ospital.

Paglambo tungod sa mga Pagsulay

Niadtong Oktobre 1981, si Sister Renlund nahiling nga may ovarian cancer. Misagubang siya sa duha ka operasyon ug siyam ka bulan nga chemotherapy. Nanlimbasug sa pag-atiman kang Ruth ug sa ilang anak nga babaye, si Elder Renlund nahinumdom, "Sakit kaayo ang akong gibati, ug daw ang akong mga pag-ampo dili makaabot sa langit."

Sa dihang iyang gidala pauli si Ruth gikan sa ospital, luya kini, apan gusto nila nga dungan nga mag-ampo. Iyang gipangutana si Sister Renlund kon siya ang mag-ampo. "Ang iyang unang mga pulong mao ang, 'Among Amahan sa Langit, nagpasalamat kami Kanimo alang sa gahum sa priesthood nga naghimo niini nga bisan unsay mahitabo, mahimo kami nga magkauban sa kahangturan.'"

Niana nga higayon, mibati siya og espesyal nga kasuod ngadto sa iyang asawa ug ngadto sa Dios. "Ang unsay akong nasabtan kanhi kabahin sa mahangturong mga pamilya diha sa akong hunahuna, nasabtan nako karon diha sa akong kasingkasing," nag-ingon si Elder Renlund. "Ang sakit ni Ruth miusab sa dagan sa among kinabuhi."

Aron dili magsige og hunahuna sa iyang sakit, si Sister Renlund nakahukom nga moeskwela og abogasiya. "Naghunahuna lang ko, 'Mahimo lang kini nga bati nga kasinatian gawas kon aduna mi buhaton nga maayo kabahin niini,'" si Sister Renlund nag-ingon. "Wala sa among plano nga magkakanser ko isip batan-ong babaye ug makabaton lamang og usa ka anak. Ug ang akong pagkaluwas kaduhaduhaan. Apan among gibati nga ang pag-eskwela og abogasiya maoy sakto nga buhaton."

Mieskwela siya og abogasiya sa samang panahon nga padayon siya nga nagpatambal sa iyang sakit ug ang iyang bana nagpadayon sa iyang espesyal nga pagbansay sa pagka-doktor [residency].

Bishop sa Sentro nga Bahin sa Baltimore

Samtang patapos na ang tulo ka tuig nga termino ni Elder Renlund diha sa medical house staff ug magsugod na sa espesyal nga pagbansay sa natad sa cardiology [cardiology fellowship], gi-interbyu siya aron mahimong

bishop sa Baltimore Ward. Si Brent Petty, kinsa maoy first counselor sa Baltimore Maryland Stake niadtong higayuna, nakahinumdom niadto nga interbyu. Siya ug ang stake president, si Stephen P. Shipley, mibati "sa kusog nga impluwensya sa Balaang Espiritu" samtang nag-interbyu sila kaniya.

Nahinumdom si Brother Petty nga "maayo kaayo siya nga bishop," bisan pa sa malisud nga mga sirkumstansya sa pamilya ug panarbaho nga iyang nasinati. Sa dihang nadawat ni Elder Renlund ang tawag ngadto sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles sa miaging tuig, si Brother Petty nakabantay nga ang mga miyembro sa Baltimore Ward ingon man ang medikal nga mga kaubanan ni Elder Renlund, nga kasagaran dili mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, nahimuot. Ilang gipadayag ang ilang gugma alang kaniya ug ang ilang pagdayeg alang sa iyang pagserbisyo og talagsaong moral nga kinaiya.

Dungganon nga Panarbaho

Niadtong 1986, human migradwar si Sister Renlund gikan sa University of Maryland School of Law ug nakompleto ni Elder Renlund ang tulo ka tuig nga residency program sa internal medicine ug tulo ka tuig nga cardiology fellowship, namalik sila ngadto sa Utah. Si Sister Renlund misugod og trabaho sa pagka-abogado diha sa Utah attorney general's office, ug si Elder Renlund nahimong professor sa medicine sa University of Utah. Sulod sa

WALA: MGA LITRATO PINAAGI NI KRISTEN MURPHY, *DESERET NEWS*; LITRATO SA KASAL © NEWMAN PHOTOGRAPHY

Gibiyaan ni Elder Renlund ang iyang malampusong medical career isip usa ka cardiologist aron modawat sa tawag sa pagserbisyo isip usa ka General Authority, unang gi-assign ngadto sa Africa Southeast Area Presidency. Atbang nga pahina: Si Elder Renlund mipili sa painting kabahin sa Manluluwas ni Heinrich Hofmann nga ibitay sa iyang opisina human iya kining nakita sa opisina ni Presidente Monson.

18 ka tuig siya ang medical director sa Utah Transplantation Affiliated Hospitals Cardiac Transplant Program.

Niadtong 2000 nahimo usab siyang director sa Heart Failure Prevention and Treatment Program sa Intermountain Health Center sa Siyudad sa Salt Lake. Ang programa naglakip og mga implantable cardiac pump [himan nga motabang sa pagbomba og dugo sa sulod sa lawas] ug artipisyal nga kasingkasing. Si Donald B. Doty, M.D., inila nga heart surgeon, usa ka kauban ug higala ni Dr. Renlund sa LDS Hospital. Si Dr. Doty nag-ingon, "Ang iyang talagsaong pagbansay, halawom nga konsentrasyon, inantigo nga pagdumala, ug kapuangod talagsaon."

Si Dr. A. G. Kfoury, usa ka aktibong Katoliko kinsa suod nga nakigtrabaho ni Dr. Renlund sulod sa daghang katuigan, namahayag nga si Dr. Renlund maoy nag-una nga transplant cardiologist sa rehiyon, "dili hitupngan sa iyang kinaiya, integridad, kamapahiubsanon, ug kapuangod." Nag-ingon siya nga si Dr. Renlund "mitabang sa uban nga mahimong mas maayo nga mga tawo. Hilum niya kini nga gibuhat. Naminaw siya og maayo ug nagpakabana, ug interesado kaayo siya sa kalampusan niadtong iyang gikatrabaho." Si Dr. Renlund hilum nga nangulo pinaagi sa ehemplo ug kanunay nga nagpakabana sa mga pamilya sa iyang mga katrabaho.

Labing nabantayan ni Dr. Kfoury ang kapuangod ni Dr. Renlund ngadto sa mga pasyente. Sama pananglit, kon ang usa ka pasyente walay masakyan, si Dr. Renlund mo-drive og layo-layo nga distansya ngadto sa balay sa pasyente, alsahon siya padulong sa sakyanan, ug dad-on ang pasyente ngadto sa ospital. Si Dr. Kfoury miingon nga kini talagsaon.

Pagserbisyo diha sa Seventy

Human miserbisyo isip stake president sulod sa lima ka tuig sa Salt Lake University First Stake, si Elder Renlund gitawag niadtong 2000 sa pagserbisyo isip Area Seventy diha sa Utah Area. Dayon niadtong Abril 2009 gitawag siya nga mahimong usa ka General Authority Seventy. Ang iyang unang assignment mao ang pagserbisyo diha sa Africa Southeast Area Presidency, usa ka area nga adunay mga unit sa Simbahan sa 25 ka lain-laing mga nasud.

Si Sister Renlund nanugid sa ilang reaksyon sa calling: "Usa kadto ka surprisa, siyempre. Ug ang mga tawo miingon, 'Gibiyaan ninyo ang inyong mga panarbaho nga misulbong na sa pinakanindot nga punto.' Ug tinuod tingali kana. Apan kon ang Ginoo nagkinahanglan sa pagsulbong sa among panarbaho ug mao kini ang panahon nga kami makaserbisyo, nan kini ang saktong panahon sa pagserbisyo."

Namulong kabahin sa iyang asawa nga maoy iyang bayani, si Elder Renlund nag-ingon, "Siya ang mihimo og mas dakong sakripisyo." Gibiyaan ni Sister Renlund ang iyang trabaho isip presidente sa iyang law firm ug gibiyaan ang mga posisyon sa pipila ka inila nga mga board [board of directors nga

WALA: LITRATO SA OPISINA PINAAGI NI TOM SMART, *DESERET NEWS*; LITRATO SA BABAYE PINAAGI NI JOY BASSO

nagdumala sa lain-laing mga grupo, organisasyon, ug mga kompaniya] aron moserbisyo uban kaniya. "Gipadala mi ngadto sa Africa ug gitudloan sa mga Santos kabahin sa mga butang nga maoy tinud-anay nga mahinungdanon," nag-ingon si Elder Renlund.

Usa ka Dominggo sa central Congo iyang gipangutana ang mga miyembro kon unsa nga mga hagit ang ilang giatubang, apan wala silay mahunahunaan nga mga hagit. Nangutana siya pag-usab. Sa katapusan, usa ka edaran nga lalaki sa luyo sa kwarto mibarug ug miingon, "Elder Renlund, unsaon namo pagkabaton og mga hagit? Naa namo ang ebanghelyo ni Jesukristo." Namalandong niana nga kasinatian, si Elder Renlund nagpasabut: "Gusto nako nga mahimong sama nini nga Congolese nga mga Santos, kinsa nag-ampo alang sa pagkaon kada adlaw, mapasalamaton kada adlaw alang sa pagkaon, ug mapasalamaton alang sa ilang mga pamilya. Wala silay bisan unsa, apan aduna sila sa tanan."

Nagserbisyo sa Area Presidency sulod sa lima ka tuig, si Elder Renlund mibiyahe og liboan ka mga milya sa tibuok halapad nga Africa Southeast Area, nagbisita sa mga miyembro ug mga misyonaryo. Nagtuon siya og French tungod kay mao kini ang sinultihan sa pipila niadto nga mga nasud.

Si Elder Jeffrey R. Holland, kinsa mao ang sakop sa Napulog Duha nga gi-assign nga makigtrabaho sa Africa Southeast Area Presidency niana nga panahon, namulong kabahin ni Elder Renlund: "Walay tawo nga mipahinungod sa iyang kaugalingon diha sa dapit ug sa katawhan niini ug sa ilang panginahanglan nga labaw pa kay sa kang Elder Renlund. Padayon siyang naningkamot nga makaila sa mga tawo, mahigugma sa ilang mga kultura, ug motabang sa mga Santos nga molambo padulong sa katubsanan."

Gitawag nga Mahimong Linain nga Saksi

Niadtong Septyember 29, 2015, nakadawat siya og wala paabuta nga tawag gikan sa Office of the First Presidency. Sa Church Administration Building, "mainiton akong giabi-abi ni Presidente Thomas S. Monson ug sa iyang duha ka mga magtatambag. Human nga nakalingkod na mi, si Presidente Monson mitan-aw kanako, ug siya miingon, 'Brother Renlund, among ihatag kanimo ang tawag nga moserbisyo isip usa ka sakop sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles.'"

Nakalitan si Elder Renlund. Mapaubsanon niyang gidawat ang calling ug naghinumdom, "Nagtuo ko nga nakabantay si Presidente Monson nga daw naluya ko, ug mao nga mitan-aw siya kanako, ug siya miingon, 'Ang Dios ang mitawag kanimo; ang Ginoo mipahibalo niini kanako.'"

Si Elder Renlund mibalik ngadto sa iyang opisina, nanirado sa pultahan, ug miluhod aron mag-ampo. Human niya makontrolar ang iyang emosyon, iyang gitawagan ang iyang asawa. "Ang iyang reaksyon mao ang kahikurat," nag-ingon siya, "apan hingpit ang pasalig ngadto sa Ginoo, sa Iyang Simbahan, ug diha kanako."

Ang ilang anak, si Ashley, miangkon, "Ang akong papa miusbaw tungod sa panalangin sa langit ug giandam alang niini nga tawag pinaagi sa tibuok kinabuhi nga pagserbisyo. Dako ang iyang kasingkasing; puno kini sa gugma."

Sa samang paagi, ang igsoon ni Elder Renlund, si Gary, nag-ingon nga si Elder Renlund "dugay na kaayo nga giandam, pinaagi sa mga hagit ug pinaagi sa pagserbisyo alang niana nga tawag nga miabut kaniya. Kabahin kini sa mas dako nga plano nga gihan-ay, ug sayon alang kanako ang pagpaluyo kaniya."

Samtang naghunahuna sa kaimportansya sa maong calling, si Elder Renlund nag-ingon, "Wala nako gibati nga ako kwalipikado, gawas lang nga ako nasayud nga si Jesukristo mao ang Manluluwas sa kalibutan. Makasaksi ako sa Iyang pagkatinuod nga buhi, nga Siya mao ang akong Manluluwas ug inyong Manluluwas. Ako nasayud nga kana tinuod." ■

Ang Akong Panaw

ISIP USA KA PIONEER GIKAN SA INDIA

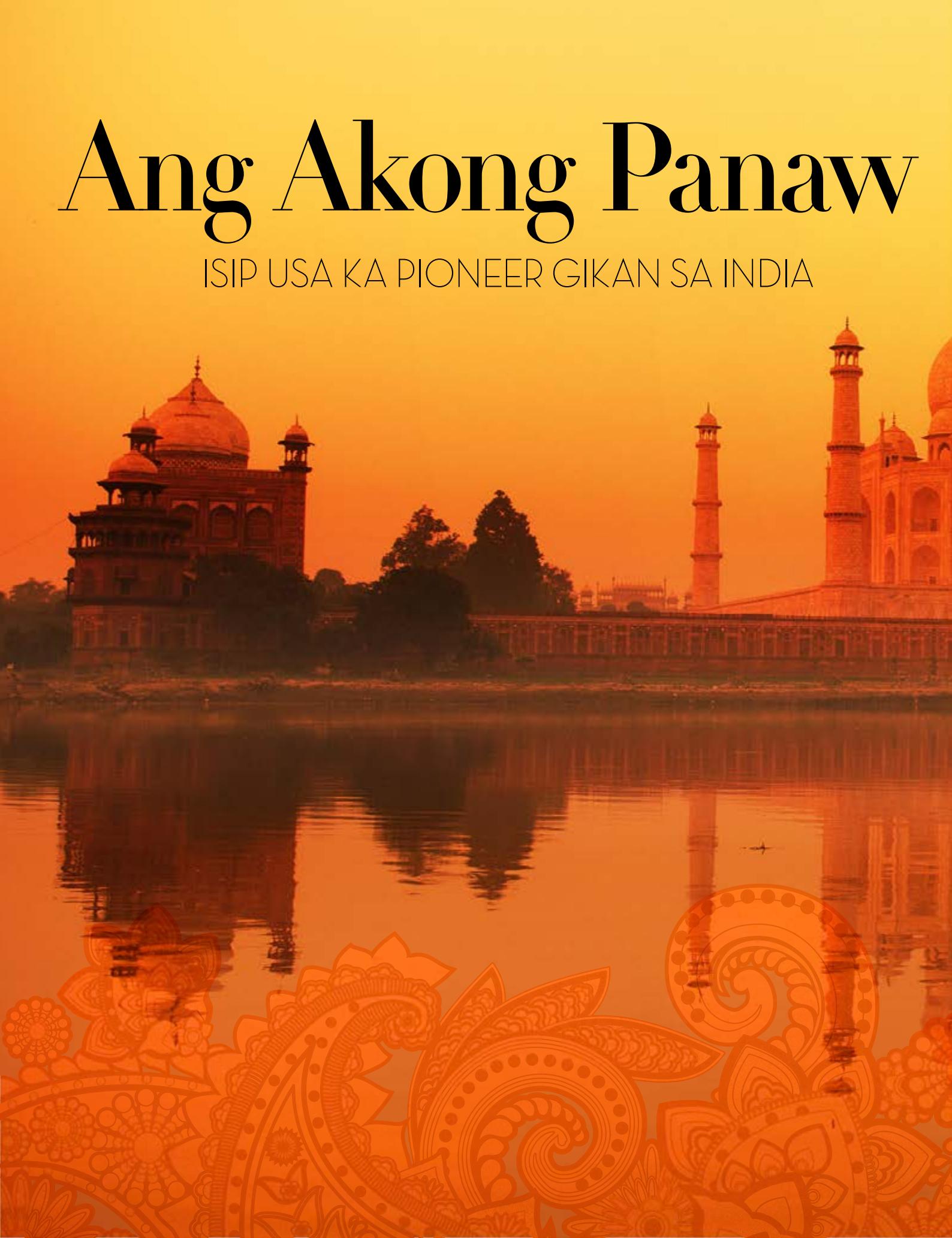

Akong gihanduraw ang akong panaw gikan sa pagka-"jungle boy" sa balangay sa India ngadto sa unsa ako karon ug nahibalo nga ang akong kinabuhi ug pagtuo tinuoray nga mga milagro.

PAGHULAGWAY SA LITRATO SA BATANG LALAKI PINAAGI NI WENDY GIBBS KEELER; LITRATO SA TAJ MAHAL, PAISLEY BACKGROUND, POSTAGE STAMP © ISTOCK/THINKSTOCK; HEMERA/THINKSTOCK

Ni Mangal Dan Dipty sumala sa gisugilon ngadto ni John Santosh Murala

Natawo ko sa gamay nga kalasangan nga balangay nga gilibutan sa mga kabungturan sa Eastern Ghats sa India. Sa nag-edad ko og 18 anyos, namalhin mi ngadto sa usa ka balangay sa Dangrapalli nga daplin sa Suba sa Kolab. Gidala ko nga gisulod sa usa ka basket samtang naglakaw ang akong mga ginikanan. Ang balangay dunay 20 ngadto sa 25 ka pamilya, nga nagpuyo sa mga payag nga walay kuryente. Wala mi eskwelahan, ospital, o estasyunan sa bus. Magkalot lang mi og atabay sa daplin sa sapa para mainom. Gigahin nako ang akong pagkabata sa pagdula sa mga kakahoyan ug sa mga umahan, paglakaw gamit ang karang ngadto sa lamakan, ug paglangoy-langoy sa sapa.

Ang akong mga lolo mga pari sa Hindu temple ubos ni (Hari) Maharaja sa Bastar sa Jagdalpur. Apan sa dihang ang kawalay kasiguroan sa politika nakapamiligro, ang akong lolo ug iyang pamilya mieskapo ngadto sa Kotpad. Gihatagan sila og kadangpan sa usa ka German Lutheran mission, diin nagtrabaho siya isip usa ka tig-atiman ug nagtuon og Ayurveda (herbal medicine). Dinhi ang akong apohan mipili nga makabig sa pagka-Kristiyano.

Ang akong amahan mipadayon sa Kristiyanong tinuohan pinaagi sa pagpili nga mahimong ebanghelista ug usa ka guru (magtutudlo). Sa akong pagkahimugso, ginganlan ko og Mangal Dan Dipty (buot ipasabut "buotan," "gasa," ug "kahayag"), napanunod ang tradisyon sa Kristiyano nga tinuohan.

Sa pagkabata regular ko nga mitambong sa German Lutheran nga simbahan. Kanunay mi nga mangadto sa kabungturan alang sa dungan nga pag-ampo. Usa ka ulanon nga adlaw, ang tanan nga diha sa grupo nga pag-ampo nangabasa, ug usa sa mga tigsangyaw mihalad og tinuoray nga pag-ampo naghangyo sa Ginoo nga ipahunong ang ulan. Sa among katingala mihunong ang ulan. Sinugdanan kadto sa akong pagtuo sa Dios ug sa pag-ampo.

Ang Mormonismo ba Kristiyano?

Human sa eighth grade, wala na ko moeskwela aron makatambong ko og tulo ka tuig nga theological seminary sa Kotpad ug gi-orden ko nga usa ka ebanghelista, sama sa

akong amahan. Human sa pipila ka tuig nga pag-conduct og mga miting sa sulod ug sa palibut sa Kotpad, mibalhin ko sa northern India, diin didto nagsugod ko sa pagpamaligya og mga basahon gikan sa Evangelical Christian literature society. Nakakita ko og usa ka basahon nga gitawag og *Ang Mormonismo ba Kristiyano?* Dunay butang sa mao nga basahon ang naka-intriga kanako, ug mihukom ko nga kini akong basahon.

Daghan kaayo ang pagsaway nga nakasulat sa basahon batok sa mga Mormon ug sa ilang mga gituohan. Bisan pa, ang daghang bahin sa basahon naka-intriga kanako, ilabi na sa konsepto niini mahitungod sa Dios nga Kapangulohan, sa mga pamaagi sa ilang pagsimba, ug sa kasaysayan sa pagpangasawa og daghan [polygamy]. Hinoon, ang naka-interes kaayo nako mao nga ang Simbahan ginganlan sunod sa ngalan ni Jesukristo. Nakuryuso ko nga mahibaloan ang daghan pa.

Usa ka adlaw samtang nag-ampo, nadasig ko nga mo-investigate sa Mormon nga Simbahan. Akong nahibaloan ang Salt Lake City, Utah, mao ang headquarters sa Simbahan. Mihukom ko nga mosulat ug gi-address nako sa "Men in charge of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah, USA."

Ang pagkat-on gikan sa usa ka Apostol

Niadtong 1959, agig tubag sa akong sulat, si Brother Lamar Williams gikan sa Missionary Department sa Simbahan mipadala kanako og kopya sa pagpamatuod ni Joseph Smith, Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo, ug Basahon ni Mormon. Akong gitun-an kining tanan ug nakombinser sa katinuod niini. Apan, walay mga misyonaryo o mga miyembro sa India nga makatudlo kanako.

Dayon niadtong Enero 1961, si Elder Spencer W. Kimball (1895–1985) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mibisita sa Delhi. Migahin ko og tulo ka adlaw kuyog niya ngadto sa Taj Mahal sa Agra ug sa Dharamsala. Sama ko sa usa ka espongha nga mipatuhop sa tanang leksyon sa ebanghelyo nga iyang gitudlo. Sa katapusang adlaw sa iyang pagbisita, andam na ko nga bunyagan. Niadtong Enero 7, 1961, nabunyagan ko ni Elder Kimball didto sa Yamuna River; si Sister Kimball mao ang opisyal nga saksi, hinoon dunay daghang kuryuso nga nanagtan-aw. Gikumpirmahan ako nianang gabhiona.

Kadtong tulo ka adlaw nga namulong ang Apostol sa Ginoo ngari nako nga walay mga pagbalda mao ang pipila ka pinakanindot nga adlaw sa akong kinabuhi. Ang pagpanamilit subo kay siya akong nahimong espesyal nga Mormon nga higala.

Ang Pangandoy para sa mga Santos

Human sa pagbiya ni Elder Kimball, akong gipakigbahin ang akong kasinatian sa pagkakabig ngadto sa akong mga higala, ug ila kong gibugal-bugalan. Apan nahibalo ko nga tinuod ang ebanghelyo ug dili nako kini ikalimud, mao nga nakahukom ko nga mangita og laing trabaho. Nagsugod ko sa pagnegosyo og mga sinina sama sa akong amahan. Sa wala madugay, akong naamguhan nga dili ko molambo gawas kon makaangkon ko og dugang pa nga edukasyon. Hapit na ko mag-21, ug ang hunahuna nga moeskwela og balik daw makakulba, apan migahin ko og laing siyam ka tuig sa pag-angkon og edukasyon. Magnegosyo ko inig ka buntag ug moeskwela inig kagabii. Gigasto nako ang tanan nakong kinitaan sa pag-eskwela. Determinado ko ug nag-ampo alang sa balaang panabang. Mipadayon ko og bachelor's degree sa psychology, sociology, ug arts sa Agra University. Sa katapusan, mieskwela ko sa Meerut University sa pagtuon og degree sa abogasiya.

Atol sa unang bahin sa siyam ka tuig, dunay usa ka pamilya nga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa Delhi, ang mga Shortleft, kinsa nagtrabaho sa U.S. Embassy. Mibiyahe ko ngadto sa Delhi alang sa sakrament miting didto sa ilang balay. Niadtong 1962, si Elder Richard L. Evans (1906–71) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mibisita kanamo, ug niadtong 1964, si Elder Gordon B. Hinckley (1910–2008) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miabut. Nahinumdom ko nga mitaod og kwentas nga bulak kang Elder Hinckley ug mitunol kaniya sa usa ka anglit [pot] nga tinigom nga ikapulo, nga akong natigom sulod sa daghang katuigan.

Subo lang, kini nga mga panahon sa pag-fellowship—bisan dako og ikatabang—kini usahay ra, ug samtang naa ko sa India walay ubang mga Santos nga padayon nga mo-fellowship nako. Kini nakahasol sa akong kasingkasing. Sa nanglabay ang katuigan, ang kasubo nagsugod sa paghatag kanako og negatibong pagbati, ug wala koy nakita nga kaugmaon para nako sa India. Nangandoy ko nga makabaton og priesthood ug magpuyo kauban sa mga Santos.

Pagkahimong usa ka Pioneer

Dihang gibati nako nga panahon na nga mas maduol sa mga Santos, gihunong nako ang akong kurso sa abogasiya ug milangyaw ngadto sa Canada. Dihang miabut ko sa Edmonton, Alberta, akong giadto ang pinakaduol nga ward. Akong nahimamat si Bishop Harry Smith ug diha dayon gibati ang pagkahisakop ug ang fellowship niana nga ward. Gibisita nako ang Cardston

MGA LITRATO SA MAAYONG KABUBUT-ON NI MANGAL DAN DIPTY UG SA BYU FAMILY HISTORY LIBRARY

Sa ibabaw: Si Brother Dipty isip usa ka estudyante didto sa India. Sa ubos: Si Brother Dipty (sa wala) kauban ni Paul Trithuvadass, lain nga pioner nga miyembro nga Taga-India, sa Temple Square sa Salt Lake City. Sa wala: Si Presidente Spencer W. Kimball nagdala og importanting bahin sa pioneer nga panaw ni Brother Dipty.

Alberta Temple, bisan og dili pa ko makadawat sa akong endowment.

Gusto nakong bisitahon ang Salt Lake City ug surprisahon ang buotan nakong mga higala sila si Elder Kimball ug Brother Lamar Williams. Sa katapusan, sa tingpamulak niadtong 1969, walo ka tuig human sa akong bunyag, mibisita ko sa Salt Lake City ug nahimamat si Elder Kimball. Nalipay kaayo siya ug gigahin ang tibuok adlaw nga gikauban ako.

Samtang didto sa Salt Lake City, miadto ko sa tupihanan aron magpatupi. Akong gipakigbahin ang akong pagpamatuod ngadto sa barbero, nga usa diay usab ka kinabig. Usa ka lalaki, naghulat sa iyang turno, nakadungog nako ug iya kong gisuginlan mahitungod sa iyang mga biyahe ngadto sa India. Siya ang mibayad sa akong pagpatupi, iya kong gidapit og panihapon, ug gidala ko ngadto sa Brigham Young University. Nakadayeg ko sa campus. Nakahisgot ko nga gusto kong mopadayon og eskwela dinhi apan wala koy ikagasto. Ang tawo mitanyag nga mobayad og $1,000 para sa akong tuition. Nakalitan ko ug labihan ang akong pasalamat.

Miapil ko sa social work program sa BYU. Niadtong 1972, human nakagraduate sa BYU, mibalhin ko sa Salt Lake City aron magpadayon og master's degree sa University of Utah.

Sa wala madugay mibalhin ko sa California, USA, diin nakab-ot nako ang PhD sa clinical psychology, nagtudlo og mga kurso sa pagpahunong sa domestic violence, ug misulat og usa ka basahon. Retirado na ko karon ug nagpuyo kauban sa akong asawa, si Wendy, sa Nevada, USA.

Dunay panahon nga miagi ko og grabe nga personal nga kasamok, mga hagit, ug mga kalisdanan. Ang akong pag-focus sa ebanghelyo ug mga panalangin sa templo nakatabang nga akong mabuntog ang daghang hagit sa kinabuhi.

Ang Iyang mga Plano Mga Katingalahan

Akong gihanduraw ang akong panaw gikan sa pagka-"jungle boy" sa balangay didto sa India ngadto sa unsa ako karon ug nahibalo nga ang akong kinabuhi ug pagtuo tinuoray nga mga milagro. Ang gihimo sa Ginoo sa akong kinabuhi mas matahum kay sa akong gidahuman. Pagkatalagsaon nga adunay pinili sa Ginoo nga si propeta Spencer W. Kimball nga mitudlo nako ug mikuyog kanako sa mahinungdanong mga panahon sa akong panaw sa kinabuhi.

Kanunay nakong gihanduraw ang akong panahon kauban ni Presidente Kimball. Iya kong gidapit sa iyang mga biyahe sa pamilya sa pag-camping, mga picnic, ug sa Thanksgiving ug mga pagpangaon sa Pasko. Sukad pa kaniadto nahibalo ko nga siya tinuod nga Apostol ug propeta sa Ginoo nga si Jesukristo.

Akong nahimamat si Presidente Kimball kausa sa katapusang higayon dihang luya na kaayo siya. Apan iya gihapon kong gipahiyuman ug gigakos. Siya ang una nakong kontak nga LDS, ug nahibalo ko nga dili gayud niya ako hikalimtan.

Mapasalamaton ko sa Dios tungod sa atong mga propeta ug sa gipahiuli nga ebanghelyo. Ang atong Simbahan mao ang balaan natong modelo nga gikinahanglan sa kalibutan karon. Tungod sa Simbahan nakaangkon ko og edukasyon ug mitubo nga usa ka tawo. Mapasalamaton ko niana nga adlaw dihang nahibalo ko nga ang pagampo tinuod ug nga ako andam nga maminaw sa hinay, hinagawhaw nga tingog ug nag-investigate sa Simbahan. Nagpasalamat ko nga akong gitugutan ang Ginoo nga mohulma sa akong kinabuhi. Nahibalo ko nga kon pangitaon nato ang Iyang gingharian, ang tanang butang igadugang ra kanato (tan-awa sa Mateo 6:33). ■

Ang tagsulat gikan sa Telangana, India.

SAMA SA BIYUDA SA SAREPTA:

Ang Milagro sa Mga Halad sa Puasa

Samtang among gikonsiderar ang paghatag og mas ubay-ubay nga halad sa puasa, among nahinumduman nga ang usa ka tawo dili mahimong mohatag og gamayng butang ngadto sa Ginoo nga dili makadawat og daghang mga panalangin agig balus.

Nila ni Po Nien (Felipe) Chou ug Petra Chou

Daghang pamilya sa tibuok kalibutan naglisud sa pinansyal, ilabi na atol sa mga panahon sa krisis sa ekonomiya.[1] Ang epekto sa ingon niana nga krisis nabatyagan sa among lokal nga ward daghang tuig nang milabay, dihang nakita namo ang daghang pamilya nga nanginahanglan og tabang. Sa sinugdanan nianang tuiga, mipakigbahin ang among bishop ngari namo og usa ka imbitasyon gikan sa among stake president sa paghatag og ubay-ubay nga halad sa puasa aron itabang sa mga nanginahanglan.

Bisan og ang among mga lider mihangyo nga susihon namo ang among tinagsa nga sitwasyon ug hunahunaon kon kami makahatag ba og mas ubay-ubay sa among halad sa puasa, wala nila itumbok kon pila gayud ang among ihatag. Hinoon, ang Espiritu mipahinumdom namo sa tambag nga gihatag mga tuig nang milabay ni Presidente Marion G. Romney (1897–1988), Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan. Miingon siya: "Usa ako ka lig-on nga tumutuo nga kon mohatag kamo sa Simbahan ug sa pagtukod sa gingharian sa Dios dili mahimo nga mas kabus lang gihapon kamo sa pinansyal. . . . Ang usa ka tawo dili mahimong mohatag og gamayng butang ngadto sa Ginoo nga dili makadawat og daghang mga panalangin agig balus. Kasinatian nako kana. Kon ang mga miyembro sa Simbahan modoble sa ilang paghatag og halad sa puasa, ang ilang espiritwalidad sa Simbahan modoble. Kinahanglan nga ibutang nato kana sa hunahuna ug magmanggihatagon sa atong kontribusyon."[2]

GIHULAGWAY NI ROSE DATOC DALL

Nahibalo kami nga usa ka sakripisyo para sa among pamilya ang paghatag og dako nga halad sa puasa, apan gihunahuna namo ang pagtulun-an ni Presidente Romney ug saad sa mainampingong paagi. Isip usa ka pamilya, napanalanginan kami sa hilabihan ug gibati namo ang ligong tinguha nga padakoon ang among halad sa puasa.

Dugang pa, gusto namo nga ang among pamilya makabuntog sa kalagmitan nga mahimong hakog. Tungod kay nagpuyo kita sa katilingban nga nakatutok kaayo sa pagangkon og mga butang ug pagtagbaw sa kaugalingon natong mga tinguha, among gikabalak-an basin og ang among mga anak motubo nga mga hakog. Apan duna kami paglaum sa mga pulong ni Presidente Spencer W. Kimball (1895–1985): "Sa pagsunod sa balaod sa puasa, ang usa ka tawo makakita og usa ka maayong tinubdan sa gahum nga makabuntog sa pagpatuyang sa kaugalingon ug pagkahakog."[3]

Sulod sa unang tulo ka bulan sa paghatag og mas ubay-ubay nga halad sa puasa, nakita namo nga nagsugod ang daghang panalangin. Mas ningminus ang among mga gasto sa grocery, ug ang among tangke sa gas ingon og dugay nga nahutdan og sulod. Ang among mga anak mas diyutay ang gipangayo, ug ang kahakog diha sa among panimalay ingon og wala na.

Sama pananglit, dihang misalmot mi sa lokal nga food drive, ang among mga anak nagsugod sa pag-awhag kanamo sa paghatag og mas daghan pa. Dihang gihimo namo ang tinuig nga imbentaryo sa among suplay sa pagkaon, sa tinuod among nakaplagan nga duna na mi duha ka tuig nga suplay sa pagkaon. Dugang pa, sa nangagi mohangtud ra og usa ka bulan ang among 50 ka libras (22.7 kg) nga sako sa bugas. Karon ang mao gihapon nga sako sa bugas mohangtud na og duha ka bulan. Maingon og ang among tinipigan nga pagkaon [food storage] nagkadaghan.

Napahinumduman kami sa istorya bahin sa biyuda sa Sarepta. Atol sa panahon sa kagutom, gibisitahan ni propeta Elijah ang usa ka biyuda, kinsa walay ikapakaon kaniya, nga tubig ug pan. Ang tubag sa biyuda mao, "Ingon nga ang Ginoo nga imong Dios buhi, wala akoy usa ka buok nga tinapay, apan usa ka kumkom nga harina anaa sa tadyaw, usa ka diyutayng lana anaa sa tibud-tibud; ug, ania karon, ako namunit niining duha ka lugas nga kahoy aron sumulod ug magluto niana alang kanako ug sa akong anak nga lalaki, aron kan-on namo kini, ug mamatay" (1 Mga Hari 17:12).

Ang propeta misaad kaniya nga "ang tadyaw sa harina dili mahutdan, ni mahutdan ang tibud-tibud sa lana. . . .

"Ug siya miadto ug nagbuhat sumala sa pulong ni Elias: ug siya, ug siya nga lalaki, ug ang mga kauban sa iyang balay, mingkaon sulod sa daghang mga adlaw" (1 Mga Hari 17:14–15). Ang iyang tadyaw, nga ang sulod igo na lang sa usa ka katapusang pagkaon para sa iyang pamilya, midaghan aron ang iyang pamilya ug ang uban makakaon sulod sa daghang mga adlaw. Ang sama nga matang sa milagro—pinasikad sa kaugalingon namong paghalad—nanghitabo sa among pamilya.

Atol sa pinansyal nga mga kalisud, malisud ang paghatag og ubay-ubay nga halad sa puasa ug pagtabang nga maatiman ang nanginahanglan, ilabi na kon kita—sama sa biyuda sa Sarepta—kauban sab sa nanginahanglan. Ang paghatag og ubay-ubay nga halad sa puasa, bisan pila ang kantidad, nagkinahanglan og hugot nga pagtuo sa Ginoo ug sa Iyang saad nga kita atimanon. Apan ang Ginoo motuman sa Iyang mga saad, ug ang kasinatian sa among pamilya nagtudlo namo nga kon mas andam kami nga mopakigbahin, mas mapanalanginan pa kami.

Sama sa giingon ni Presidente Romney: "Ayaw paghatag para lang sa kaayohan sa mga kabus, apan mohatag para sa kaugalingon ninyong kaayohan. Mohatag og igo aron kamo makahatag sa inyong kaugalingon ngadto sa gingharian sa Dios pinaagi sa pagpahinungod sa unsay anaa kaninyo ug sa inyong panahon."[4] Ang paghatag og mas ubay-ubay nga halad sa puasa nakatabang sa among pamilya nga makakaplag og kalipay sa pag-atiman sa mga kabus ug kalig-on sa among kaugalingon nga espirituhanong kaayohan.

Ang among kaandam nga mohatag og gamay adunay daghang panalangin nga gibalik agig balus. Ang among kaandam nga mohatag og ubay-ubay nga halad sa puasa sobra pa nga midoble sa among tinipigan nga pagkaon. Sa pagkatinuod, ang gahum sa Ginoo nga gipadaghan ang pan ug ang duha ka isda nga gipakaon sa 5,000 ka mga kalalakin-an, way labut sa mga babaye ug mga bata, nga may sobra pa nga makapuno og 12 ka basket (tan-awa sa Mateo 14:16–21), mao gihapon nga gahum nga mipuno sa tadyaw sa biyuda sa Sarepta ug mipadaghan sa among tinipigan nga pagkaon. Sa gihapon, ang dako kaayo nga benipisyo diri kanamo wala moabut sama sa pagpadaghan sa pagkaon apan sa pagpakunhod sa kahakog ug paglambo sa espiritwalidad sa among panimalay.

Kini maoy among saksi nga kon kita motampo og ubay-ubay alang sa pundo sa halad sa puasa sa Simbahan, nga lakip sa panahon nga dyutay ra ang atoa, palamboon sa Ginoo ang atong mga paningkamot ug mapanalanginan kita lapas pa sa atong panabut. ■

Ang mga tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa, alang sa pananglitan, sa Henry B. Eyring, "Dili ba Mao Kini ang Pagpuasa Nga akong Napili?" *Liahona,* Mayo 2015, 22–25.
2. Marion G. Romney, Welfare Agricultural Meeting (Miting sa Kauswagan sa Agrikultura), Abr. 3, 1971, 1.
3. Spencer W. Kimball, "Becoming the Pure in Heart," *Ensign,* Mayo 1978, 80.
4. Marion G. Romney, "The Blessings of the Fast," *Ensign,* Hulyo 1982, 4.

MGA PAN [TINAPAY] UG MGA ISDA, NI ROSE DATOC DALL

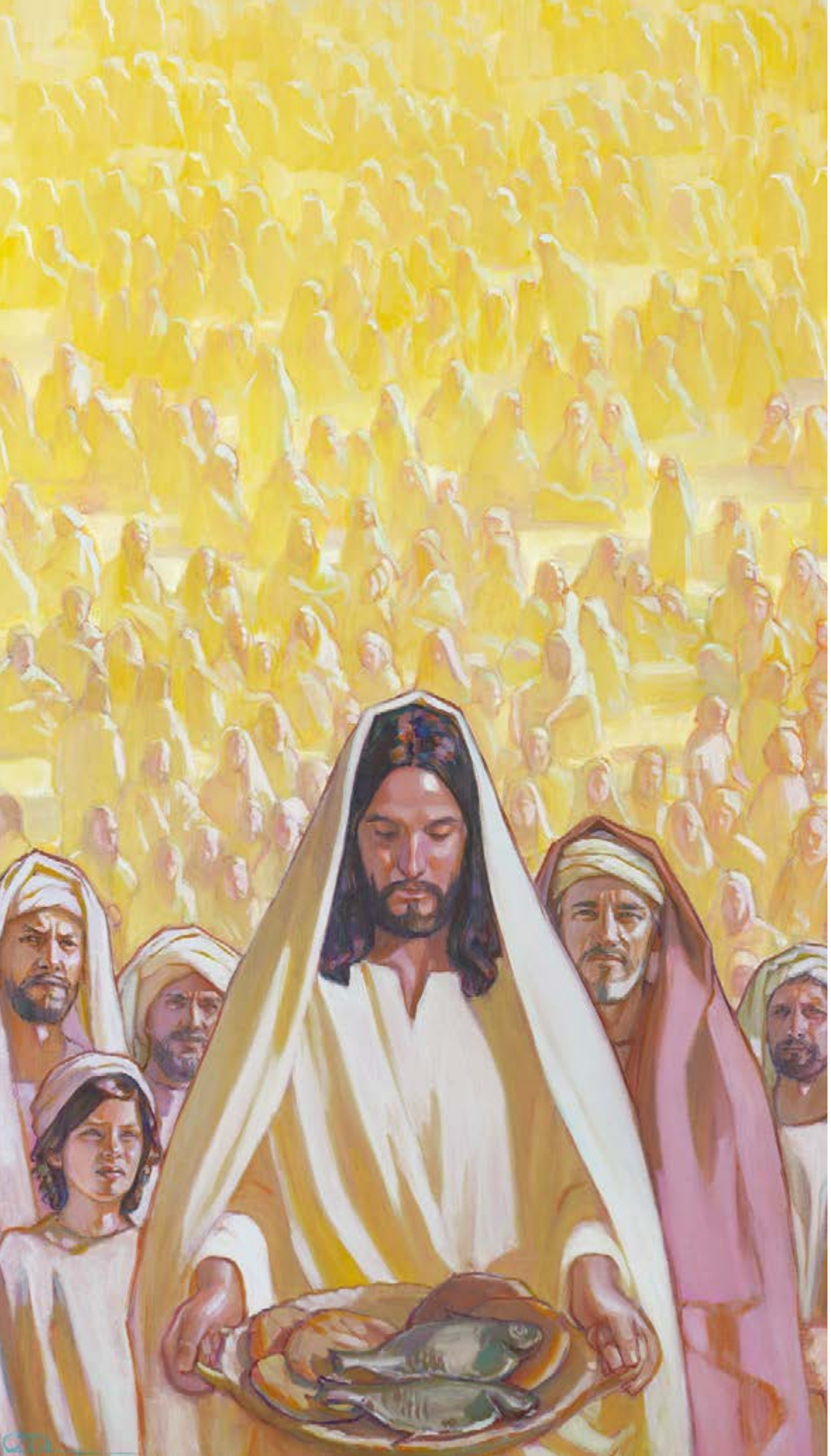

PUASA: AMUMA-HA ANG IMONG SAGRADONG PRIBILEHIYO

"Mopamatuod ko sa mga milagro, espiritwal ug temporal, nga moabut niadtong nagsunod sa balaod sa puasa. Mopamatuod ko sa mga milagro nga miabut kanako. Sa tinuod, sigon sa girekord ni Isaias, nag-ampo ko samtang nagpuasa sobra sa kausa, ug sa tinuod mitubag ang Dios, 'Ania man ako' (Isaias 58:9). Mahala kanang sagradong pribilehiyo sa dili mominos kada bulan, ug hatag og daghan kon itugot sa kahimtang sa inyong halad sa puasa ug ubang humanitarian, educational, ug misyonaryo nga mga kontribusyon. Mosaad ko nga ang Dios mohatag og daghan kaninyo, ug kadtong kinsa nahupay sa inyong tabang motawag sa inyong ngalan og bulahan sa hangtud."

Elder Jeffrey R. Holland sa Korum sa Napulog Duha Ka mga Apostoles, "Dili ba Kitang Tanan mga Makililimos?" ***Liahona,*** **Nob. 2014, 42.**

Pagsabut
SA KABATAN-ONAN NGA INYONG GITUDLOAN

Ang Pagpaningkamot aron makat-on mahitungod sa kabatan-onan nga inyong gitudloan mao ang pamaagi ngadto sa ilang pagkakabig.

Daghang mga batan-on nga adunay kadasig ug kalagsik nga makahimo sa pagtudlo ug pagmatuto kanila nga makapahimuot. Apan ang uban mahimong mag-atubang usab og mga hagit samtang sila molambo ug mohingkod—ang tanang butang naggikan sa pag-adjust sa mga kausaban sa ilang mga lawas, ngadto sa kakapoy sa eskwelahan, ngadto sa pagpamugos sa kultura nga mag-awhag kanila nga dili mosunod sa ebanghelyo. Ang mga kabatan-onan nagkinahanglan og mga magtutudlo nga makasabut nila ug moatiman kanila. Nagkinahanglan sila og mga tigmatuto kinsa mag-awhag og luwas nga palibut alang kanila aron makat-on ug mobuhat sa unsay ilang makat-unan.

Ania ang pipila ka mga butang nga mahimong makatabang aron makahibalo mahitungod sa kabatan-onan samtang kamo magplano, mag-andam, ug magtudlo kanila diha sa pamaagi sa Manluluwas:

1. *Ang mga kabatan-onan gusto ug nagkinahanglan nga makat-on sa doktrina.* Sa kalibutan nga nagkalayo na gikan sa mga sumbanan sa ebanghelyo, ang kabatan-onan gutom sa mahangturon nga kamatuoran. Gusto nilang matudloan "sa mga butang ingon nga sila gayud mao, ug sa mga butang ingon nga sila gayud mahimo unya" (Jacob 4:13). Kini nga mga butang makaplagan diha sa doktrina sa ebanghelyo. Samtang kamo magtudlo, tutoki ang doktrina nga makita diha sa mga kasulatan, sa mga pagtulun-an sa buhi nga mga propeta ug mga apostoles, ug sa uban nga opisyal nga mga materyal sa Simbahan. Awhaga ang mga kabatan-onan sa pagtuon niining mga kapanguhaan diha sa ilang kaugalingon. Ang doktrina adunay gamhanang epekto (tan-awa sa Alma 31:5).

2. *Ang mga kabatan-onan nag-establisar sa ilang pagkatawo.* Naningkamot pa sila sa pagkaplag kon kinsa sila ug unsa ang ilang gusto nga sila mamahimo. Samtang sila nangandam alang sa mga katungdanan sa umaabut, mahimong maghunahuna sila kon unsa ang plano sa Ginoo alang kanila ug kon makahimo ba kaha sila sa tanan nga gilauman diha kanila. Isip ginikanan o magtutudlo, makapadasig ka sa kamasaligon mahitungod sa kaugmaon ug makahatag og giya sa pagpangandam alang niini. Tabangi sila nga mas mapaduol ngadto sa Dios ug mapalambo ang ilang kinabuhi diha sa mga sumbanan sa ebanghelyo. Tudloi sila sa importansya sa templo ug sa ilang mga katungdanan sa pagtukod sa gingharian sa Dios.

3. *Ang mga kabatan-onan nasayud kon kamo nagpakabana.* Alang sa mga kabatan-onan nga tinuoray nga

moapil diha sa pagkat-on sa ebanghelyo, kinahanglan sila nga masayud nga kamo nahigugma kanila ug interasado diha kanila isip mga indibidwal. Paminawa sila. Pangitaa ang positibo nga kinaiya diha kanila ug palamboa kana. Ipadayag ang inyong pasalig diha kanila ug paghatag og kasigurohan nga sila bililhon ug gikinahanglan.

4. *Ang mga kabatan-onan adunay daghang interes.* Ang matag batan-on lahi nga indibidwal. Ila-ilaha ang ilang mga kaikag, panginahanglan, ug mga hagit. Kini mahimong nagkinahanglan og pagtabang nila pa sa regular nga eskedyul sa mga miting, klase, ug mga kalihokan. Pinaagi sa pag-ilaila nila, makabaton kamo og pagsabut ug pagdasig pinaagi sa Espiritu mahitungod sa ilang mga panginahanglan nga makaimpluwensya kon kamo magtudlo nila. Samtang ang kabatan-onan mobati sa inyong tinuod nga kaikag sa ilang mga kinabuhi, ang ilang mga kasingkasing mas bukas ngadto sa inyong mga pagtudlo ug pagpamatuod.

5. *Ang kabatan-onan makakaplag og mga tubag sa ilang mga pangutana.* Ang mga tigkat-on sa tanang edad malingaw sa pagdiskobre sa mga pagtulun-an sa ebanghelyo, apan kini importante ilabi na alang sa mga tin-edyer samtang sila nagpalambo sa ilang mga mithi ug tinuohan. Ang mga leksyon sa ebanghelyo adunay malungtaron nga epekto kon kini personal nga nakat-unan—ug nasunod. Imbis maghatag og tubag sa mga kabatan-onan, mahimo kamong mogamit og mga pamaagi sa pagtudlo nga magdapit ug magdasig kanila aron mangita sa ilang kaugalingong mga tubag. Kini mosangput ngadto sa mas lawom nga pagkakabig—ang labing importanting tumong sa tanang instruksyon sa ebanghelyo.

6. *Ang kabatan-onan makatudlo sa usag-usa.* Interesado ang mga kabatan-onan sa paghatag og ikatampo sa unsay gitudlo ug malipay nga mopakigbahin unsay ilang nahibaloan. Pinaagi sa inyong ehemplo ug instruksyon, makatabang kamo nila sa pagtudlo diha sa pamaagi sa Manluluwas. Uban sa inyong paggiya tingali magsugod sila sa pagtudlo og usa ka porsyon sa leksyon o mopasiugda og mubo nga hilisgutan. Samtang nagbaton sila og kasinatian ug pagsalig, mahimong makaangkon sila og panagsa nga mga oportunidad sa pagtudlo sa entiro nga leksyon. Kon ang kabatan-onan magkat-on sa usag usa, makatabang sila sa pagpalig-on sa usag usa batok sa mga pagpamugos niadtong wala mopakigbahin sa ilang mga mithi.

7. *Ang kabatan-onan nagtuon sa pagkalider.* Ang mga kapangulohan sa klase ug sa korum adunay sagrado nga mga calling nga mangulo sa ilang mga kaedad. Apan bisan kon aduna pa silay kasinatian sa pagkalider, magkinahanglan sila og mga giya gikan ninyo kon unsaon sa pagpahigayon sa mga miting, pagtabang sa uban nga makat-on ug pagpangalagad. Ang ubang mga oportunidad sa pagkalider mahimong mahitabo diha sa panimalay samtang ang mga kabatan-onan nahatagan og makahuluganon nga mga responsibilidad.

8. *Ang kabatan-onan nagkat-on gikan sa mga ehemplo sa mga ginikanan ug sa ubang hingkod.* Usa ka importanting bahin sa inyong responsibilidad isip usa ka magtutudlo mao ang pagtabang sa pagpalig-on sa relasyon tali sa kabatan-onan, sa ilang mga lider, ug sa ilang mga ginikanan. Makatabang kamo sa kabatan-onan nga makakaplag sa mga tubag sa daghan nilang mga pangutana, apan uban sa ilang mga pangutana mas maayong matubag sa ilang mga ginikanan o mga lider. Idirekta ang mga batan-on ngadto sa ilang mga ginikanan ug awhaga sila sa pagpalig-on sa relasyon sa pamilya. Regular nga makig-istorya sa mga ginikanan mahitungod sa unsay inyong natun-an sa klase ug ipakigbahin ang mga talento, paglambo, ug positibo nga mga kontribusyon nga inyong naobserbaran sa ilang anak nga mga lalaki ug babaye. Pangutan-a unsay inyong mahimo aron makatabang nila samtang sila magtudlo sa ilang mga anak.

Ang pagtabang sa kabatan-onan aron makabig nagkinahanglan og pagtinabangay sa mga paningkamot sa mga ginikanan, mga lider, mga tigtambag, ug mga magtutudlo lakip ang mga matutudlo sa seminary. Mag-uban kamo sa pagmugna og mas gamhanang kasinatian sa pagkat-on alang sa kabatan-onan kay sa imong mahimo nga buhaton nga mag-inusara. ■

Alang sa mas daghan pang ideya, tan-awa ang "Teach the Youth" sa bag-o nga manual Pagtudlo sa Pamaagi sa Manluluwas (online at teaching.lds.org).

"Tan-awa ang Inyong Gagmay nga mga Bata"

PAGKAT-ON SA PAGTUDLO SA MGA BATA

"Si [Jesus] mikuha sa ilang gagmay nga mga bata, sa tinagsa, ug mipanalangin kanila, ug nag-ampo ngadto sa Amahan alang kanila. . . . Ug siya namulong ngadto sa pundok sa mga katawhan, ug miingon ngadto kanila: Tan-awa ang inyong gagmay nga mga bata" (3 Nephi 17:21, 23).

Kon ikaw usa ka ginikanan o natawag aron magtudlo sa mga bata, nahatagan ka og usa ka talagsaong gasa. Si Elder M. Russell Ballard sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mitudlo, "[Ikaw] man ang gipili sa Dios nga mopalirong sa mga bata karon uban sa gugma ug sa kalayo sa hugot nga pagtuo ug sa panabut kon si kinsa sila."[1]

Ang mga bata maghatag kanimo og hingpit nga kalipay ug mag-aghat nimo nga mahimong usa ka maayong ehemplo. Samtang imong maamguhan ang kamatinud-anon, gugma, pagsalig, ug paglaum sa mga bata, mas mapaduol ka ngadto sa Ginoo ug mas masabtan ang Iyang sugo nga "mangahimong sama sa mga gagmayng bata" (Mateo 18:3).

Ania ang walo ka mga butang nga angayang hinumduman mahitungod sa mga bata samtang maningkamot ka sa paghigugma ug pagtudlo nila sa paagi nga gihimo sa Manluluwas

1. *Ang mga bata matuohon.* Dali silang modawat sa kamatuoran. Tudloi sila sa husto nga doktrina sa yano ug klaro nga paagi, uban sa pinulongan ug ehemplo nga sila makasabut.

2. *Ang mga bata makaila sa impluwensya sa Espiritu.* Tudloi sila nga ang mga pagbati sa kalinaw, gugma, ug kalipay nga anaa nila naggikan sa Espiritu Santo kon sila mag-istorya o magkanta mahitungod ni Jesukristo ug sa Iyang ebanghelyo. Tabangi sila sa pagsabut nga kini nga mga pagbati mao ang kabahin sa usa ka pagpamatuod.

3. *Ang mga bata makasabut sa tinuoray nga mga ideya.* Komplikadong mga sambingay mahimong makapalibog nila. Kon ikaw magtudlo, ipasabut ang pamilyar nga mga panghitabo ug mga kalihokan: sa balay, pamilya, ug ang kalibutan nga naglibut kanila.

4. *Ang mga bata matinguhaon sa pagkat-on.* Sila malingaw sa pagkat-on pinaagi sa nagkadaiyang kasinatian ug daghang mga pagbati. Espesyal silang motubag sa mga biswal nga tabang ug pagpaapil diha sa mga leksyon. Tuguti sila sa paglihok, pag-explore, ug pagsulay og bag-ong mga butang.

5. *Ang mga bata matinguhaon nga mopakigbahin ug motabang.* Aduna silay mga butang nga sila makatudlo sa usag usa ug kanimo. Dapita sila sa pagpakigbahin unsa ang ilang nakat-unan. Hatagi sila og mga oportunidad sa pagbasa sa mga kasulatan, mogunit og mga litrato, motubag sa mga pangutana, o mosulat diha sa pisara.

6. *Ang mga bata mahigugmaon ug gustong higugmaon* Pangita og mga oportunidad sa pagpalig-on sa kamabination ug kamahigugmaon nga kinaiya nga natural nga naggikan diha nila. Palamboa ang ilang pagsalig sa kaugalingon pinaagi sa pagpahayag sa imong gugma ug pagpasalamat ug pinaagi sa pagpaminaw og maayo sa unsay ilang isulti.

7. *Ang mga bata mosunod sa imong ehemplo.* Ikaw kanunayng nagtudlo, bisan kon wala kamo makabantay niini. Ang mga bata makabantay kon sa unsang paagi nga imong gisunod ang mga baruganan nga imong gitudlo. Ang imong matarung nga ehemplo adunay gamahanang impluwensya sa ilang naglambo nga mga pagpamatuod.

8. *Ang mga bata kasagaran mubo lang ang atensyon.* Ang kinaiya nga dili manumbaling mahimong nagpasabut nga gikapoy sila o gigutom, nga dili sila makasabut sa butang nga imong gisulti, nga kinahanglan silang molihok, o gilaay sila. Sila malingaw sa pagkat-on pinaagi sa pagbalik-balik, lain-lain, yano nga mga istorya, mga kanta, ug mga kalihokan. Awhaga sila sa pag-apil diha sa leksyon. ■

MGA KAPANGUHAAN SA LEKSYON

Nagkinahanglan og istorya, visual aid, o video aron pagpanindot sa Primary o leksyon sa Family Home Evening apan wala ka kahibalo kung unsaon pagpangita niini? Bisitaha ang lessonhelps.lds.org!

Alang sa daghan pang ideya, tan-awa ang "Teach the Children" sa bag-o nga manual *Pagtudlo sa Pamaagi sa Manluluwas* (online at teaching.lds.org).

MUBO NGA SULAT

1. M. Russell Ballard, "Great Shall Be the Peace of Thy Children," *Ensign,* Abr. 1994, 60.

"Hinaut ang mga katawa sa mga bata makalipay sa atong mga kasingkasing. Hinaut ang hugot nga pagtuo sa mga bata makapakalma sa atong mga kalag. "Hinaut ang gugma sa mga bata maka-padasig sa atong mga binuhatan."

Presidente Thomas S. Monson, "Precious Children—A Gift from God," *Ensign,* Nob. 1991, 70.

Ni Elder Marion D. Hanks (1921–2011)
Nagserbisyo isip sakop sa Seventy gikan sa 1953 hangtud 1992

Pagsimba nganha sa Templo

ANG MAHINUNGDANONG PAAGI SA PAGKAILA SA DIOS

Sa templo atong makat-unan ang pagpakabuhi sama sa pagpakabuhi ni Kristo dinhi sa kalibutan ug maandam sa pagpakabuhi sama Kaniya ug sa Amahan karon.

Mahinumduman kaayo nako ang mahinamon ug mainiton nga pakigsultihanay ngadto sa temple attender human sa akong pagserbisyo isip temple president sa Salt Lake Temple. Usa ka mahunahunaon kaayo nga batan-ong babaye mibasa sa mahinungdanon kaayo nga mga bersikulo mahitungod sa gamit sa templo isip balay sa pagkat-on ug instruksyon. Igo kaayo ang iyang pagsabut aron mahibalo nga ang pagkaila sa Dios ug kang Kristo, "ang bugtong tinuod nga Dios, ug kang Jesukristo nga imong gipadala," mao ang "kinabuhing dayon" (Juan 17:3). Nahibalo sab siya nga nagkat-on kita aron makaila sa atong Amahan ug sa katapusan makabalik ngadto Kaniya pinaagi kang Kristo.

Ang akong pagpamatuod ngadto kaniya mao nga, alang kanako, ang tanan diha sa templo nagtumong gayud kang Kristo ug sa atong Amahan. Ang kaepektibo sa mga ordinansa ug mga pakigsaad anaa sa Iyang maulaon nga gugma ug sa gidelegar nga awtoridad—ang awtoridad sa "Balaan nga Pagkapari, sunod sa Kapunongan sa Anak sa Dios" (D&P 107:3). Apan ang batan-ong babaye wala pa makahimo og klaro nga koneksyon sa kaugalingon niyang hunahuna ug kasingkasing kon sa unsang paagi ang pagsimba nganha sa templo mamahimo nga usa ka mahinungdanon kaayo nga yawe sa pagkaila sa Ginoo. . . .

Kristo, Mga Kasulatan, Templo, Panimalay

Ang templo mao ang pinakaimportante sa tanan sa pagsangkap og dapit nga mahimong lunsay ug mabalaan ang atong mga kaugalingon, diin, kon kita magkat-on mahitungod ni Kristo, makagiya kini kanato ngadto sa personal nga kahibalo mahitungod Kaniya ug makasaksi mahitungod Kaniya nga mogiya ngadto sa pinakabililhong mga gasa sa kinabuhi.

Ang pagkat-on ug pagsimba didto sa templo mahimo nga unibersidad sa mahangturong kinabuhi pinaagi ni Jesukristo. Sa pagpahinungod nga pag-ampo sa Kirtland, kini nga pangaliyupo gihalad ngadto sa Ginoo: "Himoa nga ikaw motugyan, Balaan nga Amahan, nga tanan kadto kinsa mosimba dinhi niini nga balay matudloan unta sa mga pulong sa kaalam . . . ;

"Ug aron unta sila magtubo diha kanimo, ug modawat sa usa ka kahingpitan sa Espiritu Santo" (D&P 109:14–15).

Matuman ba kini pinaagi sa mga seremonya ug ritwal? Oo, sa ubang bahin, kon kita makasabut sa katuyoan, sa simbolo, gani sa dihang si Adan ug si Eva gipasabut bahin niini sa pinakaunang mga panahon sa mortalidad. Apan sa pinakauna kita makakat-on pinaagi sa pasalig sa mensahe, sa mga baruganan sa mahangturong paglambo, sa kinabuhing dayon. Diha ra nianang pipila ka yanong mga baruganan nga kita mohimo og mga pakigsaad sa Ginoo. Hinumdumi ang pamahayag ni Pablo ngadto sa mga taga-Roma nga kita magpasig-uli [reconcile] ngadto sa Dios pinaagi sa kamatayon ni Kristo, ug luwason "pinaagi sa iyang kinabuhi" (Mga Taga-Roma 5:10). Alang kanako nag-ingon kini nga ang mga baruganan sa Iyang balaan nga kinabuhi naggiya kanato ngadto sa kahingpitan sa kaluwasan sa nailhan nga kahimayaan—paghigugmaay,

RISE, AND WALK, NI HARRY ANDERSON

pagkat-on, pagserbisyo, paglambo, sa mamugnaong kinabuhi sa Diosnon nga matang uban sa mga minahal ug sa Amahan ug sa Anak. Sa templo atong makat-unan ang pagpakabuhi sama sa pagpakabuhi ni Kristo dinhi sa kalibutan ug maandam sa pagpakabuhi sama Kaniya ug sa Amahan.

Mahinungdanong mga Baruganan sa Kinabuhi ni Kristo

Unsa nga mga baruganan ang mahinungdanon sa Iyang kinabuhi nga gitudlo diha sa templo ug may kalabutan sa mga pakigsaad nga atong gihimo uban sa Ginoo? . . .

Siya nahigugma sa paagi nga tingali Siya ra ug ang Amahan ang nakasabut sa pagkakaron. Apan ania kita dinhi aron makat-on nga, ang pagkat-on sa paghigugma usa ka butang nga igo nga ikahatag. Sa natad sa panggubatan ug sa mga lawak sa ospital ug sa mahilum nga bayanihong mga sirkumstansya sa dili hinakog nga debosyon sa ginikanan o sa anak, gipakita diri kanako nga dunay mga tawo kinsa nakakat-on sa tinuoray nga paghigugma ug pagsakripisyo sama sa Iyang pamaagi.

Samtang mopili kita ug mosubay sa dalan sa kamanggihatagon, sa kamapinanggaon, sa kamabination ug kamanggiloy-on, atong masabtan nga dili kini usa ka opsyunal nga elemento sa ebanghelyo; mao kini ang pinakamahinungdanon nga bahin niini. Ang kaligdong ug ang dungog, dili hinakog, maayong pamatasan, ug kamaayo og gawi maoy gilauman gikan kanato. Ang gikinahanglan gayud sa tanan, mao nga kon unsa nga matang sa mga tawo kita, kon unsay andam nato nga ihatag. . . . Kini ang atong hukman sa matag adlaw, matag takna, samtang magkat-on kita ug modawat sa direksyon sa Ginoo.

Human sa Paglansang, Pagkabanhaw, ug Pagkayab sa Manluluwas, dunay nahitabo sa mga nakasugakod nga mga disipulo, nga gipangulohan ni Pedro, kinsa sa panahon sa kaluya mipakyas Kaniya. Ang pentecostes nahitabo—ang pag-abut sa Espiritu—ug kadtong mga nagduha-duha mibarug nga lig-on sa pagpamatuod ug nagpamatuod. Ang mga kapitulo 1 ngadto sa 5 sa basahon sa Mga Buhat misaysay sa istorya. Ang katapusang mga bersikulo sa kapitulo 5 dunay mahinuklugong epekto. Si Gamaliel mipakgang uban sa iyang mga kaubanan aron hatagan ang mga disipulo og lahing higayon, usa ka gamay nga higayon. Mao nga sila gipasidan-an og usab nga hunungon ang pagpanudlo ug pagsangyaw bahin ni Kristo, gipasakitan sa makausa pa, ug gibuhian. Ang rekord nag-ingon nga mibiya sila sa maong dapit nga nagmaya nga nakita silang takus nga mag-antus tungod ug alang kang Kristo. Dayon, "sa tanang adlaw, sa templo ug sa binalaybalay, sila wala mag-undang sa pagpanudlo ug sa pagwali nga si Jesus mao ang Kristo" (Mga Buhat 5:42).

Sa samang paagi dunay mahitabo kanato kon kita mopalayo sa templo sama sa gitudlo sa 3 Nephi 17:3: "Busa, pamauli kamo sa inyong mga panimalay, ug palandunga kini nga mga butang nga Ako miingon, ug pangayoa sa Amahan, pinaagi sa akong ngalan, aron kamo makasabut, ug i-andam ang inyong mga hunahuna alang sa ugma, ug Ako moanha kaninyo pag-usab."

Ang Makapalimpyo nga Gahum sa Pagsimba nganha sa Templo

Ang makalimpyo nga espiritu makahimo kanato, nga makahibalo sa espesyal nga paagi sa dalan nga gisubay ug gipahayagan sa Ginoo—ug ang paghigugma Kaniya—ang pagkahimong bag-o nga mga tawo, nanagpundok sa paghigugmaay ug panag-igsoonay, nanagsunod sa kabubut-on sa Ginoo, nagserbisyo, nagbinahinay, naghigugmaay, matinuoron sa maayo nga mga sumbanan, giuna sa pagpangita ang gingharian sa Dios.

Gikinahanglan nato nga limpyuhon ang mga kinabuhi sa atong pamilya ug himoon ang atong mga panimalay diin didto atong "itudlo ug isangyaw" si Jesuksristo matag adlaw bisan ang pagsunod Kaniya sa kanunay. Ang atong mga panimalay, atong mga pamilya, atong indibidwal nga kinabuhi kinahanglang mahimo nga sentro sa pagkat-on, sentro sa kawalay hinakog ug sa pagserbisyo. Sa mga pulong ni Rufus Jones, "ang mga Santos wala himoa nga tan-awon kanunay nga daw mga anghel ug sa pagpasiugda og dili makita nga mga inspirasyon. Gihimo sila nga mahimong sentro sa kahayag ug gahum. Ang tinuod nga santos mao ang usa ka maayo nga inahan, maayo nga silingan, tawo nga molihok para sa kalamboan sa katilingban, tawo nga makapahimuot ug makapanalangin. Ang tinuod nga santos usa ka lagsik nga Kristiyano kinsa mopakita og pipila ka piho nga matang sa kinabuhi nga hingpit nga makab-ot unya didto sa langit."[1]

Ikonsiderar kon unsay para nako maoy klaro ug mahinungdanong punto aron masabtan ang kahulugan sa mga

LITRATO SA MANILA PHILIPPINES TEMPLE; *USA KA BABAYENG SAMARIANHON*, NI HARRY ANDERSON

templo ug pagsimba nganha sa templo. Ang Ginoo mipadayag kang Propeta Joseph Smith niadtong 1836 sa pag-ampo nga gihalad atol sa pagpahinungod sa Kirtland Temple. Ang pag-ampo nahimo nga seksyon 109 sa Doktrina ug mga Pakigsaad. Ang tawo nga sinserong nagtinguha nga makasabut sa nag-unang kahulugan sa templo mahimong mobalik-balik sa pagbasa og tarung niini, ilabi na sa unang makatandog, impluwensyal nga duha ka dosena nga mga bersikulo. Ang bersikulo 5 usa ka matahum nga pamahayag nga angayang hunahunaon pag-ayo: "Kay ikaw nasayud nga kami mihimo niini nga buhat diha sa dako nga kalisdanan; ug gikan sa among kakabus kami mihatag sa among mga kabtangan sa pagtukod og usa ka balay nganha sa imong ngalan, *aron ang Anak sa Tawo adunay usa ka dapit sa pagpakita sa iyang kaugalingon ngadto sa iyang mga katawhan"* (D&P 109:5; emphasis gidugang).

Sa unsang paagi Siya mopakita sa Iyang kaugalingon ngadto sa Iyang mga katawhan diha sa templo?

Una sa tanan, mituo ako, pinaagi sa katahum ug sa katuohan nga impluwensya sa mga baruganan sa templo, mga ordinansa, ug mga pakigsaad, pinaagi sa pagsimba nganha sa templo—pinaagi sa espiritu sa pagpadayag ug ubang mga panalangin sa Espiritu nga anaa didto alang niadtong mga tawo kansang mga hunahuna ug kasingkasing nahiangay, ug niadtong kinsa mapailubon ug mahinamon nga makakat-on ug magpadayon sa ilang kinabuhi ngadto sama kang Kristo nga mga baruganan (tan-awa sa 3 Nephi 27:21, 27).

Usa ka ehemplo ang tingali igo nga makahulagway sa espirituhanong kalig-on nga moabut niadtong kinsa magmatinguhaon sa pagserbisyo sa Ginoo diha sa mga templo. Miadto ko sa templo usa ka buntag mga alas 4:30 sayo sa buntag, mapasalamaton nga nakalatas ko sa baga nga snow gikan sa among balay aron makaabut didto. Didto sa usa ka hilum nga kwarto, may naglingkud nga mahunahunaon samtang nag-akbo sa iyang sungkod, nakita nako ang gulangon, gidayeg kaayo nga higala. Sama nako, nagsul-ob siya og puti, puti nga isul-ob sa mga temple worker. Gitimbaya nako siya uban sa kamaya ug gipangutana unsay iyang gibuhat didto nianang orasa sa buntag.

Miingon siya, "Kahibalo ka unsay akong gibuhat dinhi, President Hanks. Usa ko ka ordinance worker dinhi nga motuman sa akong assignment."

"Nahibalo ko niana," miingon ko, "apan naghunahuna lang ko kon giunsa nimo pag-abut dinhi gikan sa nagbagyo nga snow. Bag-o lang kong nakadungog sa radyo nga ang Parley's Canyon gisarad-an sa tanang moagi, gani giatangan."

Miingon siya, "Duna koy four-wheeler nga makakatkat og kahoy."

Miingon ko, "Ako usab naa, o kon wala, wala unta ko dinhi karon, ug nagpuyo ko pipila lang ka milya gikan dinhi."

Dayon nangutana ko kon unsay iyang gihimo nga nakalusot man siya sa may canyon nga gibalita nga giatangan.

Dili komon ang tubag niining ransero ug stake president nga sa una nakong pagkakita niya kaniadto usa ka himsog, kusgan nga tawo nga mobikang sakay sa iyang kabayo dihang nagkuyog mi usa ka hapon sa wala pa ang mga miting sa komperensya sa stake. Ang artraytis ug pangidaron ang nakapaluya niya karon ug sa dili madugay biyaan niya kining kinabuhia. Sakit na kaayo kaniya ang paglihok-lihok. Ang tubag niya niadtong buntaga mao, "Karon, President Hanks, nakaila ko sa mga opisyal niana nga highway, kadaghanan nila, sukad pa sa ilang pagkatawo. Nahibalo sila nga kinahanglan gyud ko nga moagi ug kon gikinahanglan dili ko magsubay og karsada! Nahibalo sab sila sa akong trak ug akong kasinatian, ug iwaling lang nila ang mga atang kon gikinahanglan nila."

Didto siya, matinud-anon ug maunungon sa oras sa buntag, sa pagsugod sa iyang sagrado nga buhat. Ang ingon niana nga mga tawo nga may ingon niana nga pagpamatuod ug debosyon gitabangan sa mga templo nga molambo. ■

Gikan sa usa ka pakigpulong niadtong Pebrero 1993 sa Brigham Young University; ang tibuok nga teksto giimprinta sa Temples of the Ancient World, *ed. Donald W. Parry (1994).*

MUBO NGA SULAT

1. *Rufus Jones Speaks to Our Time* (1961), 199.

Ni Elder
Joseph W. Sitati
Sa Seventy

PAGTAHUD SA DIOS

PINAAGI SA PAGTUMAN SA ATONG MGA PAKIGSAAD

Ang labing mahinungdanon nga mga panalangin sa atong hugot nga pagtuo sa Dios makita diha sa pagtahud Kaniya pinaagi sa pagtuman sa atong mga pakigsaad.

Niadtong 1985 si Sister Sitati ug ako nakahimamat og tawo nga ginganlan og Roger Howard didto sa Nairobi, Kenya. Siya ug ang iyang asawa, nga si Eileen, nagserbisyo isip senior missionary couple. Gidapit kami nila sa pag-apil sa gamay nga kongregasyon nga magtigum sa ilang panimalay. Mao kadto ang unang higayon nga mitambong kami og miting sa mga miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Gibati namo ang Espiritu nianang unang miting, ug sukad niadto mosimba mi matag Dominggo.

Paglabay sa pipila ka bulan, si Roger mibunyag namo, uban sa among nuebe anyos nga anak nga lalaki. Sa wala madugay, si Roger ug Eileen mipauli sa paghuman sa ilang misyon. Padayon kaming makabalita kanila matag pipila ka tuig.

Sa sayong bahin niadtong 2010, si Sister Sitati ug ako sa katapusan nakakita pag-usab ni Roger. Hapit na siya moabut og 90 anyos. Tungod sa katigulangon ug dili maayong panglawas, nagsalig na lang siya sa iyang walker. Samtang nagbarug mi nga nag-atubangay sa unang higayon sa daghang mga tuig, gibati namo ang samang kalipay nga dili mahulagway. Mitulo ang mga luha samtang kami nagginaksanay. Gibati namo ang dakong pasalamat sa usag usa ug sa kahibulongang gasa sa ebanghelyo. Nagkahiusa kami sa hugot nga pagtuo isip isig katagilungsod sa gingharian sa Dios.

Samtang akong gitagamtam kana nga higayon, usa ka kasulatan ang miabut sa akong hunahuna: "Hinumdumi ang bili sa mga kalag mahinungdanon sa panan-aw sa Dios; . . .

"Ug kon kini mahimo nga ikaw manlimbasog sa tanan nimo nga mga adlaw sa pagsangyaw og paghinulsol ngadto niini nga mga katawhan, ug magdala, bisan usa ka kalag ngari kanako, unsa ka dako ang imong hingpit nga kalipay uban kaniya diha sa gingharian sa akong Amahan!" (D&P 18:10, 15).

Pipila ka labing mahinungdanong mga panalangin sa Dios gisaad ngadto niadtong kinsa modala og mga kalag ngadto sa Iyang gingharian. Ang Manluluwas misulti: "Kamo wala magpili kanako, hinonoa Ako mao ang nagpili kaninyo, ug nagtudlo kaninyo, aron managpanglakaw kamo ug managpamunga, ug magalungtad ang inyong bunga: aron nga pinaagi sa akong ngalan igahatag kaninyo sa Amahan ang bisan unsang butang nga inyong pangayoon kaniya." (Juan 15:16).

Namatay si Roger sa ulahing bahin nianang tuiga. Duna koy pagbati nga siya usa ka tawo nga nagmalinawon uban sa Dios. Natandog niya pag-ayo ang among mga kinabuhi pinaagi sa pagpakigbahin sa ebanghelyo. Ang iyang ehemplo sa gipahinungod nga pagserbisyo sa iyang isigkatawo, uban sa mga kasundalohan sa batan-on ug senior nga mga misyonaryo nga nagserbisyo sa Simbahan, nagpakita nga kita nagtahud sa Dios.

Ang Atong Relasyon sa Pakigsaad sa Dios

Salamat sa among pagkasakop sa gipahiuli nga Simbahan ni Jesukristo, matag usa nato dunay nagbugkos nga personal nga relasyon uban sa Langitnong Amahan pinaagi sa mga pakigsaad. Ang matag pakigsaad gikumpirmar sa usa ka ordinansa, diin andam natong dawaton

ug mapasaligon sa pagtuman sa pakigsaad. Si Jesukristo, pinaagi sa Iyang Pag-ula, makapahimo nato sa pagtuman sa atong mga obligasyon sa matag pakigsaad samtang kita mogamit sa hugot nga pagtuo diha Kaniya.

Atong gitahud ang Langitnong Amahan samtang atong gipalawman ang atong relasyon uban Kaniya pinaagi sa paghimo ug pagtuman sa tanang makaluwas nga mga pakigsaad ug mga ordinansa. Panalanginan Niya kadtong motuman sa ilang mga pakigsaad uban sa Iyang Espiritu sa paggiya ug paglig-on kanila. Ang mosunod mao ang labing importante nga mga relasyon sa pakigsaad nga atong maestablisar uban sa Langitnong Amahan.

Ang Pakigsaad sa Bunyag

Ang bunyag modala nato ngadto sa unang relasyon sa pakigsaad uban sa Dios. Kita mahimong sarang alang sa mga ordinansa kon kita "magpaubos sa [atong kaugalingon] sa atubangan sa Dios, . . . moduol uban ang masulub-on nga mga kasingkasing ug mahinulsulon nga mga espiritu, ug magpamatuod sa atubangan sa simbahan nga [kita] sa pagkatinuod naghinulsol sa tanan [natong] mga sala, . . . ug sa pagkatinuod magpakita pinaagi sa [atong] mga buhat nga [kita] makadawat sa Espiritu ni Kristo ngadto sa kapasayloan sa [atong] mga sala" (D&P 20:37).

Samtang magpakita kita sa atong mga lihok nga kita "andam sa pagdala diha [kanato] sa ngalan ni Jesukristo, nga adunay hugot nga tinguha sa pag-alagad kaniya ngadto sa katapusan" (D&P 20:37), "pagtambayayong sa usag usa nga mga alantuson, nga sila mahimo nga magaan; . . . pagbangutan uban niadto nga nagbangutan; . . . ug sa paghupay niadto nga nagkinahanglan sa kahupayan, ug mobarug ingon nga mga saksi sa Dios sa tanan nga mga panahon ug diha sa tanan nga mga butang ug diha sa tanan nga mga dapit nga [kita] mahimo nga maanaa, bisan hangtud sa kamatayon" (Mosiah 18:8–9), kita motuman sa pakigsaad.

Hinoon, ang Dios mopasidungog kanato sa gasa sa Espiritu Santo, diin kita makadawat sa kanunayng pagpakig-uban sa Espiritu Santo, kinsa naghatag og giya ug direksyon sa tanan natong kalihokan, naggiya kanato ngadto sa kinabuhing dayon (tan-awa sa Mosiah 18:9–10).

Ako mibati og hingpit nga kalipay ug pagkapuno sa Espiritu human sa akong bunyag, diin padayon nakong nasinati sa matag higayon nga ako duol sa Dios.

Ang Panumpa ug Pakigsaad sa Priesthood

Ang mga lalaki kinsa motuman sa pakigsaad sa bunyag mokwalipay sa pagsulod ngadto sa panumpa ug pakigsaad sa priesthood. Madawat nato kini pinaagi sa pagpandong sa mga kamot. Ang pakigsaad sa priesthood usa ka pakigsaad sa pagserbisyo alang sa kaluwasan sa mga anak sa Dios. Atong gitahud ang Dios kon atong palamboon ang atong mga calling (tan-awa sa D&P 84:33) ug "moalagad kaniya sa tibuok [nato] nga kasingkasing, gahum, hunahuna ug kusog" (D&P 4:2) ug uban sa "hugot nga pagtuo, paglaum, gugma nga putli ug pagmahal, uban ang bug-os nga tinguha ngadto sa himaya sa Dios" (D&P 4:5).

Ang mga panalangin sa Ginoo nga moabut sa matinud-anong mga naghupot sa priesthood maglakip sa pagkabalaan "pinaagi sa Espiritu ngadto sa pagbag-o sa ilang mga lawas" (D&P 84:33). Sila mahimong mga manununod sa mga panalangin ni Moises ug Abraham (tan-awa sa D&P 84:34). Ang mga propeta ug mga apostoles sa ulahing mga adlaw mao ang maayong mga ehemplo niadtong kinsa nagpalambo sa ilang priesthood. Ang ilang mga kinabuhi mao ang pagpamatuod nga ang Ginoo nagpasidungog kanila.

Ang mga Ordinansa ug mga Pakigsaad sa Templo

Ang mga lalaki kinsa takus nga naghupot sa labaw nga priesthood ug ang mga babaye kinsa takus makadawat sa sagrado nga mga ordinansa ug mohimo og sagrado nga mga pakigsaad didto sa templo. Pinaagi sa mga ordinansa ug mga pakigsaad sa templo, makat-unan nato ang pagsabut sa katuyoan niini nga kinabuhi ug mahimong andam sa kinabuhing dayon. Madawat nato ang ordinansa ug mosulod sa pakigsaad sa mahangturong kaminyoon ug sa pagbugkos sa atong mga pamilya. Mopasalig kita sa pagpahinungod sa atong mga kinabuhi ngadto sa Dios ug sa buhat sa kaluwasan alang sa Iyang tanan nga mga anak. Ang matinud-anon nga pagtuman niini nga mga pakigsaad naghatag nato og katungod sa padawat og espiritwal nga giya ug gahum sa pagbuntog sa mga pagsulay sa pagkamortal ug sa pag-angkon sa kahimayaan, ang labing mahinungdanong panalangin nga ikahatag sa Dios sa Iyang mga anak (tan-awa sa D&P 14:7). Ang kahimayaan, o kinabuhing dayon, mao ang pagtagamtam isip mga pamilya sa kalidad sa kinabuhi nga gipuy-an sa atong Langitnong Amahan.

Ang Sakrament

Alang sa mga miyembro sa Simbahan, ang pag-ambit sa sakrament sa takus nga paagi matag Igpapahulay nga adlaw importante. Pinaagi niini nga ordinansa, atong gikumpirmar ang atong padayon nga pagkaandam sa pagdala ngari nato sa pangalan ni Jesukristo ug sa pagbag-o sa atong pasalig sa pagtuman sa tanang mga pakigsaad nga atong gihimo. Atong gigamit ang gahum sa Pag-ula ni Jesukristo sa pagtabang nato nga makalahutay hangtud sa katapusan diha sa pagkamatarung. Kon atong buhaton, mokwalipay kita sa tanang mga panalangin sa tanang mga pakigsaad nga atong gihimo.

Matarung nga mga Tinguha

Ang paglapas sa usa ka pakigsaad makapasilo sa Dios ug makapawalay epekto sa gisaad nga mga panalangin (tan-awa sa D&P 82:10).

THE GREATEST OF ALL, NI DEL PARSON

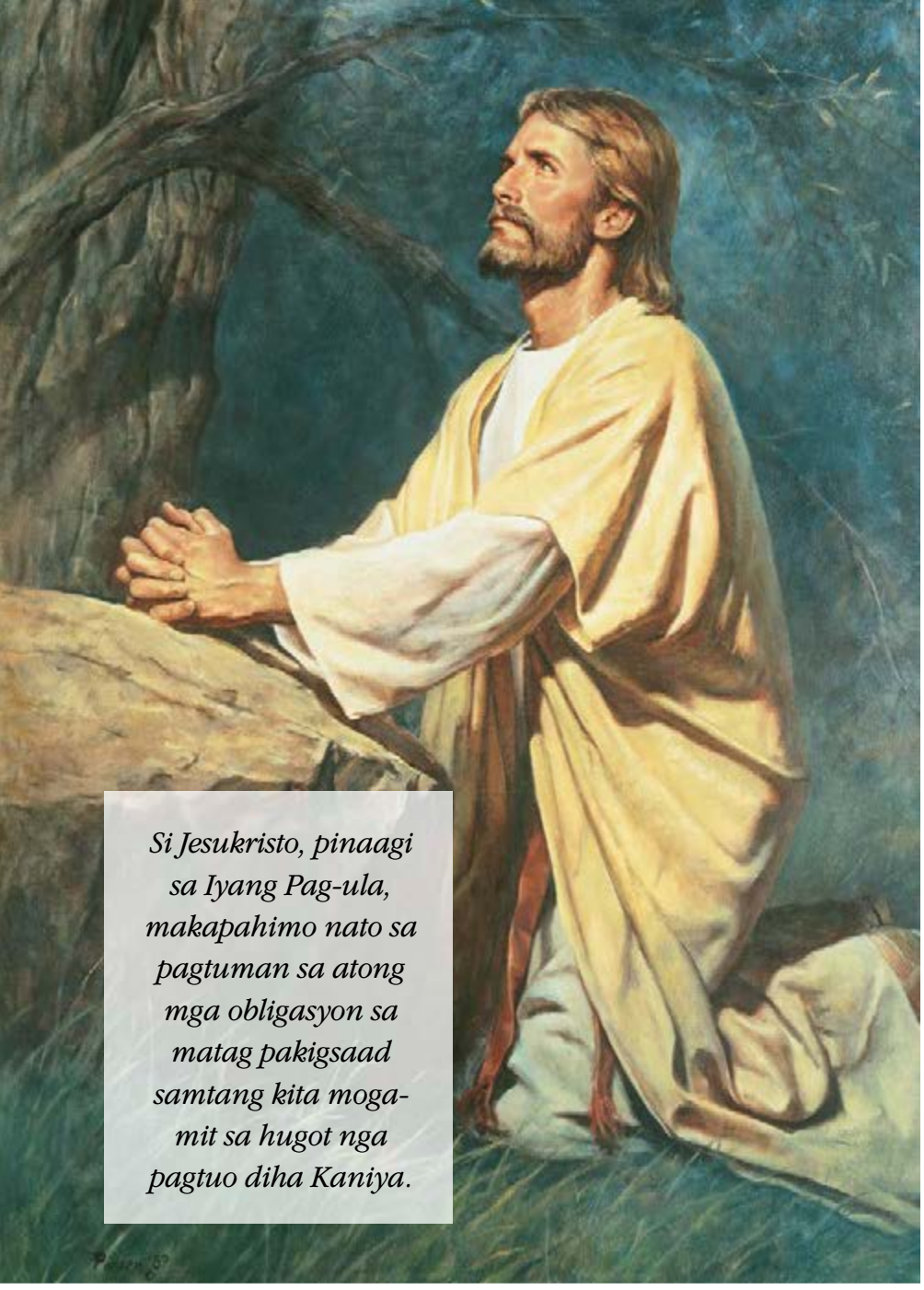

Si Jesukristo, pinaagi sa Iyang Pag-ula, makapahimo nato sa pagtuman sa atong mga obligasyon sa matag pakigsaad samtang kita moga-mit sa hugot nga pagtuo diha Kaniya.

Sa 1 Samuel 2:12–17, 22–34, atong nahibaloan ang dautan nga gibuhat sa anak nga mga lalaki ni Eli ang pari. Ilang gipahimuslan ang katungdanan sa ilang amahan sa paglapas sa pakigsaad sa priesthood. Nagtinguha sila sa pagtagbaw sa ilang mahigalon nga mga tinguha samtang naghimo sila og imoral nga binuhatan uban sa mga babaye nga nagsimba ug samtang ilang gikuha sa dinautan nga paagi alang sa ilang mga kaugalingon ang pagkaon sa mga sakripisyo sa katawhan sa Israel. Ang Ginoo mihatag og grabe nga mga paghukom batok sa anak nga mga lalaki ni Eli ug batok ni Eli mismo tungod sa pagkapakyas sa pagpugong kanila.

Ang maong lawasnong mga tinguha mahimong mabuntog pinaagi sa determinasyon sa pagtuman sa atong mga pakigsaad uban sa Dios, sama sa gipakita ni Jose sa Ehipto sa dihang giatubag sa mahigalon nga dili tumutuo (tan-awa sa Genesis 39:9, 12). Gipasidunggan sa Dios si Jose ug gitabangan siya sa pagbuntog sa tanang mga plano sa dautan batok kaniya. Nahimo siyang ikaduhang labing gamhanang tawo sa Ehipto ug instrumento sa mga kamot sa Dios sa pagpreserbar sa pamilya ni Israel (tan-awa sa Genesis 45:7–8).

Kon kita mabuntog sa tintasyon, ang tinguha sa pagpahiuli sa atong relasyon uban sa Langitnong Amahan mogiya kanato sa sinsero nga paghinulsol. Ang Pag-ula sa Manluluwas nga si Jesukristo nagtabang nato nga mahimong takus nga mag-usab.

Pagsunod sa mga Propeta

Sa dihang si Kristo miestablisar sa Iyang Simbahan, Siya mipili og mga apostoles, mga propeta, mga ebanghelista, mga pastor ug mga magtutudlo "alang sa paglig-on sa lawas ni Kristo:

"Hangtud makakab-ot kitang tanan sa pagkahiniusa sa pagtuo, ug sa kahibalo mahitungod sa Anak sa Dios, ug makakab-ot sa kahamtong sa pagkatawo, sa sukod sa gidak-on sa kahupnganan ni Kristo" (Mga Taga-Efeso 4:12–13).

Ang atong buhi nga mga propeta ug mga apostoles nagtudlo nga ang "ang kalipay diha sa kinabuhi sa pamilya labaw nga makab-ot kon kini gibase sa mga pagtulun-an sa Ginoong Jesukristo. Malampuson nga mga kaminyoon ug mga pamilya natukod ug napadayon diha sa mga baruganan sa hugot nga pagtuo, pag-ampo, paghinulsol, pagpasaylo, pagtahud, gugma, kalooy, buhat ug maayong makalingaw nga mga kalihokan" ("Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan," *Liahona,* Nob. 2010, 129).

Ang atong mga panimalay ug mga pamilya naghatag sa pundasyon alang sa paglig-on sa mga relasyon uban sa Dios base sa mga pakigsaad. Ang pagsunod sa dinasig nga mga pagtulun-an sa atong buhing mga propeta makatabang nato nga makabaton og lig-on nga mga pamilya, mohatag kanato og gahum sa pagtuman sa atong mga pakigsaad, ug mag-angkon sa labing mahinungdanon nga mga panalangin sa atong hugot nga pagtuo. ■

SALAMAT NGA IMO AKONG GIPAILA-ILA NGADTO SA SA EBANGHELYO

Sa sayong bahin niadtong 1980, ang akong pamilya nagpuyo sa West Germany, ug miyembro kami sa Kaiserslautern Germany Servicemen Stake. Nianang higayona, ang among lokal nga mga lider mipasabut sa misyonaryo nga buhat. Giingnan mi nga sulod sa among pundok sa among mga higala, ang Ginoo mibutang sa pipila sa Iyang pinili nga espiritu nga mga anak kinsa nangita sa ebanghelyo ni Jesukristo.

Ang akong asawa, nga si Jenny, ug ako nagtuo nga kana tinuod. Ang among mga lider nag-awhag namo sa pag-ila og dili miyembro nga mga higala nga sa among hunahuna interesado nga maminaw sa ebanghelyo. Maghimo mi og lista sa 10 ka mga tawo ug dayon magpuasa ug mag-ampo bahin sa among lista sa mga higala ug mohukom kinsa ang unang duolon. Nakahukom mi nga kontakon ang duha ka lalaki kinsa kauban nako sa opisina. Una kong nakig-istorya sa usa ka batan-ong ulitawo nga ginganlan og Chris, apan dili kaayo siya interesado nianang higayuna. Sunod, nakahukom mi nga duolon nako si Bruce Hamby, usa ka buotan ug mabination nga tawo nga dunay bag-ong pamilya.

"Scott, ibutang ang telepono," miingon ang akong asawa. Maghulat ko samtang makigsulti ka ni Bruce mahitungod sa ebanghelyo!"

Hinoon, paglabay sa pipila ka adlaw ug akong nakaplagan ang akong kaugalingon nga gikulbaan sa pagpakigsulti kaniya mahitungod sa ebanghelyo. Sa katapusan, usa ka adlaw si Jenny nanawag nako sa opisina ug nangutana, "Naistorya na ba nimo si Bruce?" Miingon ko, "Wala, apan makig-istorya ko sa dili madugay." Dayon nangutana siya kon naa ba sa opisina si Bruce nianang adlawa, ug miingon ko nga naa siya. Nianang puntoha miingon siya, "Scott, ibutang ang telepono. Maghulat ko samtang makigsulti ka kaniya!"

Gibutang nako ang telepono ug gikulbaan nga miadto ni Bruce ug nangutana, "Bruce, nasayud ka ba nga ako miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw?" Miingon siya oo; ug miingon ko, "Interesado ka bang makat-on pa og dugang mahitungod sa Simbahan?" Mitubag siya, "Oo, gusto ko."

Sa misunod nga mga semana, si Bruce, ang iyang asawa, nga si Ella, ug ang ilang anak nga babaye, nga si Tanya, miadto sa among balay alang sa panihapon ug nakighimamat sa mga misyonaryo. Gitudloan sila sa mga leksyon, mitambong sa simbahan uban namo, midawat sa ebanghelyo, ug nabunyagan. Talagsaon ug malipayon kadto nga adlaw. Si Bruce mapasalamaton nga among gipaila sa iyang pamilya ang ebanghelyo. Bisan si Chris, ang batan-ong lalaki sa among opisina mitambong sa bunyag ug nadasig. Sa wala madugay, si Bruce ug Ella miduol ni Chris mahitungod sa ebanghelyo. Uban sa ilang pakigdait, si Chris gitudloan sa mga misyonaryo ug nagpamiyembro usab sa Simbahan. ■

Scott Edgar, Utah, USA

PAGHULAGWAY PINAAGI NI STAN FELLOWS

Sa akong katingala akong nahimamat ang dili kaayo aktibo nga sister sa may agianan kinsa nagkinahanglan og kahupayan ug tabang.

DILI MAAYO ANG AKONG GIBATI

Sa dihang gitawag ko sa pagserbisyo isip presidente sa Relief Society, usa ko ka busy nga batan-ong inahan. Nagtubo ko isip miyembro sa Simbahan ug nagpakabuhi ko sumala sa mga pagtulun-an niini, apan ako nasayud nga ako dili hingpit ug nabalaka sa akong abilidad sa pagtabang sa nanglimbasug nga mga sister sa akong ward.

Usa ka Dominggo diha sa simbahan gibati nako ang kaguol. Sa tibuok adlaw giduol ko sa mga sister nga nagkinahanglan nako. Ang uban nagkinahanglan og tabang alang sa kaayuhan, ug ang uban kinahanglan lang nga akong paminawon. Dayon ang Espiritu miaghat nako nga dili motambong sa sakrament miting sa dihang nagsugod na kini, ug sa akong katingala akong nahimamat ang dili kaayo aktibo nga sister sa may agianan kinsa nagkinahanglan og kahupayan ug tabang ug dili makahulat hangtud human sa miting.

Sa dihang nahuman na ang pagsimba, gikapoy ko! Mihilak ko diha sa sakyanan hangtud sa among balay. Sa akong hunahuna madungog nako ang mosunod nga mga pulong: "Pakigsulti sa bishop!" Gibati nako nga ang bishop dunay maalamon nga isulti nako mahitungod kon unsaon nga dili kaayo ko mabug-atan sa akong calling, apan dili ko gusto nga mosamok niya human sa tibuok adlaw sa simbahan. Nakahukom ko nga dili na lang motawag niya sa dihang mibagting ang telepono. Ang ako kadto nga bishop. Nadasig siya sa pagtawag nako.

Giingnan nako ang bishop kon unsa ka kapoy alang nako sa dihang daghan kaayong mga butang nga kinahanglang sulbaron diha-diha ug naguol ko pag-ayo nga dili makatabang sa daghang mga sister. Mapailubon siya nga naminaw. Gihisgutan usab namo ang pipila ka welfare nga mga pangutana nga nahisgutan nianang adlawa, ug mas miarang-arang ang akong gibati.

Sa dihang nahuman na ang panag-istorya, miingon ko, "Nagtuo ko nga duna kay isulti nako nga maalamon nga dili kaayo mobati og kaguol." Miingon siya nga unta duna siyay ingon niana nga ikasulti, pero wala.

Bisan tuod ang akong pangutana wala matubag, gibati nako ang kalipay sa dihang gibutang nako ang telepono. Gibati nako nga ang Ginoo mitubag sa akong panginahanglan sa giya ug suporta.

Atol sa misunod nga mga semana ang mga pagbati sa walay kasiguroan mibalik, ug nag-ampo ko aron makasabut unsay kinahanglan nakong buhaton aron mahimong mas maayo nga presidente sa Relief Society. Usa ka adlaw niana, naminaw ko sa kinatibuk-ang komperensya, pipila ka mga pulong nakadani sa akong pagtagad, ug ang Espiritu makusganong namulong sa akong kasingkasing. Nakasabut ko nga ang rason nga gibati nako ang dili maayo tungod kay ako *dili* maayo sa akong kaugalingon.

Pinaagi sa iyang ehemplo, ang akong bishop mipakita nako kon unsa ka importante ang pagpaminaw sa Espiritu Santo. Ang Espiritu mao ang yawe sa atong mga calling diha sa Simbahan, dili ang atong kaugalingong mga talento o mga kahanas. Sa unang higayon sa dugay nang panahon, gibati nako ang kalinaw ug kasiguroan.

Kulang gihapon ko og kasinatian ug busy gihapon ko uban sa akong pamilya sama kaniadto, apan wala nako motuo nga kinahanglan gyud nga himoon nako nga perpekto ang akong calling. Ang Langitnong Amahan makahatag nako sa mga butang nga akong gikinahanglan sa paghimo sa Iyang kabubut-on ug makahimo sa pagpalambo sa atong mga paningkamot kon motuman lamang kita sa Iyang mga sugo. ■

Ang ngalan gipugngan,
Stockholm, Sweden

PAGHULAGWAY PINAAGI NI ALLEN GARNS

PAGPANGITA KANG LOLA

Usa sa akong pagmahay mao ang wala nako pagpakig-istorya sa akong lola bahin sa iyang kinabuhi ug rekord sa mga panumduman sa iyang kaliwatan. Human siya namatay ang akong papa ug mga uyoan misulti nako nga wala siya malipay sa iyang kaugalingon ug gani kausa nakapangutana siya, "Nganong ang tanan gusto man nga mahibalo mahitungod kanako?"

Dihang ang kapig-ot sa pinansyal mipugos sa akong pamilya nga mobalhin sa daang balay ni lola, usa ka bulog sa halandumong mga kalipay ang nanumbalik, inubanan sa pagmahay. Usa ka gabii pipila ka adlaw human sa among pagbalhin, gitan-aw nako ang pipila ka karaang album sa mga litrato ug karton sa mga handumanan, nga naglakip sa karaang mga sulat nga sinulat sa akong uyoan, karaang mga temple recommend, ug gani sa programa sa paglubong sa akong lolo. Human matan-aw kining mga handumanan, naghunahuna ko kon duna pay lain.

Nadasig ko nga tan-awon ang attic ug naggiyahan ko diretso sa usa ka sako nga may sulod nga usa ka blue nga binder nga daw angayan nang ilabay. Niana nga binder akong nadiskubrihan ang sinugdanan sa sugilanon sa kinabuhi sa akong lola nga gisulat 30 ka tuig nang milabay. Akong nahibaloan, sa akong katingala, nga walay bisan usa sa pamilya ang nahibalo nga ania kini. Eksakto ang akong papa ug akong mga uyoan—si Lola wala malipay sa iyang kaugalingon nga siya wala gani mohisgot ni bisan kinsa nga may gihimo siya nga usa ka sugilanon sa kinabuhi!

Nianang gabhiona gibasa nako ang matag pulong niana nga walo ka pahina, ug sa akong pagbasa, nakakat-on ko og daghan mahitungod sa akong lola—ang iyang kinabuhi sa pagka-high school, sa unsang paagi nagkita sila sa akong lolo, ug ang kalisud nga masarado ang sinehan nga ilang negosyo ni lola ug ni lolo.

Akong gibati ang iyang presensya samtang gibasa kadto nga mga pahina, sama nga nag-ingon siya nako nga dili mabalaka nga wala makompleto ang oral nga sugilanon nga tuyo unta nakong buhaton. Ang pagbasa mahitungod sa kinabuhi sa akong lola nga iyang gisulat usa ka butang nga dili mapalit ug mipaminos kini sa pagmahay nga akong gibati sa dugay nang panahon. Usa kadto ka kasiguroan sa malumo nga grasya ug testamento nga ang family history dili lamang mao ang pagkahibalo mahitungod sa mga katigulangan nga wala nato mailhi niining kinabuhia. Pagdiskubre usab kini og daghan mahitungod sa atong mga gimahal kaayo ug ngadto kanila nga atong gikauban sa bililhon nga panahon dinhi sa kalibutan.

Dihang kauban nako ang ubang sakop sa pamilya sa pagsulat sa ilang mga kasaysayan ug nangutana sila nako nganong ang uban gustong mahibalo bahin kanila, gipaniguro nako sa ilaha nga ang ilang mga sugilanon may igong bili nga isugilon ug ang ilang kaliwatan magpasalamat kanila, sama sa akong pagpasalamat sa akong lola sa pagbilin niya og walay katugbang nga istorya. ■

Reuben Wadsworth, Utah, USA

PAGHULAGWAY PINAAGI NI ALLEN GARNS

ANG TEMPLO NGA NAA SA PIKAS BAHIN SA KALIBUTAN

Sa ulahing bahin sa akong pagkatin-idyer nagpamiyembro ko sa Simbahan nga supak sa gusto sa akong pamilya. Sa dihang 20 nako, nagsugod nako sa pagtrabaho sa akong family history human namatay ang akong amahan. Sa wala madugay, nahimo kong usa ka busy nga asawa ug inahan nga nagpadako sa mga anak, ug ang buhat sa family history nahunong.

Tungod kay wala koy bisan usa nga pamilya sa Simbahan, aduna koy dakong tinguha sa pagsiksik sa akong family history. Ganahan ko nga nag-buhat niini ug kanunayng nagtinguha nga makaangkon og dugang nga panahon sa pagbuhat niini.

Sa dihang 33 nako, adunay wala damha nga paghitabo sa akong kina-buhi sa dihang ang akong panlawas nagdaut. Sa una makahimo ko sa pakiglakaw uban sa akong pamil-ya, ang paglakaw-lakaw sa palibut nahimo nang lisud. Nahimong impo-sible ang makapanlimpyo sa balay sulod sa duha ka oras, ug malipay nalang ko kon mahuman ko og pang-vacuum. Bisan og daghan ko og higala sa una, karon gamay nalang ang akong mga higala tungod kay dili nako makauban nila sama sa kaniadto.

Sama niini kadtong panahona nga gisugdan na usab nako ang akong family history. Ang akong anak nga babaye nagsugod na sa pagbuhat sa iyang pagsiksik sa habig sa iyang papa ug sa usa ka gabii nakomple-to ang buhat nga daghang katuigan nakong gibuhat. Nakakompleto ko og pipila ka mga henerasyon sa akong linya ug misumiter sa mga pangalan ngadto sa templo aron pagkompleto sa buhat. Gusto gyud nakong humanon didto sa tem-plo alang sa akong mga sakop sa pamilya nga ako mismo, apan ang akong panglawas ug ang gilay-on gikan sa temple nakapahimo niining imposible.

Human sa pagsumiter sa mga pangalan, nakahilak ko, mibati nga daw akong gipakyas ang akong mga sakop sa pamilya gumikan kay dili ko mauban nila sa espesyal nga adlaw sa mga ordinansa nga gihimo alang kanila. Human sa usa ka semana sa akong paglog-on sa FamilySearch.org aron pagsusi sa kalamboan sa ilang buhat sa temple, nakita nako ang nindot kaayong butang. Dili lang nga ang buhat nakompleto na, apan ang mga miyembro didto sa Accra Ghana Temple ang naghimo sa buhat! Nasurprisa kaayo ko nga makita nga ang mga miyembro nga naa sa pikas bahin sa kalibutan ang nagkompleto sa buhat sa templo alang sa akong gamay nga pamilya. Nakahilak na usab ko nga naghuna-huna sa mga sakripisyo sa mga tawo didto sa Ghana samtang sila naning-kamot padulong sa templo alang sa akong pamilya. Mapasalamaton kaayo ko alang niadtong mga miyembro sa Accra Ghana Temple district nga mihimo sa unsay dili nako mabuhat: pagtambong sa templo ug paghatag sa akong pamilya sa panalangin sa mga ordinansa sa templo. ■

Robin Estabrooks, Virginia, USA

Nadasig ko nga tan-awon ang attic ug nagiyahan ko diretso sa usa ka sako nga daw angayan nang ilabay.

PAGSAGUBANG SA SAYO NGA PAGPAULI

Ni Jenny Rollins

Si Papa adunay biyahe mahitungod sa negosyo, mao nga ang mitagbo nako sa dihang minaog ko sa eroplano nga nagtakiang gikan sa akong misyon mao lang ang akong inahan. Iyaha akong gigunitan ug nanghilak mi.

Miagi ko og daghang medikal nga mga pagsusi kutob sa mahimo, apan ang mga doktor walay makitang problema. Ang pagtangtang sa akong missionary tag nga nasayo og siyam ka bulan maoy kinalisuran nga akong nahimo. Gibati nako nga usa ka pakyas tungod kay wala nako mahuman ang akong misyon.

Ang pagpauli og sayo gikan sa usa ka misyon, gani tungod sa problema sa kahimsog, mahimong makapahugno nga kasinatian. Lisud kadto para nako. Apan makahimo ka niining usa ka pag-uswag, dili usa ka pag-atras.

Kinahanglan gayud nga Mahimong usa ka Misyonaryo

Ang pagkahimong usa ka misyonaryo ang kanunayng anaa gayud sa akong mga plano. Sa dihang ang akong magulang nga lalaki nagmisyon, nagsul-ob ko og akong hinimo nga name tag sa among paghatud niya. Sa dihang gipahibalo nga ang edad sa misyon nausab niadtong 2012, mao pa gyud ang pag-edad nako og 19 ug nasayud nga ang pahibalo maoy tubag sa akong mga pag-ampo. Nakasayaw ko sa kwarto, misulat sa akong mga papeles nianang adlawa, nagpamedikal, ug misumiter sa akong mga papeles sulod sa semana. Nadawat nako ang akong call ngadto sa California Anaheim Mission pag-abut og duha ka semana ug mireport dayon ngadto sa missionary training center duha ka bulan human niana.

Pag-abut nako sa mission field nga usa ka "greenie" puno ako sa kadasig ug dili gusto mohinayhinay. Ang akong trainer ug ako sa tinuoray magdagan aron sa pagtudlo og mga leksyon tungod kay madasigon kaayo mi sa pagtudlo. Alang nako, ang pagka full-time nga misyonaryo mao ang labing natural nga butang sa kalibutan. Dunay mga higayon nga salikwaot ug nanglimbasug ko, apan wala nay molabaw pa kanindot kay sa pagkahimong usa ka misyonaryo.

Mga walo ka bulan sa akong misyon, ang akong mga kauban ug ako nahatagan og mga bisikleta tungod sa kakulang sa sakyanan. Dugay na kong wala makasakay og bisikleta ug dili ko hingpit nga sigurado kon makahimo ba ko nga magsayal, pero lingaw ra gihapon. Human sa pipila ka semana, bisan, nagsakit ang akong kilid nga mawala wala. Gibaliwala kini nako ug nagpadayon sa pagtrabaho.

Ang sakit nagsagunson, ug mas nagkagrabe hangtud nga usa ka gabii ang akong kauban kinahanglan modala nako sa emergency room. Daghang medikal nga pagsusi ang gihimo ngari nako apan ang mga doktor wala makakita sa diin gikan ang akong sakit.

Sa mosunod nga mga semana, nagampo ko sa Langitnong Amahan nga wagtangon ang sakit ug nakadawat og pipila ka mga panalangin sa priesthood, apan misamot lang kini. Tanang posible nga posisyon mosakit, ang

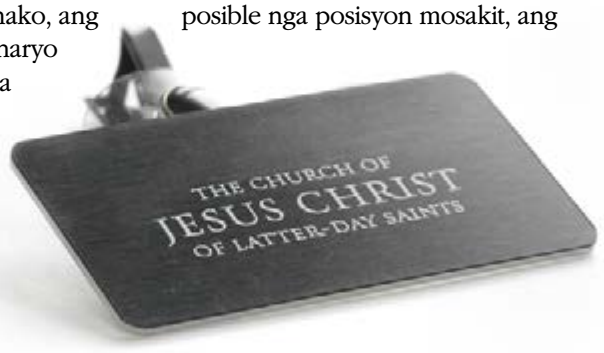

PAGHULAGWAY SA LITRATO PINAAGI NI COLIN LIGERTWOOD

kasakit nagpermi. Apan mihukom ko nga mag-anad niini ug magpadayon.

Usa ka adlaw nakuyapan ko diha sa daplin sa karsada, dili na makalihok. Gidala ko sa hospital aron mahiling apan wala gihapoy resulta. Misulay ko nga maghinayhinay lang ug molingkod sa mga lingkuranan sa bus-stop uban sa akong mga kauban ug magtudlo sa mga tawo samtang naghulat sa ilang mga bus. Naglingkod ko samtang nagleksyon, nga nagpamahit sa akong mga ngabil tungod sa kasakit. Gipugos nako og maayo ang akong kaugalingon ug misangput sa pagka-ospital na usab. Naka-amgo ko nga basin permanenteng madaut ang akong kaugalingon kon magpabilin ko sa akong mission. Human sa daghang pag-ampo, nakadawat ko og tubag nga kinahanglan ko nga mopauli aron maatiman ang mga isyu sa akong panglawas.

Usa ka Lakang ngadto sa Pag-uswag

Sa dihang nakaamgo ko nga naa gyud ko sa balay, nahugno kaayo ko. Apan naningkamot ko sa labing maayo nga magpabilin sa akong hugot nga pagtuo ug sa pagtuon sa kasulatan. Maayong midala ang akong pamilya niini, apan ang ubang tawo sa akong palibut dili pa sigurado kon unsaon sa pag-react sa akong kahimtang. Kanunay silang nangutana nako, ug maglisod ko og pugong sa kaguol. Usa ka tawo, hinoon, mitawag nako sa wala damha ug miingon nako nga ang iyang anak nga lalaki nauli og sayo gikan sa misyon sa dugay nang panahon. Misulti siya nako nga kini nga pagsulay dunay potensyal sa pagguba sa akong pagtuo ug kalipay ug sa kanunay mahitabo kini diha sa daghang mga misyonaryo nga nauli og sayo. “Unsay imong hinumduman,” siya miingon, “mao nga hangtud maningkamot ka og maayo nga magpakabuhi nga matarung, kanunay kining usa ka lakang sa pag-uswag bisan unsa pa ang nahitabo dili nimo kapugngan.”

Hangtud maningkamot ka og maayo nga magpakabuhi nga matarung, kanunay kining usa ka lakang sa pag-uswag.

Kana nahimo nakong tumong, ug nagsalig ako niini og maayo sulod sa misunod nga tuig. Sulod sa walo ka bulan naglisud ko sa paglakaw, apan ang mga tawo mohukom lang gihapon nako kon mahibaloan nila nga nauli ko og sayo. Moingon sila nga dunay mga tawo nga mas grabe pa og medikal nga kahimtang kinsa mihuman sa pagserbsyo. Wala nila masabti nganong wala ko makahuman, bisan sa medikal nga kalisdanan. Sakit kaayo ang makadungog niini nga unta hilabihan man ang akong pagmahal sa akong misyon, apan aduna koy pagtuo nga ang Langitnong Amahan adunay katuyoan alang sa akong pagsulay ug nga kini mahimong usa ka lakang sa pag-uswag.

Mi-eskwela ko pag-usab ug misugod sa pakig-date. Nakita nako nga mi-uswag ako, apan nabati nako kanunay nga maglantaw sa akong mission uban sa gamayng kapait. Dayon ang usa nako ka higala mipahinumdom nako nga ang Pag-ula sa Manluluwas makaayo sa tanang kasakit ug kapait. Uban sa Iyang tabang mahimo kong malipay sa higayon nga maghunahuna mahitungod sa akong misyon.

Miluhod ko ug nag-ampo ngadto sa akong Langitnong Amahan. Akong gisulti Kaniya ang mahitungod sa akong kasakit ug ang akong mga paningkamot aron mamaayo ug mahupay. Mihangyo ko kon mahimo ba Niyang tangtangonn ang kapait nga akong gibati. Human sa akong pag-ampo, ang Ginoo mibukas sa akong mga mata aron makita ang akong misyon gikan sa Iyang panlantaw. Ang akong pagserbisyo ug ang sayo nga pag-uli kabahin sa plano sa Ginoo aron ako mahimo kon unsay Iyang gusto nga ako mamahimo. Nakakita ko sa mga milagro nga Iyang gihatag sukad nga nauli ko. Nahimo kining malisud nga dalan, apan karon makahinumdom nako sa nangagi sa akong pag-uli og sayo uban sa kalinaw, sa pagkasayud nga gusto sa Dios ang unsay labing maayo para nako.

Alang sa MIBALIK NA NGA MGA MISYONARYO:

6 KA MGA PAAGI SA PAGSAGUBANG SA SAYO NGA PAGPAULI

Ang mapauli lisud, apan uban sa paningkamot inyong mahimo ang inyong pag-uli og sayo nga usa ka madungganon ug makatabang nga lakang sa pag-uswag. Kini nga mga butang nakatabang nako:

Duol ngadto kang Kristo. Bisan unsay hinungdan sa imong pagka-uli, si Kristo makatabang kaninyo nga masulbad kini. Ang Iyang Pag-ula dili lamang alang sa paghinulsol; kini usab alang sa kapahulayan, pagsabut, ug pag-alim.

Hinumdumi nga kini mahimong usa ka lakang sa pag-uswag. Hangtud nga kamo nagpakabuhi nga takus sa Espiritu ug nagbuhat sa inyong labing maayo, ang mga kahimtang nga ingon og mga babag mahimong hapsay ngadto sa kauswagan.

Ipadayon ang kinaiya sa pagsunod sa mga kasulatan. Ang Dios mamulong pinaagi sa Espiritu Santo, ma-access pinaagi, ubang mga butang, ang sinsero nga pagtuon ug paggamit sa mga kasulatan. Tingali inyong makaplagan nga ang Dios adunay tibuok kapitulo nga nasulat aron lang paghatag kaninyo og kahupayan.

Padayona ang ka-busy. Ang pagbalhin gikan sa pig-ot ug busy nga kinabuhi sa pagkamisyonaryo ngadto sa pagkawalay gibuhat mahimong magpasabut nga adunay dakong panahon sa pagbati og kaguol ug mobati og kakulang ug kasub-anan sa imong kaugalingon, nga maoy gusto ni Satanas. Ang Dios gusto nga kamo mahimong "matinguhaon nga moapil" sa maayong katuyoan (tan-awa sa D&P 58:27) tungod kay mao kana ang motabang ninyo nga magmalipayon.

Pag-ampo aron magiyahan. Ang Langitnong Amahan naghulat uban sa mga panalangin sa paghupay ug paggiya. Ang inyo lang buhaton mao ang pagpangyo. Ang pagbuntog sa bisan unsang pagsulay nagkinahanglan og panabang sa Ginoo.

Hunahunaa nga ang mga tawo adunay maayong tumong. Sayon ra ang pagpangita og mga rason nga masilo sa mga tawo kinsa mahimong adunay pagpakabana mahitungod nimo apan wala lang makahibalo unsaon nila pagreact sa imong kahimtang. Pag-fucos sa mga tawo kinsa nagtinguha sa imong kalampusan ug pagmapasayloon niadtong kinsa maghukom kaninyo.

Alang sa MGA NAGMAHAL:

5 KA MGA PAMAAGI ARON SA PATABANG SA MGA MISYONARYO KINSA NAULI OG SAYO.

Sa dihang nauli ko, nakita nako nga ang mga tawo wala masayud unsaon ko sa pagtratar. Aniay pipila ka mga tabang nga manghinaut ko nga masayran sa mga tawo:

Ayaw paghukom. Ang mga tawo nga nauli og sayo anaa sa proseso sa pagpaalim o nag-paayo sa bisan unsang butang, kini mahimong ilang lawas, panghunahuna, espirituhanon, o gani pamilya. Pagmabination ngadto niadtong nanlimbasug.

Hunonga ang pagsige og pangutana. Samtang tinuod nga nindot ang adunay mga tawo nga nagpakabana, ang personal nga mga pangutana mahimong makadaot. Bisan og kamo adunay maayo nga tumong, ayaw pagsukit-sukit sa usa ka misyonaryo nga nauli og sayo. Ipakita ang inyong gugma pinaagi sa laing matang sa pag-abag.

Tabangi sila nga mahimong busy. Lisud ang pag-adjust gikan sa mga kalihokan sa misyon ngadto sa pagkawalay buhaton ug bag-ong mga kapilian sa panimalay. Tabangi sila nga makakita og mabungahon, makalingaw, ug makaayo nga mga butang nga buhaton.

Tuguti sila nga makadawat sa ilang kaugalingong pagpadayag. Mopili man ang misyonaryo sa pagbalik sa natad sa misyon o dili anaa na kana tali kanila ug sa Langitnong Amahan. Awhaga sila sa pagtinguha sa langitnong tambag ug salig kanila sa pagdawat sa ilang kaugalingon nga mga tubag.

Pagmahigalaon. Sa kasagaran, mao kini ang usa sa kinalisuran nga pagsulay diha sa kinabuhi sa usa ka misyonaryo nga nauli og sayo. Daghan nga ang ilang mga patuo grabing nahagit. Wala kana magpasabut nga dili na sila mahimong magmalipayon o magmalamboon, apan sila nagkinahanglan og usa ka higala nga andam sa paghigugma kanila nga walay kondisyon. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

Pagpabilin nga Lig-on didto sa France

Ni Mindy Anne Selu
Mga Magasin sa Simbahan

Ang bansayon nga mahimong piloto sa helicopter usa ka oportunidad nga dili makuha sa kadaghanan. Apan dihang si Pierre O., 24, nakahukom nga magpasakop sa French Army, iya kana nga nakuha. Karon sa iyang ikaduhang tuig sa upat ka tuig nga pagbansay, gipaningkamutan ni Pierre nga magpakabuhi nga ehemplo sa mga tumutuo, bisan sa iyang palibut.

Ang iyang station biyahion og mga usa ka oras og tunga gikan sa Bordeaux, sa southwestern France, si Pierre layo sa iyang mga higala, pamilya, ug sa iyang gipuy-an sa Rennes. Ang pinakaduol nga meetinghouse usa ka oras ang gilay-on, nagpasabut nga dili kaayo niya ikauban ang mga miyembro atol sa semana. "Dili sayon nga miyembro ka Simbahan nga naa ka sa army," miingon si Pierre, "tungod kay dunay daghang tintasyon ug duha kini ka magkalahi gayud kaayo nga kalibutan. Hukman ka kanunay diha sa army dili tungod sa imong gihimo kondili kon si kinsa ka." Gusto ni Pierre nga makita sa uban nga dili siya moinom og makahubog, dili manabako, dili motan-aw og pornograpiya, og mag-party—komon nga kalihokan sa army—tungod sa iyang pagka-siya: nga miyembro sa Simbahan. Samtang naglisud siya nga makuha ang pagtahud sa iyang mga kaubanan, ang pag-ampo ug pagtuon sa kasulatan nagtabang nga magpadayong lig-on ang iyang pagpamatuod. "Gipaningkamutan nako nga dili matulog nga dili pa makabasa sa akong mga kasulatan," pasabut niya, "ug gipaningkamutan nako nga mag-ampo kutob sa akong mahimo."

"Ang pagbasa sa mga kasulatan ug pag-ampo nakatabang og dako sa akong pag-eskwela aron mahibalo nga adunay Dios, ug Siya anaa—nga wala magkinahanglan og dako kaayong panabut sa uban pa sa ebanghelyo," pasabut ni Pierre. "Nahibalo lang ko nga anaa ang Dios, mao nga nakatabang kini nga magpabilin ko sa eksakto nga dalan."

Kana nga pundasyon sa pagtuon sa kasulatan nakatabang ni Pierre sa tibuok niyang pag-eskwela ug bisan karon sa iyang pagbansay sa army. Sa wala pa makaapil, nakaserbisyo si Pierre og misyon sa Montreal, Quebec, Canada, diin ang iyang pagpamatuod ug panabut sa ebanghelyo mas nalig-on.

Isip miyembro sa Simbahan sa French Army, si Pierre misalig sa pag-ampo ug pagtuon sa kasulatan nga mamahimong ehemplo sa iyang tinuohan.

"Ang mga kasulatan mao ang usa ka klaro kaayong paagi sa Langitnong Amahan sa pagtubag kanato," miingon siya.

Pinaagi sa inadlaw niyang pag-ampo ug pagtuon sa kasulatan, wala lamang si Pierre makadawat og inspirasyon apan nahimo usab siyang ehemplo didto sa unit sa iyang pagka-army. Samtang siya ug ang iyang mga classmate walay daghang pagkaparehas gawas sa ilang garbo sa nasud, nasayud si Pierre nga pinaagi sa pagsunod sa mga pagtulun-an sa mga kasulatan, usa siya nga ilang matahud tungod niana ug dili tungod sa iyang mga gituohan. ■

DUGANG PA MAHITUNGOD NI PIEREE

Unsa nga mga pagkaon ang ganahan nimong kaonon?

Ganahan kong mokaon og Breton galette (pareha sa waffle nga pagkaon gikan sa western France). Ganahan sab ko og pan, cheese, sausage, ug pâté.

Unsay imong buhaton kon wala kay lingaw?

Ganahan kong mogawas kuyog sa akong mga higala. Usahay mang-gawas lang mi aron mangaon ug mag-istoryahay. Ganahan kong mag-shopping kuyog sa akong asawa o moadto og sinehan. Ganahan kong mobasa ug modula og sports. Mas ganahan kaayo ko sa dagan ug langoy.

Unsa ang pagpakig-date sa France?

Lisud ang pagpakig-uban og usa ka babaye nga higala ra, gawas kon ang babaye nahibalo kon unsa ang pagpakig-date sa United States: nga manggawas aron mas magkailhanay ug magkahigalaay lamang. Ang mga lider sa Simbahan naningkamot nga mohimo og daghang kalihokan alang sa mga single-adult tungod kay nagtugot kana nga makahimamat mi og mga tawo ug makahimo og dinaghan nga grupo nga pag-date—nianang paagiha nagkatag-bo mi sa akong asawa.

ANG SIMBAHAN SA FRANCE

37,812 ka mga Santos sa Ulahing mga Adlaw
107 ka mga ward ug mga branch
67 ka mga family history center
2 ka misyon
1 ka templo (gitukod pa)

FRANCE: SA GIDAGHANON

66 ka milyon nga mga tawo (bana-bana sa tuig 2015)
40,000 châteaux (karaang mga kastilyo, mga manors, mga palasyo)
80 ka milyon ka turistang mobisita sa France matag tuig—dapit sa kalibu-tan nga pinakadaghan ang mobisita

Ni Elder Ronald A. Rasband
Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

UNSAON SA PAG-ANGKON ANG MGA PANALANGIN SA TEMPLO

Ang mga templo mao ang mga balay sa Ginoo, diin ang mga pagtulun-an sa atong Manluluwas mapamatud-an pinaagi sa sagradong mga ordinansa sama sa bunyag alang sa mga patay ug kaminyoon, nga maghiusa sa mga pamilya sa tibuok kahangturan.

Moingon ko ninyo nga ang pagsimba nganha sa templo usa ka importanting sumbanan nga angayang buhaton alang sa matag usa kaninyo—sa tinagsa ug isip mga pamilya—samtang mag-konsiderar kamo kon unsay tutukan ug hatagan og pagtagad, samtang inyong ipahimutang ang lig-ong mga pundasyon sa inyong kinabuhi. Nahibalo ko nga daghan na kaninyo ang naghimo niini, ug gumikan niana nagpasalamat kaayo mi kaninyo.

Ang unang kapangulohan mihimo og pagdapit sa tanang miyembro sa Simbahan, diin kini piho ninyo ug kanako nga magamit: "Kon ang panahon ug ang sitwasyon motugot, ang mga miyembro giawhag nga pulihan ang ilang mga paglingaw-lingaw ngadto sa pagserbisyo sa templo."

Hinaut nga kita usab mohunahuna sa gisaad nga mga panalangin sa mga propeta, manalagna, ug mga tigpadayag samtang matinud-anon kita nga motambong sa templo. Gikan ni Presidente Thomas S. Monson nag-gikan kini nga saad: "Adto kamo sa templo ug pangayo og tabang sa Ginoo sa inyong mga palas-anon ug kaninyo mosulod ang bag-ong espiritu ug kamasaligon sa umaabut. Salig sa Ginoo, ug kon kamo mobuhat Siya mogunit ug moagak kaninyo ug motudlo kaninyo lakang sa usa ka lakang subay niana nga dalan padulong sa celestial nga gingharian sa Dios."[1]

Laing makahupay nga panalangin sa pagsimba nganha sa templo mao ang kasiguroan sa proteksyon ug kalinaw gikan sa mga unos nga ania kanato karon. Ang pipila sa pinakaluwas nga mga dapit nga gi-establisar sa Langitnong Amahan alang sa pagpundok sa Iyang mga katawhan mao ang mga templo sa Ginoo.

Ang pamahayag diha sa atubangan sa gawas sa templo mabasa: "Kabalaan sa Ginoo / Ang Balay sa Ginoo." Mopamatuod ko nga ang tanang templo sa Ginoo Iyang mga sanktwaryo dinhi sa kalibutan. Dapiton ko kamong tanan sa pagtambong kanunay sa templo, kutob sa itugot sa inyong kahimtang, ug angkona ang inyong mga panalangin ug mga panalipud nga gisaad diha ninyo sa mga propeta sa Dios. ■

UITRATO SA CELESTIAL ROOM SA TEMPLO SA GILBERT ARIZONA

GIUNSA NINYO KINI SA PAGGAMIT?

Ang butang nga naghatag og kalig-on sa akong hunahuna nga ang templo balay sa Ginoo mao ang kalinaw nga akong bation sa matag higayon nga moadto ko sa templo. Tungod kay ang akong pamilya naa sa militar, nakabisita ko og daghang templo sa tibuok kalibutan ug ang pagbati parehas gihapon—sa kalinaw, kahupayan, ug ang Espiritu. Ang kalinaw gumikan sa templo nakatabang nga hingpit nakong masabtan ang akong tahas niining kinabuhia ug unsa-on nga mas momaayo pa ang akong kaugalingon. Nakadugang usab kini sa akong abilidad sa pag-atubang sa mga kaluya sa inadlawng kinabuhi.

Genesee B., Utah, USA

Gikan sa usa ka debosyonal nga pakigpulong sa Brigham Young University nga gihatag niadtong Pebrero 10, 2009. Alang sa kompleto nga teksto sa Iningles, bisitaha ang speeches.byu.edu.

MUBO NGA SULAT

1. Thomas S. Monson, gikutlo gikan sa Dell Van Orden, "San Diego Temple: 45th House of the Lord Dedicated in 'Season for Temple Building,'" *Church News,* Mayo 8, 1993, 12.

MUBO UG DIREKTA

Nganong ang Dios mihatag man nato og romantiko nga mga pagbati nga sayo kaayo itandi sa panahon sa kinabuhi nga ang kaminyoon angay na?

Ang pagkaibog sa tinuod, dili dautan ug sa katapusan nagsilbi sa balaan nga katuyo-an sa kaminyoon. Apan nganong kita aduna niini nga mga pagbati sa daghan kaayong mga katuigan sa dili pa kita makabuhat niini sa saktong paagi?

Nan, kini nga kinabuhi usa ka pagsulay sa pagkamasulundon, ug ang balaod sa kaputli mao ang usa sa labing importante nga mga balaod nga sundon. Ang pagsulay magka-grabe inig ka hingkod, kon ang mga hormo-ne (ug gitugutan sa kultura) mosulti nato, "Buhata, buhata, buhata," apan ang Kahayag ni Kristo ug ang Espiritu Santo (ingon man usab ang mga kasulatan, mga propeta, mga ginikanan, ug mga lider) mosulti nato, "Hulat, hulat, hulat." Kon maminaw ta sa ulahi nga mensahe, atong gipakita ang atong katakus ug nagpakita sa atong kahingkod ug moral nga disiplina, nga mao "ang kanunay nga pagbansay sa kabubut-on sa pagpili sa husto tungod kay kini husto, bisan kon kini lisud" (D. Todd Christofferson, "Moral Discipline," *Liahona,* Nov. 2009, 105).

Uban sa daghan kaayong mga pagsulay sa kinabuhi, kini nagtugot nato nga pagmatuod sa atong mga kaugalingon nga takus sa mas dako nga mga panalangin nga moabut—lakip sa temple sealing alang karon ug sa tanang kahangturan. ■

Nganong wala nay mga milagro nga mahitabo karon sama sa kang Kristo nga panahon?

Ang mga milagro sa Manluluwas "balaan nga mga buhat" ingon man usab "kabahin sa balaan nga pagtulun-an" (Bible Dictionary, "Miracles"). Ang pagkaayo ug ubang mga milagro anaa gihapon sa Simbahan karon, dili lang kini kanunay madrama ug dili kanunay hisgutan sa publiko tungod kay kadtong nakasinati niini miisip niini nga sagra-do. Makapangita kamo og mga milagro sa inyong kinabuhi o sa mga kinabuhi sa mga sakop sa inyong pamilya o mga katigulangan. Bisan og kita magtinguha og mga milagro, kinahanglan nga atong hinumduman nga ang Langitnong Amahan motubag sa Iyang panahon ug sa Iyang kaugali-ngong paagi.

Ang mga milagro kabahin sa ebanghelyo ni Jesukristo. Timailhan kini nga ang hugot nga pagtuo ania sa yuta (tan-awa sa Ether 12:12), ug kini mao ang gasa sa Espiritu (tan-awa sa D&P 46:21). ■

Ang Pagpamugos sa Kaubanan ug ang Pisto

MAHINUNGDA-NON ANG MAAYONG MGA HIGALA

"Pakig-uban niadtong kinsa, sama ninyo, nagplano alang niadtong mga butang nga labing importante—gani ang mga mahangtu-rong tumong."

Presidente Thomas S. Monson, "Decisions Determine Destiny" (Brigham Young University devotional, Nob. 6, 2005), 4, speeches.byu.edu.

Sa katapusan nakaabut gyud ko sa party uban sa akong mga higala, apan ang tanan nanag-inom.

Ni Kiara Blanco

Sa dihang 12 pa ko, ang uban sa mga batang babaye sa bag-o nakong eskwelahan midapit nako ngadto sa usa ka party sa adla-wng natawhan. Mao kadto ang unang party nga ako gidapit uban niining mga higala sa eskwelahan. Sa dihang nangutana ko sa akong mga ginika-nan kon makaadto ba ko, mibalibad sila tungod kay ang party gabii na kaayong nagsugod.

Pagkataud-taud, nakadawat na sab ko og laing imbitasyon. Usab nangu-tana ko sa akong mga ginikanan, apan miingon gihapon og dili, ug nasuko ko. Dili ba diay ko mahimong makalingaw-lingaw?

Dayon usa ka suod nakong mga higala nagplano og party. Usa ko sa una niyang gi-imbitar. Ang party nagsugod og mas sayo kay sa uban. Pribado kini ug duol ra sa akong balay. Nananghid ko sa akong mga ginikanan, ug mitugot sila! Nalipay ko.

Ang adlaw miabut. Sa dihang giha-tud ko sa akong mga ginikanan didto, miingon sila nga ila kong kuhaon sa alas 10:00 p.m. Sa dihang miabut ko sa party, nakit-an nako ang akong higala nga mga babaye. Paglabay sa baynte minutos, wala pa gihapon nako makita ang nag-birthday nga babaye.

Paglabay sa pipila ka minuto, usa ka batan-ong lalaki miduol namo ug nangutana, "Nagdala ba kamo og kwarta alang sa *pisto*?" Misinyas siya nga nagpahibalo nako nga ang "pisto" mao ang beer. Ang akong higala nga mga babaye mihatag sa gipangayo nga kwarta. Wala koy dala nga kwarta, mao nga mihukom ko nga moadto sa uban nga mga babaye samtang kini sila mihatag sa kwarta.

Sa katapusan, ang nagsaulog sa adlawng natawhan nga babaye miabut—naulahi og usa ka oras. Mi-congratulate ko niya, ug samtang nag-istorya mi, miabut ang dakong trak. Nanganaog ang lima ka tawo ug midiskarga sa duha ka crate nga beer. Ang tanan mipundok ug misu-god sa pagpanghatag sa beer. Ang akong higala nga mga babaye miadto, ug nag-inusara ko, nagtan-aw niad-tong mga batan-on nga naningkamot makakuha og beer nga mainom.

Ang akong higala nga mga babaye miduol ug midalit nako og pipila. "Dili, salamat," miingon ko nila. Miinsister sila pag-usab. Miingon na usab ko nga dili. Gikulbaan na ko, ug lain na ang akong pamati, mura og naa sa usa ka makahadlok nga salida diin ako ang bida ug natanggong sa wala mahibaloi nga dapit. Dayon nadunggan nako ang busina sa sakyanan—ang akong mga ginikanan! Migawas ko uban sa pag-ingon adto nako ug midagan ngadto sa sakyanan.

Misakay ko, nga gikutasan. Naghunahuna dayon ko kon unsa ka lisud nga bation ang ingon ana nga palibut nga akong nasinati. Nangutana si mama kon maayo ra ba ko. "Oo," mitubag ko, "apan dunay butang nga nasurprisa ko."

"Unsa man ang nakasurprisa nimo?" nangutana ang akong amahan.

"Ang tanan nakong mga higala nag-inom, ug naa ko didto, nahadlok, nag-hulat nga dunay maayong butang nga mahitabo. Nanghinaut ko og maayo nga kamong duha moabut na, ug karon naa na gyud ko dinhi." Pagtan-aw nako sa orasan sa sakyanan, wala pay 10:00.

Miingon ang akong mama, "Ingon ana ang mga party sa kalibutan. Mao na ang rason nganong wala mi nag-tugot nimo sa pag-adto sa miaging mga party."

Nianang gabhiuna sa dihang nag-ampo ko, nagpasalamat ko sa akong Langitnong Amahan nga ang akong mga ginikanan miabut og sayo.

Kitang mga miyembro sa Simbahan anaa sa kalibutan, apan dili kita sama sa kalibutan Nakat-on ko nga kon mipadayon pa ko sa pagtambong niadtong mga party, tingali mahita-bo nga makalapas ko sa Pulong sa Kaalam ug bisan ang balaud sa kaput-li. Daghan sa akong mga kaila nga nadala ngadto niini, kadaghanan nila dili mga miyembro sa Simbahan, apan bisan mga miyembro sa Simbahan mismo moabut sa punto nga madala kon dili sila magpabilin nga lig-on.

Nalipay ko niana nga desisyon nga akong gihimo nga dili moinom. Abi nako og himoon ko og kataw-anan inig ka human, apan ang akong mga higala mas mirespeto nako tungod kay kahibalo sila sa akong mga sumbanan. Human niana, dili nako mahadlok sa pag-ingon og dili sa mga butang nga kahibalo ko nga makadaot nako. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Saltillo, Mexico.

PAGHULAGWAY PINAAGI NI CRAIG PHILLIPS

SYENSYA
UG ANG ATONG PAGSIKSIK SA
KAMATUORAN

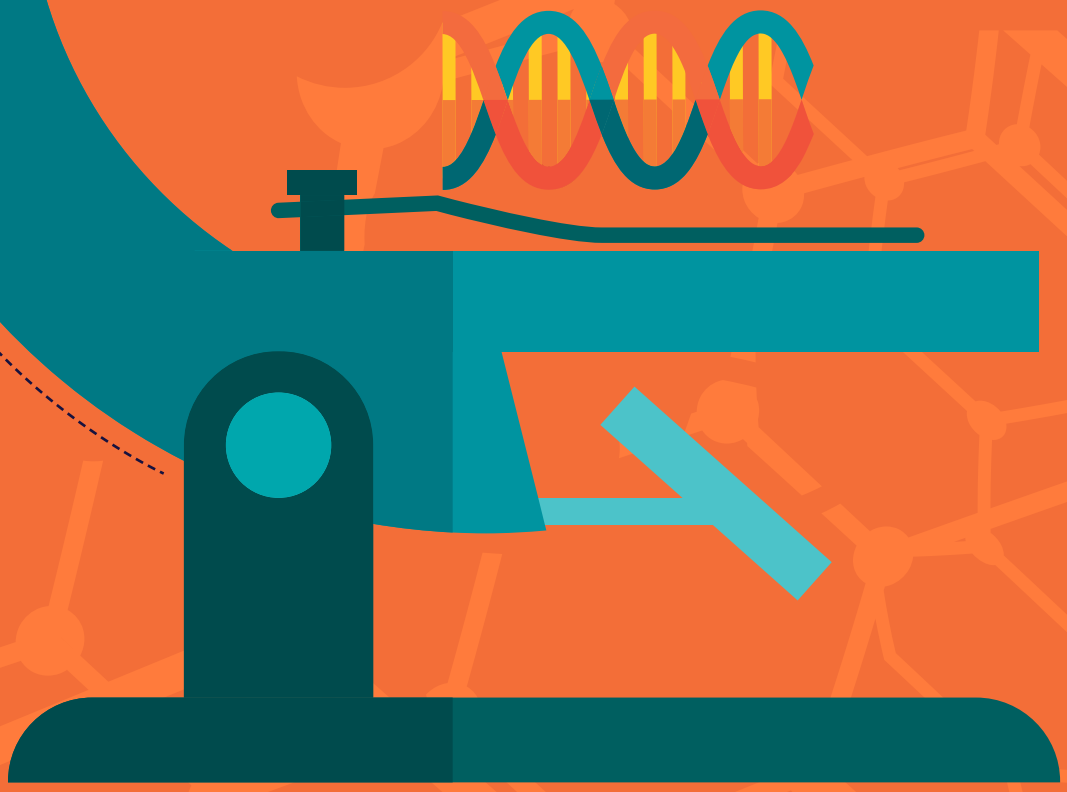

Dili kinahanglan mabalaka kon ingon og adunay usa ka kasungian tali sa inyong panabut sa ebanghelyo ug sa unsay inyong nakat-unan sa syensya.

Ni Alicia K. Stanton

Mahunahuna ba ninyo nga moadto sa doktor sa panit tungod sa grabing kahimtang sa bugas bugas ug gisultihan nga aron matambalan kinahanglan paagason ang uban sa inyong dugo? Tingali mura og hinanggaw na para ninyo, apan lisud kaayo kini tuohan nga pipila ka siglo na ang milabay. Sa una, ang pagpaagas og igong gidaghanon sa dugo giisip nga sumbanan sa pagtambal sa hapit bisan unsang medikal nga kahimtang, lakip sa problema sa tiyan, pangutok, ug gani ang bugas bugas. Walay pangutana bahin niana. Nganong aduna man? Total, ang bloodletting gigamit naman sulod sa liboan ka mga tuig sa mga nagkalainlaing mga kultura.

Wala kini nawagtang hangtud ang mga doktor nakahunahuna mahitungod sa medisina gikan sa usa ka syentipiko nga panglantaw nga si bisan kinsa nagduhaduha sa paggamit. Kon ang bloodletting nasusi na og maayo, ang mga doktor mohunong sa paggamit niini alang sa tanan apan sa pipila lang ka mga medikal nga kahimtang.[1]

Gikan niining makasaysayanon nga ehemplo, makita nato nga tungod kay ang pagtuo gidawat sa kadaghanan o anaa na sulod sa dugay nang panahon wala gayud nagpasabut nga tinuod na kini. Ug atong makita nga ang seyinsya mahimong usa ka talagsaon nga himan sa pagdiskubre sa kamatuoran.

Alang sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, dako kana nga butang. Dili lang nga ang pagkahibalo sa kamatuoran naghatag kanato og mas maayong basihanan aron sa paghimo og praktikal nga mga desisyon ("Dili, dili ko magpakuha og dugo karon, salamat!"), apan nakadugang usab kini sa atong pagsabut sa ebanghelyo. Sumala sa gitudlo ni Presidente Brigham Young (1801–77), "Walay kamatuoran nga dili iya sa Ebanghelyo. . . . Kon kamo makakita og kamatuoran didto sa langit [o] yuta, . . . kini iya sa atong doktrina."[2]

Ang Ngano Batok sa Unsaon

Siyempre, kon mag-istorya kita kon sa unsang paagi nga nakatampo ang syensya ngadto sa mga kamatuoran nga atong nahibaloan, kinahanglan masiguro nato nga atong nasabtan unsang matang sa kamatuoran ang gibutyag sa syensya—ug unsang matang nga dili kini makahimo. Usa ka paagi sa pagtan-aw niini mao ang pagpangutana sa matang sa mga pangutana nga mahimo ug dili mahimong matubag sa syensya.

Si Sister Ellen Mangrum, kinsa nagtuon og chemical engineering sa Rensselaer Polytechnic Institute sa New York, USA, nagpasabut sa ingon niini nga paagi: "Ang syensya nagpasabut kon giunsa. Apan kini nakulangan sa pagpasabut kon ngano." Gipasabut niya nga ang relihiyon mao ang nagpasabut kon ngano, sama sa ngano nga ang kalibutan gilalang ug nganong gibutang kita dinhi.

Ang inila nga physicist nga si Albert Einstein mituo usab nga ang relihiyon ug ang syensya adunay managlahi, nga katuyoan nga mokompleto sa usag-usa.

"Ang syensya masiguro lang kon unsa, apan dili kon unsa gayud kini angay," misulat siya. "Gawas sa [syensya], mahinungdanon gihapon ang paghimo sa tanang matang sa paghukom basi sa mithi sa mga kahimtang diin ang syensya dili magamit."[3]

Unsa man ang ipasabut niana ngadto sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw? Una, nasayud kita nga ang syentipiko nga panabut kanunayng mag-usab-usab. Total, ang syensya mahitungod lang sa pagkaplag og mas maayong pamaagi sa pagsabut sa nga "giunsa" sa atong palibut. Sa pagkahibalo nga, kita dili kinahanglan nga mangita sa labing bag-ong pagtuon aron masabtan ang "mga ngano" o "mga angay" sa kinabuhi. Makasalig kita diha

MGA PAGHULAGWAY SA © ISTOCK/THINKSTOCK

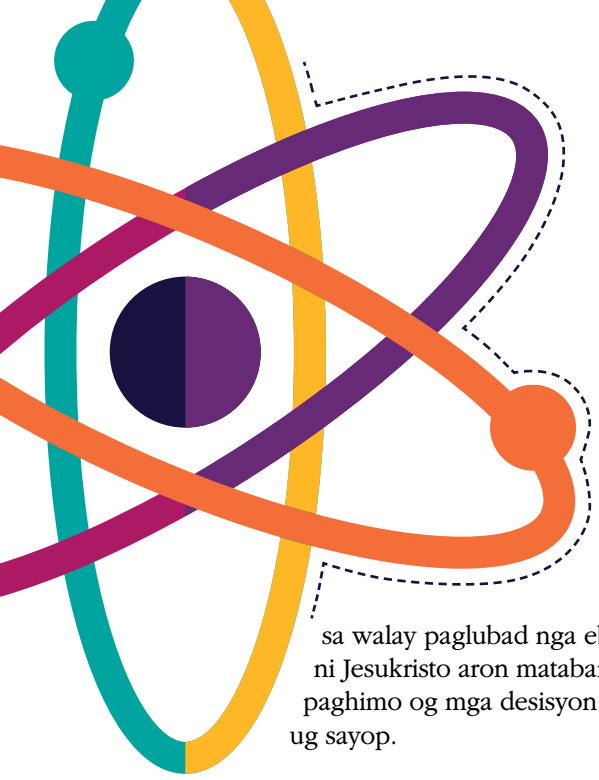

sa walay paglubad nga ebanghelyo ni Jesukristo aron matabangan kita sa paghimo og mga desisyon tali sa husto ug sayop.

Kining Tanan Haum

Si Presidente Russel M. Nelson, Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles ug batid nga heart surgeon, naghisgot kon sa unsang paagi nga ang relihiyon ug ang syensya mihaum sa usag usa.

"Walay panagsungi tali sa syensya ug relihiyon," siya miingon. "Ang kasungian motumaw lang gikan sa dili kompleto nga kasayuran sa syensya o relihiyon, o sa duha. . . . Mahimong mogawas ang kamatuoran gikan sa syentipiko nga laboratoryo o gikan sa pagpadayag sa Ginoo, magkauyon kini."[4]

Busa kon aduna man gayud kamoy mga pangutana mahitungod kon sa unsang paagi nga ang edad sa yuta o sa mga dinosaur o ebolusyon o bisan unsang butang nga imong nakat-unan sa klase syensya mohaum ngadto sa ebanghelyo, maanindot kana! Mihaum gayud kining tanan, apan aduna pa gihapon daghang mga pangutana tungod kay nagkat-on pa gihapon og daghan. Si Brother Brian Down, usa ka a pharmaceutical scientist didto sa Quebec, Canada, miingon nga nagtinguha siya sa panahon nga ang tanang butang mabutyag kanato (tan-awa sa D&P 101:32–34).

Sa kasamtangan, "limitado ang atong abilidad sa pagsabut sa tanang misteryo sa kalibutan nga naglibut kanato pinaagi sa mga paningkamot sa syensya," matud pa niya. "Usab, limitado kita diha sa atong pagsabut sa mga misteryo sa Dios ug sa Iyang dakong plano alang sa Iyang mga anak."

Walay angay kabalak-an, nan, kon adunay ingon nga kasungian tali sa inyong pagsabut sa ebanghelyo ug sa unsay inyong nakat-unan pinaagi sa syensya. Sa pagkatinuod, walay nabutyag sa syensya nga makahimakak sa imong pagtuo.

Busa kon ganahan ka sa syensya, pagkat-on kutob sa imong mahimo mahitungod sa dapit nga interesado ka! Ang inyong pagtuo makahatag ninyo og bintaha.

Si Brother Richard Gardner, usa ka associate professor sa biology sa Southern Virginia University, miingon nga ang iyang pagtuo sa ebanghelyo ni Jesukristo dako og gikatabang ngadto kaniya.

"Sa mga panahon sa dihang ang pagsiksik nagkalisud, ug daw walay mosalir—kanunayng ingon ana ang pagsiksik—ang pagka adunay panglantaw sa mga panalangin sa ebanghelyo nakatabang nako nga makalahutay niini," miingon siya.

Si Brother Down usab mibati nga ang iyang pagtuo nakatabang niya sa iyang buluhaton sa syensya.

"Kanunay kong magtrabaho inubanan sa pagtuo nga adunay pagsabut ug pagkahan-ay sa tanang butang ug kana kon akong siksikon ang usa ka pangutana og igong gidugayon ug kakugi, ang Langitnong Amahan sa katapusan mobukas sa akong hunahuna aron sa pagtubag," miingon siya.

Pagmaya diha sa Syentipikong Pagdiskobre

Ang atong pagtuo diha ni Kristo ug sa Iyang ebanghelyo makatabang usab nato nga magpabiling mapainubsanon ug bukas sa mga kamatuoran nga atong gitinguha, masyentipikanhon man kini o espirituhanon.

"Daghan pa kaayo ang wala pa nato mahibaloi sa syensya, ug daghan ang mahitungod sa Dios nga wala pa Niya gikapadayag" miingon si Professor Gardner. "Busa importante kini nga magbaton og bukas nga hunahuna samtang mas daghang kasayuran pa ang moabut kanato, ug dili mabalaka sa kasamtangan."

Pananglitan, ang ubang tawo mituo sa Dios tungod lang kay wala silay makitang laing rason sa ilang naobsebaran sa kalibutan. Kini gitawag og pagtuo diha sa usa ka "Dios nga tigtubag og pangutana," ug makapahadlok kini sa mga tawo mahitungod sa pagdiskobre sa syensya. Mihatag og ehemplo si Propesor Gardner:

"Mituo ang ubang tawo sa Dios tungod adunay kulang sa ebidensya kon giunsa paglambo ang kinabuhi sa karaang panahon (pasabut nga, alang nila, kana nga ang evolution dili makapasabut ko giunsa nato paghiabut dinhi). Apan unsay mahitabo sa atong mga pagtuo kon kining mga kakulang sa kahibalo mahatagan og posible nga tubag pinaagi sa bag-o nga mga ebidensya? Hinoon, kinahanglan natong makabaton og positibong ebidensya nga gikan sa Dios, pinaagi sa Espiritu Santo, ug dayon magmaya kita sa bisan unsang siyentipikanhon nga mga pagdiskobre imbis mabalaka mahitungod niini."

Kon ato kining hunahunaon sa ingon niini nga paagi, atong mahinumduman ang syensya ug ang relihiyon nga nagtabang kanato sa atong pagsiksik sa kamatuoran, ug kana, sa katapusan, tanan nianang kamatuoran magagikan sa samang tinubdan: ang Dios.

"Ang Dios makapadayag sa bisan unsang butang nga Iyang gusto, lakip sa tanang syentipikong mga kamatuoran,"

miingon si Propesor Gardner. “Ug Siya siguradong midasig sa mga scientist, mga imbentor, ug mga engineer—apan wala Niya ihatag nila ang tanang mga tubag. Gusto Niya nga sila, ug kita, nga mogamit sa atong mga utok, busa Siya mitugot kanato sa pagtrabaho sa syensya, ug ang Iyang mga pagpadayag ngadto sa Simbahan nga imbis ang mahitungod sa kon usaon sa pag-organisar sa Simbahan, ug ilabi na kon sa unsang paagi nga moduol kita ni Kristo ug maluwas.

“Ang Iyang personal nga pagpadayag ngari kanato mahimong mahitungod sa bisan unsa nga hilisgutan, apan ilabi na sa pagpahibalo kanato nga Siya buhi ug nahigugma kanato, nga si Kristo ang mopatuman sa plano sa kaluwasan, nga kita adunay buhi nga propeta karon, nga kita makasunod sa plano sa Dios, ug nga hingpit kining angay ang pagbuhat sa ingon.” ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa, sama pananglit, sa K. Codell Carter ug Barbara R. Carter, *Childbed Fever: A Scientific Biography of Ignaz Semmelweis* (1994).
2. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Brigham Young* (1997), 19.
3. Albert Einstein, sa “Science and Religion,” sa Ken Wilber, *Quantum Questions: Mystical Writings of the World’s Greatest Physicists* (1984).
4. Russell M. Nelson, sa Marianne Holman Prescott, “Church Leaders Gather at BYU’s Life Sciences Building for Dedication,” *Church News,* Abr. 17, 2015, LDS.org.

P&T UBAN NI DR. RICHARD GARDNER

Molecular ug ang Cell Biologist

Sa unsang paagi nga nainteresado ka sa syensya?

Ang akong amahan, usa ka botanist, nakapahimo nako nga mainteresado sa syensya. Sa nagtubo pa, kanunay kong magdula sa iyang mga microscope ug ubang ekipo sa lab ug makadungog niya nga mag-istorya mahitungod sa mga tanum ug mga fungi. Ug ang iyang geneticist nga amahan mihatag kanako og mga langaw sa prutas sa dihang nag-edad ko og nuybe. Mikuha ko og daghang subject sa syensya kutob sa akong mahimo sa highschool pa ug nalingaw kaayo ilabi na sa buluhaton sa pagpangulikta sa mga insekto. Sa bata pa ko determinado na ko nga mokuha og PhD tungod kay ganahan kong makahibalo kon sa unsang paagi naglihok ang mga butang ug ganahan kong makat-on.

Sa unsang paagi nga imong syentipikanhong mga paningkamot nagpalig-on sa imong pagtuo?

Kon magkadako ang akong nakat-unan sa kakomplikado sa sulod sa usa ka selula [cell], mas mahingangha ko. Aduna koy duha ka dagkong poster nga gidiagram diha sa gagmayng pagka-print sa kasagarang chemical nga reaksyon diha sa usa ka tipikal nga selula, tanan niining mga reaksyon kontrolado kaayo. Sa makausa akong gipakita kini ngadto sa klase sa priesthood nga akong gitudloan. Gipahinuduman nako sila sa Christus nga istatuwa diha sa Temple Square ug sa ubang mga LDS visitors’ center. Luyo sa estatuwa mao ang usa ka painting sa universo, ug ang ipasabut mao, “Ania ang Tiglalang sa tanan niini!” Apan misugyot ko, nga atong ibutang kining mga poster luyo sa estatuwa. Dili kini sama kanindot sa painting sa uniberso, apan Siya milalang usab niining selula sa chemistry ug nasabtan ang tanang detalye niini!

Sa unsang paagi nga ang imong pagtuo nakatabang nimo sa imong syentipiko nga mga pagtuon?

Sa dihang naghimo ko og pagsiksik ug karon nga nagtudlo na ko kasagaran sa syensya, ang akong pagtuo importante ngari nako tungod kay dili nako maangkon ang kompleto nga kahibalo kon wala kini. Sa pagkat-on kon sa unsang paagi mitrabaho ang mga selula apan dili kon ngano sila o kita naa dinhi sa yuta wala pa gihapon ko matagbaw.

Elder Hugo E. Martinez
Sa Seventy

MANGANDAM— & MOBUHAT

Ang pag-andam sa imong kaugalingon ug pagbuhat sa buluhaton sa Ginoo makausab sa imong kinabuhi.

Seminary teacher ko kaniadto sulod sa unom ka tuig. Magklase mi alas 6:00 kada buntag sa akong balay sa Puerto Rico. Dako nga trabahoon ang pag-andam og mga leksyon matag adlaw, Lunes hangtud sa Biyernes. Apan nalingaw ko niini, ug kini nakatabang nga akong mapalambo ang mas dako nga gugma para sa mga batan-on sa Simbahan.

MOADTO UBAN SA TINGUHA NGA MAGKAT-ON.

Akong nabantayan nga kadaghanan sa nakat-unan sa mga estudyante sa seminary mag-agad sa ilang pagpangandam. Mao nga kon gusto kang makakat-on og daghan sa mga leksyon sa seminary, modapit ko nimo nga tunan daan ang mga leksyon ug hinuktukan gayud. Moadto sa klase uban sa kauhaw sa kahibalo. Moadto sama sa usa ka gamayng bata, kanunayng gusto nga magkat-on. Mangandam aron makaapil aron magkatinudloay sa usag usa. Ug moadto nga may dala nga mga pangutana. Laing batan-on, usa ka kasulatan nga gibasa, o tingali usa ka komentaryo nga gihimo sa magtutudlo tingali maoy tubag sa imong mga pangutana.

Ang pinakamaayong instruksyon atol sa bisan unsang klase o miting sa Simbahan moabut kon ikaw nakaandam ug ikaw nakadawat og espirituhanong mga pag-aghat nga miabut isip mga hunahuna. Isulat kini, ug dayon buhata kini. Pangita og dugang pang mga kasulatan o mga pakigpulong sa kinatibuk-ang komperensya o mga artikulo gikan sa mga magasin sa Simbahan mahitungod niini nga mga ideya. Hinuktuki kini diha sa imong hunahuna ug kasingkasing ug pangandam sa pagserbisyo, kay sa higayon nga maanaa nimo kini nga mga kamatuoran sa sulod kanimo, gamiton ka sa Ginoo sa pagtabang sa uban.

Wala madugay, dihang nagserbisyo ko isip mission president uban sa akong asawa, akong naamguhan nga ang seminary usa ka talagsaong pagpangandam alang sa misyonaryo nga pagserbisyo. Sulod sa mga katuigan akong nakita ang katingalahang gahum sa ebanghelyo nga mipanalangin niadtong mga matinud-anong estudyante sa seminary. Ilang gigamit unsay ilang nakat-unan diha niana nga mga leksyon para sa daghang mga hagit sa

MANGANDAM ARON MAKAAPIL.

ilang kinabuhi ug nalatasan ang mga hagit, gani mibalik sa Simbahan human sa panahon sa pagkadili kaayo aktibo.

Ikaw importante kaayo alang sa Ginoo. Tinuod kana. Ang buluhaton sa mga batan-on mao ang pagpangandam alang sa misyonaryo nga buhat ug dayon mohimo sa misyonaryo nga buhat. Karon, kinahanglan nga makasabut kamo nga kon padayon kamong mohimo sa misyonaryo nga buhat, ug kon padayon kamong mag-andam, kini modala ug mogiya kaninyo sa dugang nga kalamboan isip misyonaryo sa Ginoo. Wala nimo kinahanglana ang missionary name tag sa paghimo sa misyonaryo nga buhat, tungod kay gidala na nimo ang ngalan ni Jesukristo nga nakasulat diha sa imong kasingkasing tungod sa imong mga pakigsaad.

MAHIMO NIMO KINI NGA BUHAT.

Mao usab sa buhat sa family history ug buhat sa templo. Sama pananglit, sa Caribbean Area, diin ko nagserbisyo, ang mga stake nga migamit og mga batan-on isip mga family history consultant dunay mas taas nga porsyento sa mga miyembro nga nangita og mga ngalan alang sa buhat sa templo ug paghimo sa buhat sa templo. Sa usa ka stake adunay 20 ka mga batan-on ang gitawag nga mga family history consultant nga moserbisyo og usa ka tuig sa dili pa mosakto ang ilang edad sa pagmisyon. Sa ilang pagbisita sa mga miyembro ngadto

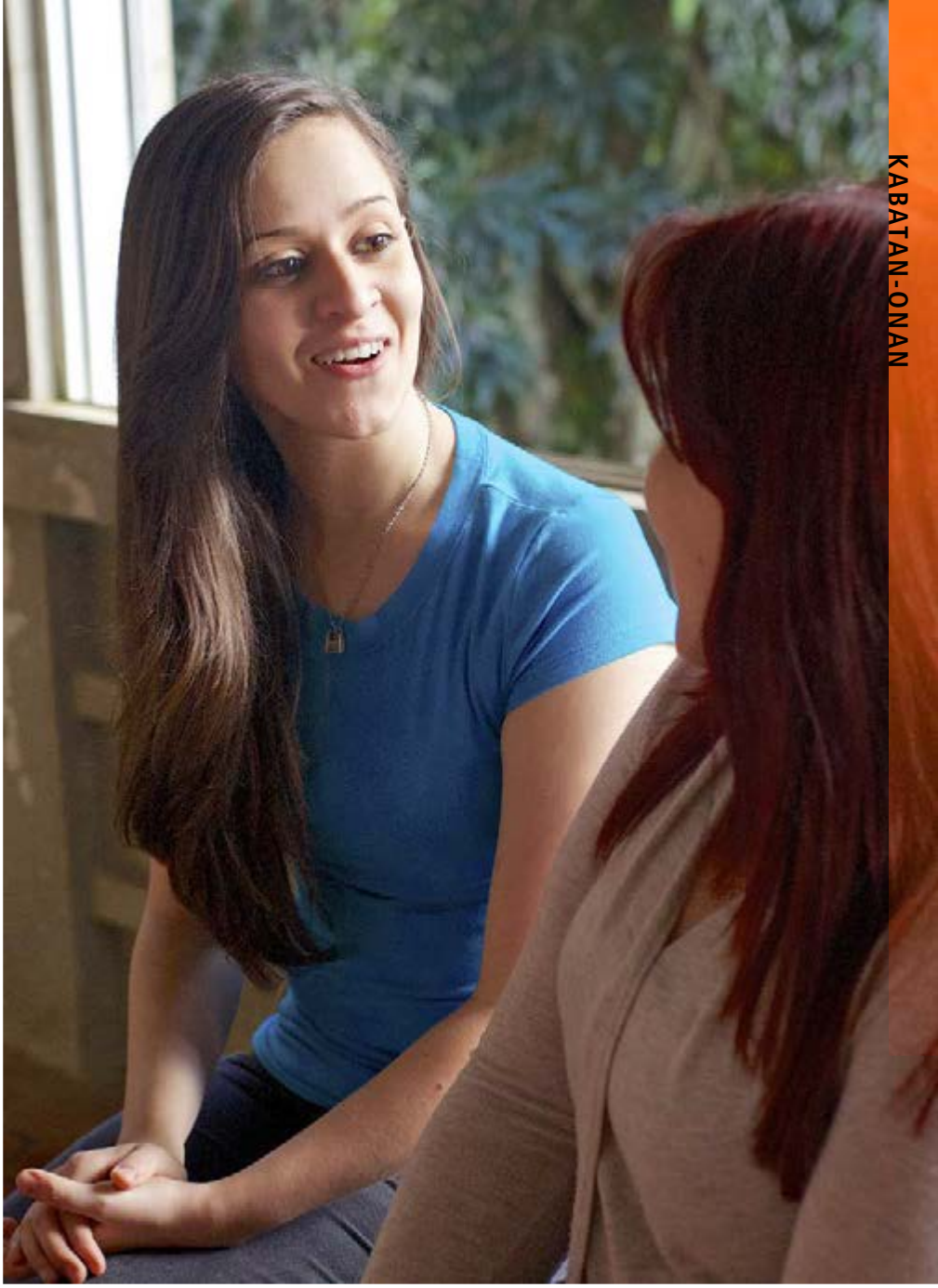

sa ilang mga panimalay aron ipakita unsaon sa paghimo ang family history, makig-istorya sila og mga tawo nga ilang maagian ug sultihan sila mahitungod sa family history ug sa templo. Mao kana ang misyonaryo nga buhat!

Manghinaot ko nga inig-serbisyo na nila og misyon, mibati na silang daan sa Espiritu sa impluwensyal nga paagi —unta diha sa ilang mga panimalay,

MOPANALANGIN KINI UG MAKAUSAB SA IMONG KINABUHI.

apan kon dili man diha, nan labing siguro samtang sila mohimo sa misyonaryo, family history, ug buhat sa templo. Dayon, kon mosulod na sila sa missionary training center, manghinaot ko nga walay usa nila ang moingon nako nga, “Gibati nako ang Espritu nga mas kusog dinhi kay sa kaniadto sa akong kinabuhi.” Kinahanglan nga mabati na nila ang Iyang impluwensya nga mas kusog bisan sa wala pa kana.

Gihigugma ka sa Ginoo. Ang Iyang panan-awon nagtumong alang sa family history, templo, ug sa misyonaryo nga buhat nga mahitabo pinaagi kanimo. Aduna ka niana nga mga kahanas ug kahibalo. Kon mas maayo ang imong pagpangandam, mahimo nimo kini nga buhat. Mopanalangin kini ug makausab sa imong kinabuhi. ■

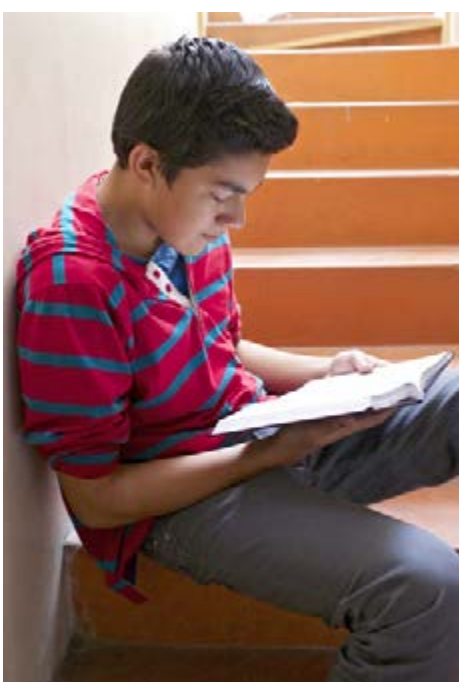

PAGHINUMDOM SA MANLULUWAS

Ni Eric B. Murdock
Mga Magasin sa Simbahan

Matag semana, napanalanginan kita sa oportunidad sa pag-ambit sa sakrament kon mosimba kita. Gani, mao kini ang pinakaimportante nga rason nga mosimba kita sa Dominggo. Apan nasayud ba kamo ngano nga ang sakrament importante kaayo? Adunay usa ka butang nga atong gisaad nga buhaton nga nakapahimo niini nga labing importante ug sagrado nga mga ordinansa diha sa Simbahan: hinumdumi si Jesukristo.

Hunahunaa kini: ang paghinumdom sa Manluluwas usa ka importante nga bahin sa mga pag-ampo sa sakrament. Kanila misaad kita nga kita sa "kanunay mohinumdom kaniya" (D&P 20:77, 79), dili lang sa Dominggo apan sa *kanunay*. Kon hinumduman nato kanunay ang Manluluwas, ang atong mga kinabuhi modan-ag sa Iyang mga sumbanan ug mga pagtulun-an, ug kita makakita usab og gamhanan ug mapaluyuhon nga impluwensya sa atong mga kinabuhi.

Sa Unsang Paagi nga ang Paghinumdom Nakatabang sa Usa ka Batan-ong Lalaki

Pananglit, sa dihang ang usa ka anghel sa Dios mitawag ni Alma ang Batan-on sa paghinulsol, natumba si Alma sa yuta ug dili makasulti o makalihok sulod sa daghang mga adlaw. Niining higayuna, gihasol siya sa hunahuna sa iyang mga sala, apan dayon siya "nahinumdom . . . nga nakabati sa [iyang] amahan nga nanagna . . . mahitungod sa pag-anhi sa usa ka Jesukristo, usa ka Anak sa Dios, aron sa pag-ula sa iyang dugo alang sa mga sala sa kalibutan." Dayon miingon siya: "Karon, samtang ang akong hunahuna naghinuktok niini nga panumduman, ako nangamuyo sulod sa akong kasingkasing: O Jesus, ikaw nga Anak sa Dios, malooy ka kanako, kinsa ania sa apdo sa kapaitan, ug ako giliyokan sa walay katapusan nga mga kadena sa kamatayon. Ug karon, tan-awa, sa diha nga ako naghunahuna niini, ako wala na mahinumdom sa akong mga kasakit" (Alma 36:17–19).

Ang paghunahuna lang ni Kristo migiya ni Alma sa pag-ampo alang sa kalooy, nga nakapawala sa iyang sala, nakapawagtang sa iyang kasakit, ug nakatabang niya sa paghinulsol. Sama ni Alma, atong isalig ang atong mga kinabuhi ngadto ni Kristo ug makasinati sa kalipay nga moabut tungod sa pagsunod sa ebanghelyo. Magsugod kini sa atong pagpili sa paghinumdom ni Jesukristo ug sa gahum sa Iyang Pag-ula.

Daghang mga panalangin ang moabut sa atong paghinumdom ni Jesukristo pinaagi sa pag-ambit sa sakrament.

MGA PAGHULAGWAY PINAAGI NI KEVIN KEELE

ANIA ANG LIMA PA KA MGA PANALANGIN NGA MOABUT TUNGOD SA ATONG PAGTUMAN SA SAAD SA KANUNAY NGA PAGHINUMDOM SA MANLULUWAS.

1. Ang Iyang Espiritu Magauban Kanato

Kon kamo moambit sa sakrament sa Dominggo, kamo gipahinumduman sa saad nga, kon kamo mahinumdom ni Kristo, maghupot sa Iyang mga sugo, ug modala sa Iyang ngalan diha kaninyo, kamo sa kanunay makabaton sa Iyang Espiritu uban kaninyo. Sa kalibutan nga puno sa mga hagit, sayon ra nga mahisalaag. Apan kon anaa kaninyo ang Espiritu Santo, "pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo kamo mahimo nga masayud sa kamatuoran sa tanan nga mga butang" (Moroni 10:5). Ang Espiritu sa Ginoo mahimo ninyong giya ug mopanalangin kaninyo uban sa direksyon, panudlo, ug proteksyon.

2. Siya Makahatag Kanato og Kalig-on sa Pagbatok sa mga Tintasyon

Ang atong labing maayo ug sigurado nga depensa batok sa tintasyon mao ang atong hugot nga pagtuo ni Jesukristo (tan-awa sa Alma 37:33). Sa atong pag--focus sa atong mga hunahuna diha kang Kristo, makaila kita sa mga bakak ni Satanas ug makabantay sa iyang pagsulay sa pag-ilad kanato. Tungod kay si Jesus nag-atubang og tintasyon apan wala gayud magpadala niini, makasalig kita Kaniya kon kita mag-atubang og mga tintasyon. Si Nephi mitudlo nga kadtong kinsa "mopatalinghug [sa pulong sa Dios] dili gayud sila malaglag; ni ang mga pagtintal ug ang nagdilaab nga mga panâ sa kaaway makabuntog kanila" (1 Nephi 15:24). Kon kita mahinumdom sa Manluluwas ug sa Iyang mga pagtulun-an, Siya makabayaw nato ug molig-on nato batok sa mga tintasyon.

3. Ang Iyang Ehemplo Mogiya Nato

Dili lamang si Jesus mosulti nato asa paingon alang sa kinabuhing dayon; Siya mogiya sa agianan. Siya miingon, "Ako mao ang dalan, ang kamatuoran, ug ang kinabuhi" (Juan 14:6). Si Kristo ang atong hingpit nga ehemplo. Panahon sa Iyang mortal nga

pangalagad, si Jesus mitudlo ug mipakita og gugma, kaaghup, kamapainubsanon, ug kapuangod. Iyang gigahin ang Iyang panahon sa pagtudlo, pagserbisyo ug paghigugma sa uban.

Sa tanan nga Iyang gibuhat, nagsunod Siya sa kabubut-on sa Iyang Amahan (tan-awa sa Juan 5:30). Sa tanang mga butang, ang Manluluwas mihan-ay sa sumbanan kon unsaon nato sa pagpakabuhi, ug midapit Siya natong tanan sa pagsunod sa Iyang ehemplo.

Kon makamatikod mo nga wala mo makahibalo asa moadto o unsay buhaton, hinumdumi ang Manluluwas. Miingon Siya, "Ako mao ang kahayag alang sa kalibutan: siya nga magasunod kanako dili gayud magalakaw sa kangitngit, hinonoa magabaton siya sa kahayag nga magahatag og kinabuhi" (Juan 8:12).

4. Makatabang Siya Kanato sa Pagserbisyo sa Uban

Kanunay nga giuna ni Jesus ang mga panginahanglan sa uban kay sa Iyang kaugalingong mga panginahanglan. Siya "nangadto-adto sa paghimog mga kaayohan" (Mga Buhat 10:38). Giayo Niya ang masakiton ug mitabang niadtong anaa sa Iyang palibut. Kon hinumduman nato si Jesus, atong mahinumduman ang mga buhat sa pagserbisyo nga wala maghunahuna sa kaugalingon nga maoy makita sa Iyang kinabuhi. Makahinumdom usab kita nga Siya mihangyo kanato sa pagserbisyo Kaniya pinaagi sa pagserbisyo sa uban. "Kon kamo anaa sa pag-alagad sa inyong mga isigkatawo kamo anaa lamang sa pag-alagad sa inyong Dios" (Mosiah 2:17).

Ang Ginoo moabli sa inyong mga mata aron makakita niadtong anaa sa inyong palibut nga makagamit sa inyong panabang. Magiyahan usab kamo kon sa unsa nga paagi kamo makaserbisyo og maayo kanila. Ang inyong kinabuhi mas malipayon ug mas maanindot kon kamo mohatag og gagmay ug yanong mga buhat sa mabinationg pagserbisyo. Ang pagserbisyo sa uban makahatag og pagbati sa kalinaw ug kalipay sa inyong kinabuhi.

5. Kita Makahinulsol

Kitang tanan masayop sa pagsunod sa mga sugo, bisan og sinsero kitang naningkamot, apan tungod sa kinabuhi ug misyon ni Jesukristo, adunay paagi sa pagbalik.

Ang paghinumdom ni Jesukristo nagpahinumdom nato sa gasa sa paghinulsol nga gitanyag pinaagi sa Iyang Pag-ula. Gidapit kitang tanan ni Jesus sa paghinulsol, ug kita makasinati og kalipay kon kita mobiya sa sala ug mobalik ngadto Kaniya. Kon kita dunay sinsero nga tinguha nga mag-usab ug magsunod sa mga sugo, ang Ginoo misaad, "Siya kinsa naghinulsol sa iyang mga sala, ang mao gipasaylo, ug Ako, ang Ginoo, dili na mahinumdom kanila" (D&P 58:42).

Sa inyong pag-ambit sa sakrament, kamo misaad nga sa kanunay mahinumdom sa Manluluwas. Kon ibutang ninyo kanunay sa inyong hunahuna si Kristo, mas mahimo Siyang sentro sa inyong kinabuhi ug mas mogiya ug modirekta Siya kaninyo aron sa pagkab-ot sa inyong tanang potensyal. Ang kanunay nga paghinumdom sa Manluluwas makapanalangin kanunay sa inyong kinabuhi. ■

ALANG SA DUGANG PA SA SAKRAMENT

Sa pagkat-on og dugang mahitungod sa Manluluwas ug sa sakrament, mabasa ninyo:

- *Jeffrey R. Holland, "This Do in Remembrance of Me,"* Ensign, *Nob. 1995, 67.*
- *Cheryl A. Esplin, "Ang Sakrament—Pagbag-o sa Kalag,"* Liahona, *Nov. 2014, 12.*

PAGLUWAS SA AKONG IGPAPAHULAY

Ni Mackenzie Brown

Atrasado nako! Misul-ob ko og nindot nga sinina, namugong sa buhok, nagdrayb paingon sa simbahan, miparking, ug nagdali sa pagsulod. Whew! Nakalingkod ko sa atubangan pagbarug lang gyud sa bishop aron sugdan ang miting sa sakrament.

Mamulong ko nianang Dominggoha, mao nga midali ko og tan-aw sa akong mga gisulat, sa pag-siguro nga wala koy makalimtan. Sa mubo ra gyud kaayo nga panahon, ingon og ang miting sa sakrament mahuman na, ug moadto na ko sa Sunday School. Lain na usab nga malampuson nga sakrament!

Apan mao ba gyud?

Sa misunod nga semana nagsu-god na ko sa paghunahuna. Laing Dominggo na usab ang molabay, ug samtang naglingkod ko sa miting sa sakrament, nagkonsiderar kon unsa ang kahulugan sa sakrament ngari nako, usa ka hunahuna misantop: Gisubli nako ang pasalig sa matag semana aron kanunayng maghinum-dom ni Jesukristo, apan unsa ko ka seryuso sa pagbuhat niana?

Gusto kong mag-usab, mao nga mihukom ko nga maghimo og sine-mana nga plano.

- Sulod sa semana, migahin ko og panahon sa pagkonsiderar sa akong mga kinaiya ug mihangyo og kapasayloan sa akong mga sala. Siguraduhon usab nako nga maka-abut og sayo sa simbahan aron ko makapaminaw sa prelude nga musika ug mabati ang Espiritu.
- Atol sa sakrament, maghinumdom ko ni Jesukristo ug sa Iyang Pag-ula. Mainampuon nakong girebyu unsa ang akong nabuhat nga husto ug unsa ang akong nabuhat nga sayop. Akong gipangutana ang akong kaugalingon, "Ginoo, unsa pa may akong kulang?" (tan-awa sa Mateo 19:20).
- Matag adlaw human sa sakrament, mag-ampo ko alang sa panabang aron molambo ug aron mahinum-dom ni Kristo.

Samtang gisunod nako ang akong plano, nakat-on ko sa paghigugma sa sakrament! Ganahan ko mag-ampo ngadto sa Langitnong Amahan ug mag-istorya Kaniya mahitungod sa akong kinabuhi. Walay labut sa akong kinaiya sa milabayng semana, kanu-nay kong mapasalamaton alang sa Pag-ula ni Jesukristo ug sa oportuni-dad sa pagbag-o ug mahimong mas maayo. Karon nakat-on ko nga ang sakrament dili lang para sa Dominggo; *kada* adlaw kini.

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

PAGHULAGWAY SA LITRATO PINAAGI NI DAVID STOKER

KATUNGA DIDTO?

"Naghunahuna ba kamo og maayo sa Manluluwas ug sa Iyang maulaong sakripisyo alang kaninyo sa inyong pag-andam, pagpanalangin, pagpaambit, o pag-ambit sa sakrament?"

Elder M. Russell Ballard sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles,
"Ang Labing Maayong Henerasyon sa mga Young Adult,"
Liahona, Mayo 2015, 68.

Pagkat-on nga Mahimong KAHAYAG SA KALIBUTAN

Ni Victor de Jesus Cruz Vargas

Natawo ko sa Dominican Republic ug nagdako isip miyembro sa Simbahan. Nagdako ko nga gilibutan og bantugang mga lider kinsa naningkamot sa pagtabang nako sa pagsunod sa matarung nga dalan. Naglaum ko nga makamisyon ug makatabang sa mga tawo.

Tungod kay ang akong amahan mibalhin ngadto sa Estados Unidos aron sa pagpangita og mas maayong kinabuhi alang namo, ang akong inahan mipadako sa akong igsoong mga babaye ug nako nga nag-inusara. Usahay mobati ko nga nag-inusara, apan wala gayud na mahitabo tungod kay makaistorya ko sa bisan unsa nga mga kalisud sa akong kinabuhi ngadto sa akong mga lider sa Simbahan.

Sa dihang mibalhin mi sa Estados Unidos, daghang mga pagsulay ang nagsugod alang nako. Mitambong mi sa gamay nga branch ug duna koy mga lider nga gustong motabang nako, apan ang akong mga higala sa eskwelahan naningkamot sa pagbira nako gikan sa dalan sa ebanghelyo. Sa wala damha, nagsugod ko sa pagsulti sa akong mama sa dili mabination nga paagi ug panagsa na lang maminaw sa iyang tambag.

Mosimba ko kada Dominggo, apan wala gyud koy tinguha sa pag-adto, wala ko kahibalo kon gusto pa ba ko nga magmisyon.

Usa ka buntag akong giablihan ang Basahon ni Mormon, ug naabli kini eksakto sa pahina nga akong paborito nga kasulatan, 3 Nephi 12:14–16:

"Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, Ako moingon nganha kaninyo, Ako mohatag nganha kaninyo aron mahimo nga kahayag niini nga mga katawhan. Usa ka dakbayan nga gitungtong sa usa ka bungtod dili matago.

"Tan-awa, magdagkot ba ang mga tawo og usa ka kandila ug ibutang kini sa ilawom sa tadyaw? Dili, apan sa kandilero, ug kini mohatag og kahayag ngadto sa tanan nga anaa sulod sa balay;

"Busa, himoa nga ang inyong kahayag mohayag sa atubangan niini nga mga katawhan, aron sila makakita sa inyong maayo nga mga buhat ug himayaon ang inyong Amahan kinsa anaa sa langit."

Nakahatag kini nako og dakong kalipay sa pagbasa niini tungod kay nakatabang kini nako sa paghinumdom unsay akong nakatunan sa seminary ug unsa ka kahibulongan ang plano sa atong Langitnong Amahan. Mao nga nakahukom ko nga mahimong kahayag sa kalibutan.

Giimbitar nako ang duha ka ig-agaw ngadto sa simbahan. Ang usa dili kaayo aktibo, ug naaktibo siya. Ang usa dili miyembro, ug ako ang nagbunyag niya.

Paglabay sa usa ka tuig nadawat nako ang akong tawag sa misyon nga moserbisyo sa California, USA. Samtang nagserbisyo ko, akong nakita sa walay duha-duha nga kini mao ang tinuod nga ebanghelyo ni Jesukristo. Samtang nagtabang ko sa mga tawo, ang akong pagpamatuod mitubo pa ug mitubo, ug matag higayon nga mobasa ko sa mga kasulatan, kanunay nakong i-recite ang tudling sa 3 Nephi nga mahimong kahayag sa kalibutan. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Dominican Republic.

Bisan si Kinsa pa Ikaw

Ni Linda Davies
Gibase sa tinuod nga istorya

"Ah dili mahimo," naghunahuna si Andi. "Unsay mahitabo nga wala man ko ma-seal sa akong pamilya?"

*"Ako anak sa Dios, gipadala dinhi" (*Songbook sa mga Bata, *2).*

"Angayan gyud ko," naghunahuna si Andi dihang midalikyat siya sa pagpanamin. Nagsul-ob siya sa paborito niyang pula nga sinina. Kanunay siyang gusto nga pinakanindot siyang tan-awon kada Dominggo. Midagan siyang nanaog para sa pamahaw.

Hapit na mahurot ni Andi ang katapusan niyang pan dihang ang sakyanan sa pamilyang Reeder misirbato na gikan sa karsada. "Babay, Ma! Babay, Pa!" Miingon si Andi, nga mihalok kanila samtang midagan siya gawas sa pultahan.

Bisan og ang iyang Papa ug Mama dili mga miyembro sa Simbahan, giawhag nila si Andi nga mosimba matag semana. Pasakyon siya sa pamilyang Reeder hapit matag Dominggo sukad nabunyagan siya ug nakumpirmahan. Ganahan si Andi sa paagi nga ilang gibuhat nga mobati siya nga gihangop ug gihigugma.

Human sa miting sa sakrament oras na sa Primary. Ganahan si Andi nga moadto sa klase sa Valiant nila ni Brother ug Sister Long. Mga buotan sila, ug ang ilang mga leksyon kanunay maoy pinakamaayo.

"Karon atong hisgutan ang mahitungod sa mga templo," miingon si Sister Long. "Unsa ang pipila ka butang nga atong nahibaloan mahitungod sa mga templo?"

May nahibaloang usa ka tubag si Andi: "Makahimo kita og mga pagbunyag sa templo." Naghinamhinam siya niini tungod kay matag tuig ang mga batan-ong babaye sa iyang ward mobiyahe ngadto sa templo aron sa paghimo og mga bunyag. Sa dili madugay si Andi makaadto na usab!

"Maayo kaayo, Andi. Unsa pay lain natong nahibaloan?"

"Mahimo kang magminyo sulod sa templo," miingon si Allison nga higala ni Andi.

"Maayo kaayo," miingon si Sister Long. Duna pa bay lain?"

"Ang mga pamilya mahimong magkauban sa hangtud kon sila na-seal [nabugkos] sa templo," dugang pa ni Allison.

"Apan ang akong pamilya dili," naghunahuna si Andi. "Si Mama ug si Papa wala ma-seal sa templo!" Sa kalit nanginit ang iyang nawong, ug nagsugod paglugmaw ang iyang mga luha.

"OK ra ka, Andi?" nangutana si Sister Long.

"Oo," mihingos si Andi, naningkamot nga mapugngan ang iyang mga luha. Apan gibati niya ang

MGA PAGHULAGWAY PINAAGI NI BRAD TEARE

butok-butok sa iyang dughan hangtud nahuman ang leksyon.

Pagkahuman sa klase, gitaparan ni Sister Long si Andi ug gigakos kini. “Unsay nahitabo?” nangutana siya.

“Si mama ug si papa dili nako ikauban sa hangtud,” miingon si Andi. “Wala sila makasal sa templo. Asa man ko masakop human ko mamatay? Gihigugma ba gihapon ko sa Langitnong Amahan bisan og ang akong mga ginikanan dili mga miyembro?”

Gitutukan ni Sister Long ang mga mata ni Andi. “Bisan si kinsa pa ikaw ug bisan ang imong pamilya nakaadto sa templo o wala, ikaw kabahin gihapon sa pamilya sa Langitnong Amahan. *Ikaw* mahimong magpaduol Kaniya ug mamahimong ehemplo sa uban. Kanunay Siya nga mohigugma nimo, mogiya, ug manalipod, bisan unsay mahitabo. Gusto Siya nga mapanalanginan ka ug ang imong pamilya. Ikaw anak sa Dios, Andi.”

Niana ang kasingkasing ni Andi wala na magtagubtob ug ang pagbutok-butok mihunong. Karon ang kainit misulod sa iyang kasingkasing. Nahibalo siya nga ang gisulti sa iyang teacher tinuod. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

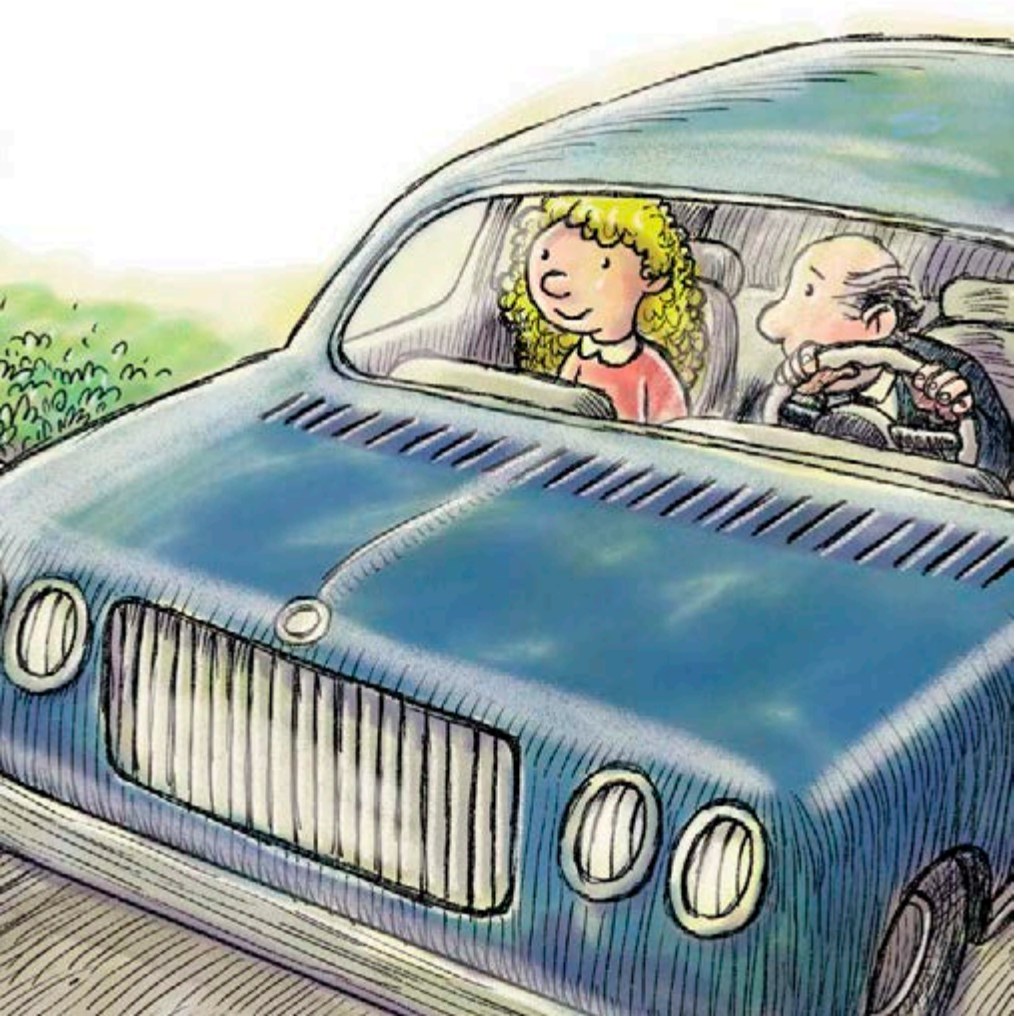

UNSAY IMONG MAHIMO?

Unsay imong mahimo kon ang imong mga ginikanan o sakop sa imong pamilya dili gustong mahimong kabahin sa Simbahan?

- Hinumdumi nga gawasnon silang mopili ug ang Langitnong Amahan nahigugma kanila.
- Pahibaloa sila nga ikaw nahigugma kanila.
- Himoa nga ikaw maayong ehemplo kanila pinaagi sa pagsunod sa ebanghelyo.
- Hinumdumi ang tanang maayong mga butang mahitungod kanila.
- Mag-ampo nga ang Langitnong Amahan motabang nga sila mobati sa Iyang gugma ug giyahan sila ngadto sa Simbahan.

Si Clarence batok sa Kampyon

Ni Lori Fuller
Mga Magasin sa Simbahan
Gibase sa tinuod nga istorya

Si Clarence nagtambo sa bintana sa sakyanan samtang nakita ang pantalan. Ang mga barko naglulaw sa tubig atubangan sa mabulukon nga mga balay ug mga tindahan. Ang Copenhagen, Denmark, usa ka maanindot nga siyudad nga puno sa mga palasyo, mga mansyon, ug mga parke. Dili gayud kini sama sa yutang natawhan ni Clarence didto sa Utah, USA. Mahulagway ni Clarence ang abog nga mga karsada diin makiglumba siya og dagan niadtong bata pa siya. Karon usa na siya ka sakop sa United States Track team, ug inig ka ugma iya nang maatubang ang labing inila nga Danish runner diha sa importanting lumba.

Ang awto mihunong sa usa ka gamayng chapel diin ang miting sa Simbahan nagsugod na.

Samtang si Clarence hilum nga misulod agi sa luyo nga lingkuranan diha sa miting, usa sa mga misyonaryo nga naglingkod sa atubangan nakabantay niya gikan sa artikulo sa pamantalaan mahitungod sa lumba inig ka ugma. Ang presidente sa branch mihangyo ni Clarence sa pag-adto sa atubangan ug mamulong.

Human si Clarence misulti nganong mibisita siya, ang usa ka batang lalaki mibarug ug miisa sa iyang kamot. “Sa imong hunahuna mapildi kaha nimo ang Danish nga kampyon?” siya nangutana.

Wala makahibalo si Clarence unsa ang iyang isulti. Ang Danish nga runner *nakahimo* og mas maayo nga oras sa gilay-on nga milya nga nadagan nianang tuiga.

“Siyempre makahimo siya,” matud pa sa usa sa mga misyonaryo nga diha sa atubangan ni Clarence sa wala pa siya makatubag. “Tungod kay nagsunod siya sa Pulong sa Kaalam.” Miabli siya sa iyang mga kasulatan ngadto sa Doktrina ug mga Pakigsaad 89. Iyang gibasa ang saad nga kadtong nagsunod sa Pulong sa Kaalam “modagan ug dili maluya, og molakaw ug dili makuyapan” (bersikulo 20).

Unsay ikasulti ni Clarence? *Siya* nasayud nga ang Pulong sa Kaalam tinuod. Ug isip usa ka bata misaad siya nga kanunayng mosunod niini. Apan sa kana lang wala magpasabut nga makadaug na siya sa lumba. Ang pagdaug nagkinahanglan usab og praktis ug kahanas. Sa pagbiya

PAGHULAGWAY PINAAGI NI MATT SMITH

ANG PAGPILI NI CLARENCE

Clarence F. Robison miapil sa lumba niadtong 1948 Summer Olympics ug nahimong bantugan nga coach sa dagan sa kolehiyo. Sa batan-on pa siya, misaad siya nga kanunay siyang magsunod sa Pulong sa Kaalam. Nasayud siya nga kini dili makapadaug niya sa tanan niyang lumba. Apan nasayud siya nga ang Langitnong Amahan makatabang niya nga mabuhat ang iyang kinamaayohan kon siya limpyo ug takus ug adunay hugot nga pagtuo.

ni Clarence sa miting, naghunahuna siya "Total, wala man bitaw usa nga gikan sa simbahan ang moadto sa lumba ugma."

Pagkasunod gabii samtang si Clarence nag-warm up para sa iyang lumba, sa pagtan-aw niya ug nakita ang duha ka mga misyonaryo uban sa usa ka grupo nga mga 17 ka mga batang lalaki. Sila *miabut* na!

Samtang nagkaduol na, usa sa mga misyonaryo mihunghong ngadto ni Clarence, "Kon nakadagan man ka sukad sa imong kinabuhi, mas maayo modagan ka karong gabhiuna." Kadaghanan sa mga batang lalaki dili mga miyembro sa Simbahan apan mianhi uban sa ilang mga higala aron makita kon ang Pulong sa Kaalam tinuod ba gayud.

Nabalaka si Clarence. Dinhi niining lumba, ang iyang kinamaayohan tingali dili pa igo. Apan modagan siya alang sa usa ka baruganan sa ebanghelyo ni Jesukristo. Siya *kinahanglan* gayud modaug. Wala pa siya sukad nag-ampo nga modaug, apan nakakita siya og bakanting lawak aron maka-ampo.

Nag-ampo siya, "Amahan sa Langit, nasayud ko nga ang Pulong sa Kaalam tinuod, ug wala gyud ko misupak niini. Palihug panalangini ako uban sa kadaugan niining lumba." Samtang naglakaw siya padulong sa starting nga linya, nasayud siya nga ang Langitnong Amahan nakadungog sa iyang pag-ampo. Misalig siya sa kabubut-on sa Langitnong Amahan.

Ang gabii ulanon ug lapukon. Samtang nagsugod na si Clarence sa lumba, ingon og sama ra kini sa ubang lumba nga iyang gidagan. Ang kapaspas kusog, ug ang kampyon nga Danish nag-una. Apan sa paghuman ni Clarence sa ika-tulo nga lap, kalit lang nga nawala ang iyang kakapoy. Mipaspas ang iyang dagan, ug dili kini sakit. Gipaspasan pa gayud og dyutay wala gihapon kini sakiti. Iyang naapsan ang kampyon nga Danish ug *padayon* ang kakusgon.

Samtang padulong na si Clarence nga motuyok, ang iyang coach misinggit, "Hinay lang! Dili unya ka makaabut sa finish line!" Apan si Clarence nasayud nga makapadayon siya og dagan. Ug sa dihang natapos niya ang lumba, nag-una siya og 50 ka yarda (46 m) sa Danish nga runner! Nasayud siya nga makadaug siya tungod kay gitubag sa Langitnong Amahan ang iyang pag-ampo ug tungod kay tinuod ang Pulong sa Kaalam. ■

Mga Higala ug Hugot nga Pagtuo

Ni Melissa Hart, Utah, USA

Hi! Ako si Ivana.

Nagpuyo ko sa Bogotá, Colombia, ug nagbarug ko nga masaligon pinaagi sa pagpakigbahin sa ebanghelyo uban sa akong mga higala ug pamilya.

Nag-eskwela ko sa usa ka Katoliko nga eskwelahan alang sa batang mga babaye. Ang uban nakong mga pagtuo lahi sa akong mga kauban sa klase ug mga magtutudlo, apan mitahud sila nako, ug ako mitahud nila. Kuryuso sila sa akong relihiyon, ug mopakigbahin ko nila niini! Ania ko uban sa akong higala nga si Luisa.

Usa ka magtutudlo nangutana nako kon nagtuo ba kita sa samang mga butang nga gituohan sa mga Katoliko. Giingnan nako siya nga kita mituo ni Jesukristo. Naghisgot usab ko kabahin sa Basahon ni Mormon, sa Biblia, ug sa Doktrina ug mga Pakigsaad.

Ang akong papa dili miyembro sa Simbahan, apan kanunay siyang moadto sa mga kalihokan. Sungugon nako siya nga usa siya ka "Cath-ormon" (Catholic-Mormon).

Mibisita mi sa Siyudad sa Salt Lake alang sa kinatibuk-ang komperensya ug nakadungog ko nga namulong si Presidente Monson. Nindot kaayo ang iyang mga pulong, ug nagtudlo kini mahitungod sa ebanghelyo.

Giimbitar nako ang usa nako ka higala sa eskwelahan nga moadto sa akong bunyag, ug miadto siya! Nalipay ko nga nakigbahin niana nga kasinatian uban kaniya.

Ang Bogotá Colombia Temple maanindot. Gusto ko mosulod unya aron makakat-on ko og dugang mahitungod sa ebanghelyo. Ang akong higala nga si Laura miuban nako.

MGA SUGYOT NI IVANA SA PAGBARUG NGA MASALIGON

Pahiyom ug pakigbahin og mga istorya gikan sa simbahan ug sa mga kasulatan ngadto sa uban.

Tambong sa mga miting sa Simbahan kada Dominggo.

Maghimo og family home evening.

Paningkamuti ang pagbasa sa mga kasulatan kada adlaw.

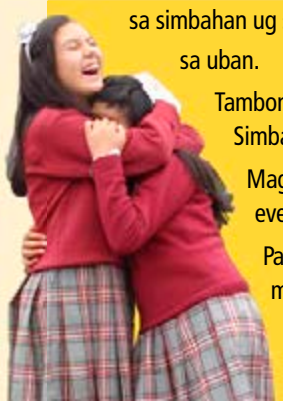

Ni Elder M. Russell Ballard
Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Giunsa sa pagtawag ang mga minyonaryo?

Una, ang imong bishop ug ang stake president mointerbyu kanimo.

Sunod, usa sa mga Dose ka mga Apostoles motan-aw sa imong litrato ug impormasyon mahitungod kanimo diha sa computer screen.

Tan-awon ka nila sa imong mga mata.

Dayon, pinaagi sa gahum sa Espiritu sa Ginoo, ila kang i-assign ngadto sa usa sa 409 ka mga misyon sa Simbahan.

Gikan sa "Ang Labing Maayong Henerasyon sa mga Young Adult, Liahona, *Mayo 2015, 67–70.*

PAGHUAGWAY PINAAGI NI KATIE MCDEE

DAPIT KAPANGUTAN-AN

Kon maglalis ang akong mama ug papa, mabalaka ug magguol kaayo ko. Unsay pwede nakong buhaton?

Mahimo kang mag-ampo sa Langitnong Amahan. Tungod niana mas maayo kanunay ang akong pagbati.

Hayden H., edad 6, Alberta, Canada

Aron malipay sila istoryahan nako sila og makalingaw nga mga komedya ug sultihan sila bahin sa akong pag-eskwela. Kon magsugod na sila og pangatawa, bation nako ang Espiritu Santo nga nagingon kanako nga eksakto ang akong gibuhat.

Elena M., edad 12, California, USA

Max: Gakson nako sila ug kantahan sila og Primary song aron mahinumdom sila ni Jesus.

Gabe: Pagdrowing og litrato sa imong pamilya nga naa sa langit aron mas maayo ang ilang bation.

Max ug Gabe C., edad 6 ug 10, Kochi, India

Mahimo kang mag-ampo aron matabangan ang imong mama ug papa nga makasulbad sa ilang problema ug mag-hum og pipila ka kanta sa Simbahan aron mas maayo ang imong bation.

Addison S., edad 10, Washington, USA

Ako ug ang akong mga igsoon manulod sa among kwarto ug maminaw sa Tabernacle Choir. Nakatabang kini nga mobati kami og kalinaw.

Ben M., edad 11, Brisbane, Australia

Mag-ampo ko sa Langitnong Amahan ug mangayo nga Iyang tabangan ang akong mga ginikanan kon maglalis sila aron bation nila ang Espiritu ug masulbad ang ilang mga problema.

Ethan M., edad 11, California, USA

SUNOD NGA PANGUTANA

"Unsaon nako sa pagkahibalo nga igo na ang akong pangidaron para magsugod og puasa?"

Duna ka bay ikatambag? Ipadala kanamo ang imong tubag ug litrato sa dili pa ang Hulyo 31, 2016. Isumiter kini sa online [internet] sa liahona.lds.org o i-email ngari namo sa liahona@ldschurch.org. (Ibutang ang "Dapit Kapangutan-an" diha sa subject line.) Hinumdumi nga ilakip ang pagtugot sa imong ginikanan!

PAGHULAGWAY PINAAGI NI MARK ROBISON

Si Kapitan Moroni Maisug

Si Kapitan Moroni nangulo sa kasundalohan nga Nephite. Ganahan siyang mosunod sa Langitnong Amahan. Mitabang siya sa kasundalohan nga Nephite sa pagpanalipod sa ilang mga kaugalingon batok sa mga Lamanite. Gipahinumduman niya sila sa mga panalangin sa Langitnong Amahan. Gipahinumduman niya sila sa ilang kagawasan ug sa ilang mga pamilya aron sila magmaisugon.

Daghang mga bata sa eskwelahan mogamit og pinulongan nga dili ko ganahan. Ang akong mama ug ako nag-ampo aron mangayo og kaisug ug aron masayud sa labing maayong buhaton. Pagkasunod adlaw sa dihang nagsugod na sila sa paggamit niana nga pinulongan, buotan kong miingon, "Palihug hunong sa paggamit nianang mga pulonga. Dili ko komportable niana." Miingon sila, "OK, sorry." Nakapalipay kadto kanako, ug nalipay ko nga nakahibalo nga ang Langitnong Amahan mota-bang nako kon mangayo ko og tabang.

Bella T., edad 10, Virginia, USA

Grant L., edad 10, Florida, USA

PAGHULAGWAY PINAAGI NI JARED BECKSTRAND

Guntinga, pilo-a, ug tipigi kining challenge card!

Mahimo Kong Maisugon!

- ☐ Sag-uloha ang Alma 48:11–12. Basaha usab ang bersikulo 17!
- ☐ Tabangi ang usa ka tawo nga nabalaka o nahadlok nga magmaisugon. Ipakigba-hin ang imong pagpamatuod bahin sa Langitnong Amahan ngadto kanila.
- ☐ Tan-awa ang mga kapitulo 31–33 ug 35 sa mga istorya sa Basahon ni Mormon scripturestories.lds.org.
- ☐ Akong gihagit ang akong kaugalingon sa pag . . .

_____

Mga Kasulatan Niining Bulana

Human nimo mabasa ang usa ka tudling sa kasulatan, kolori ang katukma nga ginumerohan nga mga dapit sa bandila sa kalingkawasan!

1 Alma 43:9–12, 16–23, 47–54

2 Alma 44:1–10, 12, 19–20

3 Alma 46:10–16, 21–22

4 Alma 53:10–21

5 Alma 56:2–11, 41–48, 55–56

6 Helaman 5:20–44

7 Helaman 8:1, 4, 10, 25–28

8 Helaman 9:1–5, 19–24, 39–40

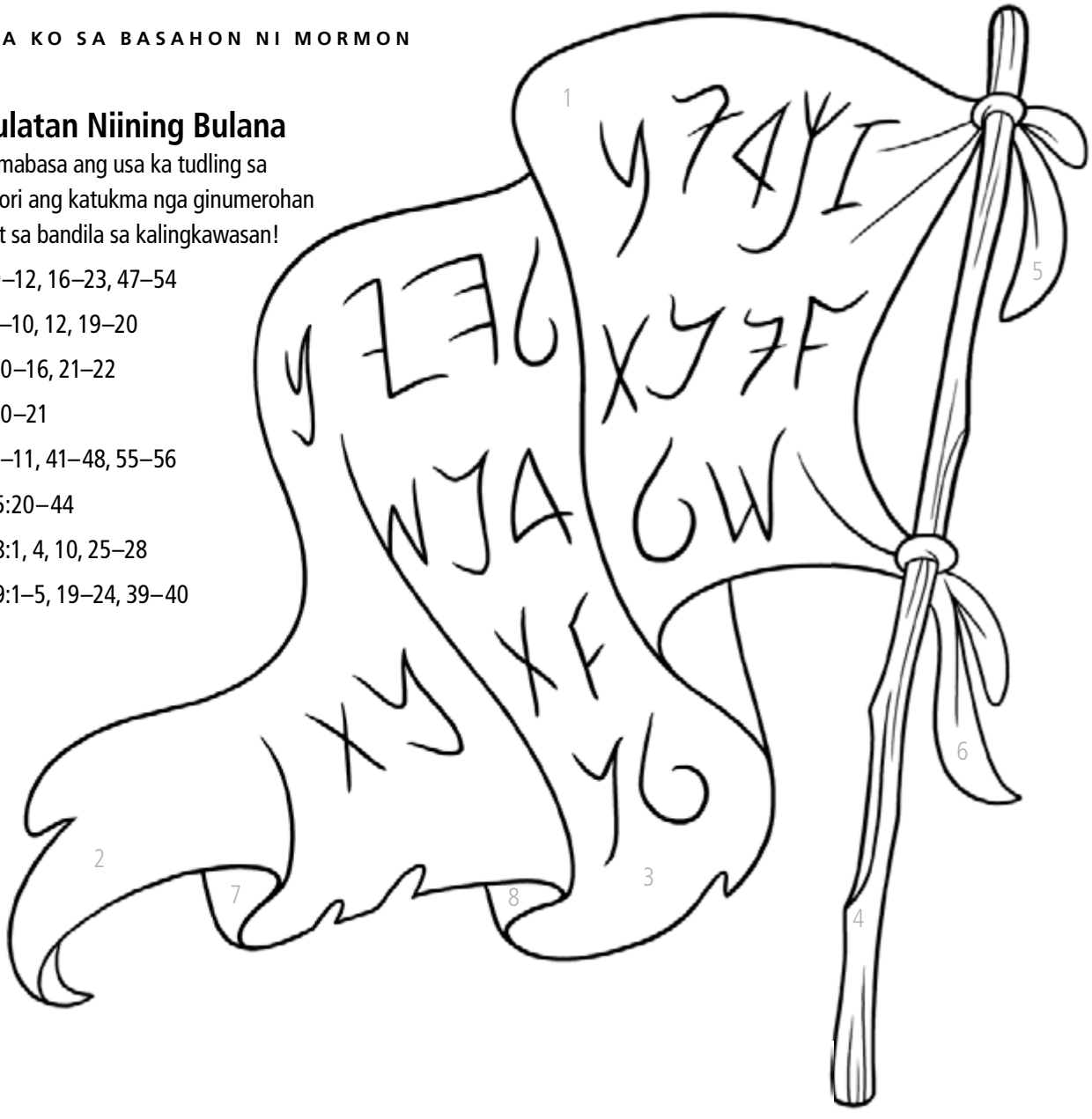

Ang Bandila sa Kalingkawasan

Si Moroni nangulo sa mga Nephite sa usa ka gubat batok sa mga Lamanites sa pagpanalipod sa ilang mga panimalay ug mga pamilya. Si Kapitan Moroni mihimo og usa ka "bandila sa kalingkawasan" gikan sa iyang kupo. Misulat siya og usa ka espesyal nga mensahe aron pagpahinumdom sa mga Nephite alang sa unsa ang ilang gipakigbatokan: "Agi og paghinumdom sa atong Dios, sa atong tinuohan, ug kagawasan, ug sa atong kalinaw, sa atong mga asawa, ug sa atong mga anak" (Alma 46:12). Pagbasa og dugang mahitungod niini sa pahina 76. Ug pangita og laing hagit sa pagbasa sa sunod nga isyu! ■

PAGHULAGWAY PINAAGI NI JARED BECKSTRAND, DETALYE GIKAN SA *GISA NI KAPITAN MORONI ANG BANDILA SA KALINGKAWASAN*, PINAAGI NI ARNOLD FRIBERG

Bandila ni Kapitan Moroni

Sa una dihay usa ka dautan nga hari. Gusto siyang maghari sa Nephite nga mga tawo.

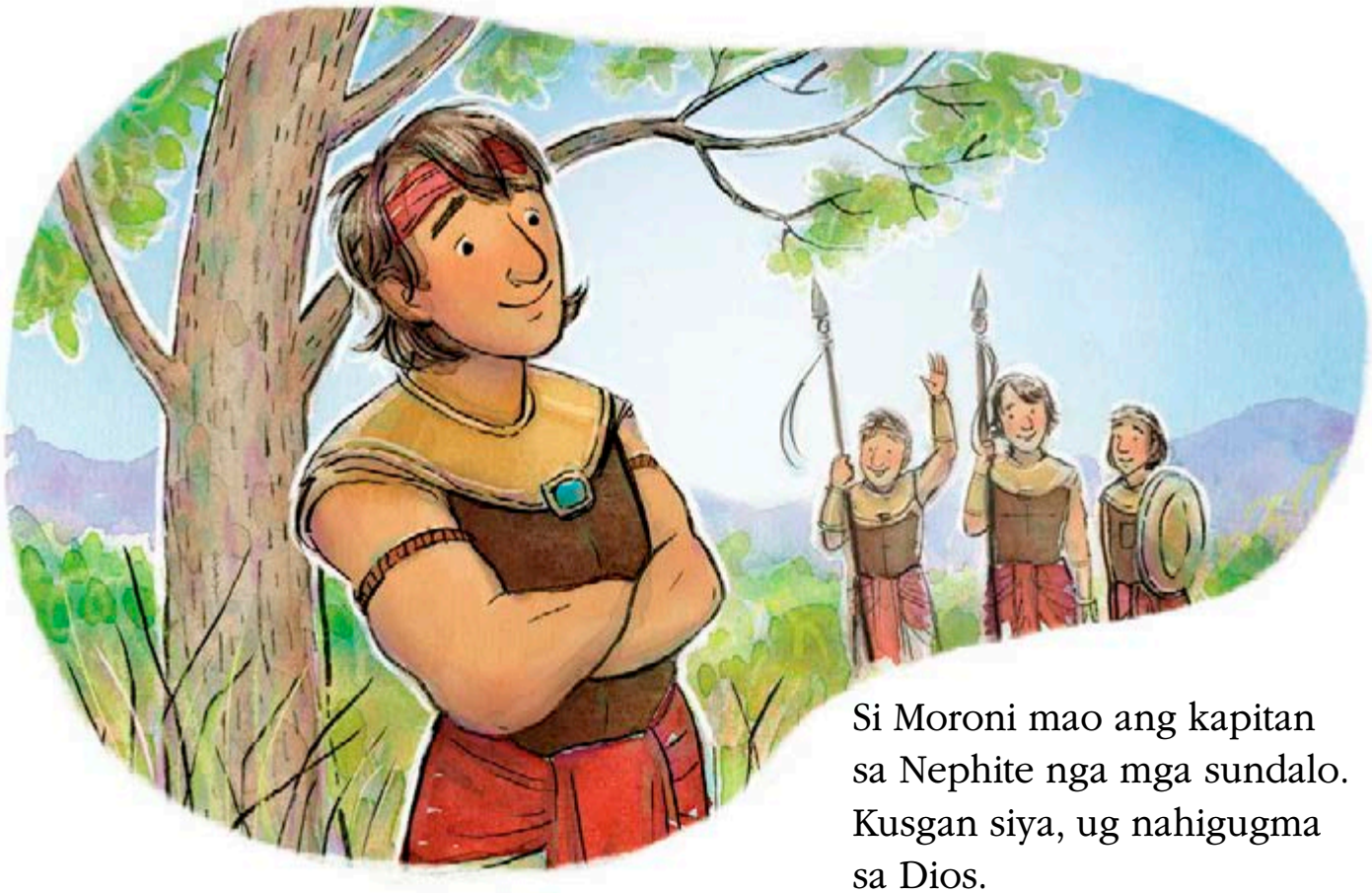

Si Moroni mao ang kapitan sa Nephite nga mga sundalo. Kusgan siya, ug nahigugma sa Dios.

MGA PAGHULAGWAY PINAAGI NI APRYL STOTT

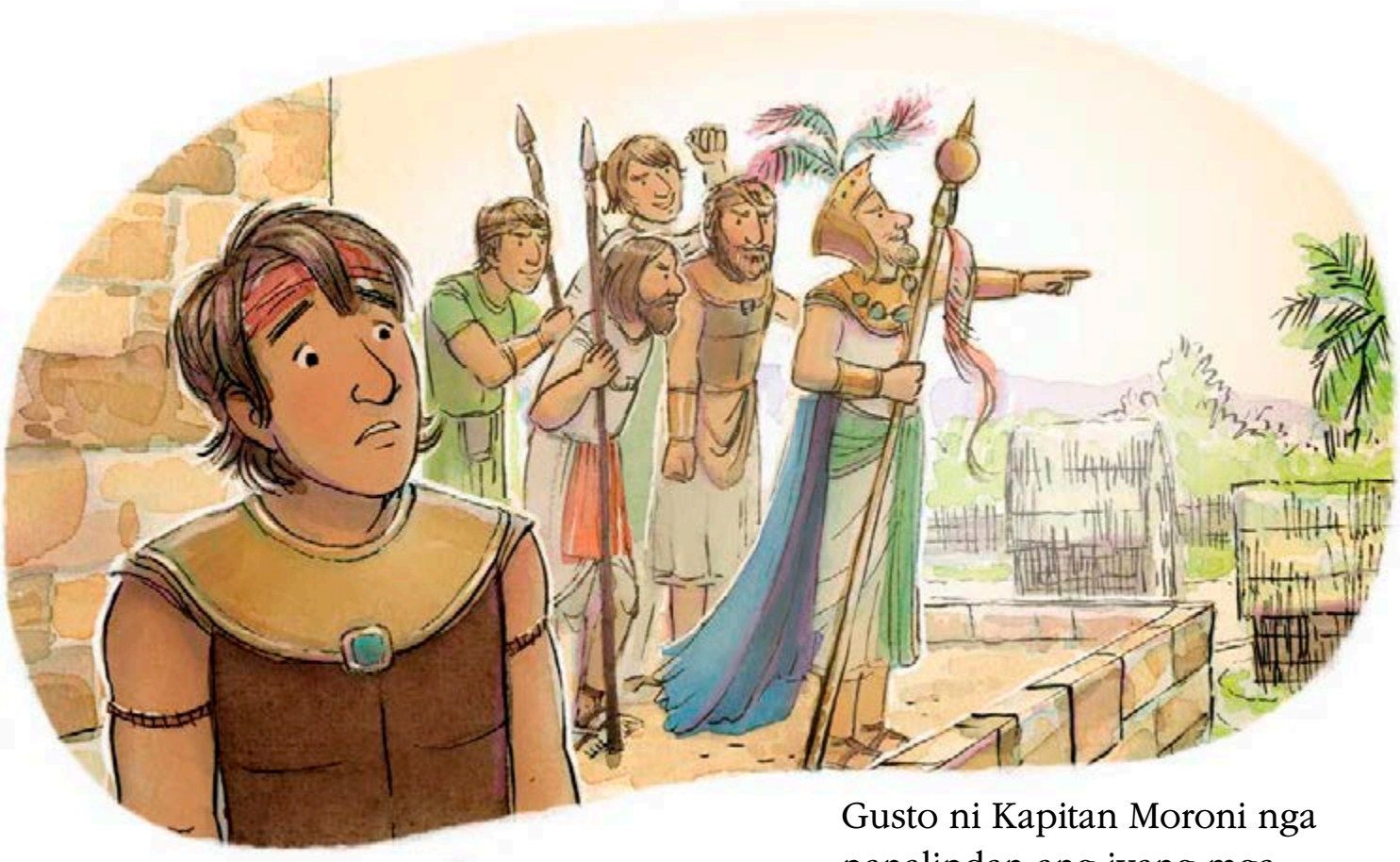

Gusto ni Kapitan Moroni nga panalipdan ang iyang mga tawo gikan sa mga sundalo sa dautang hari.

Mihukom siya nga maghimo og bandila alang sa iyang mga tawo.

Gipahinumduman ni Kapitan Moroni ang iyang mga tawo nga kinahanglang mosunod sila sa Dios ug panalipdan ang ilang mga pamilya. Dayon makabaton sila og kalinaw. ■

Kon Ako Gani Makadungog sa mga Batang Pioneer

Mga pulong ug musika ni
Janice Kapp Perry

May kombiksyon ♪ = 120–126

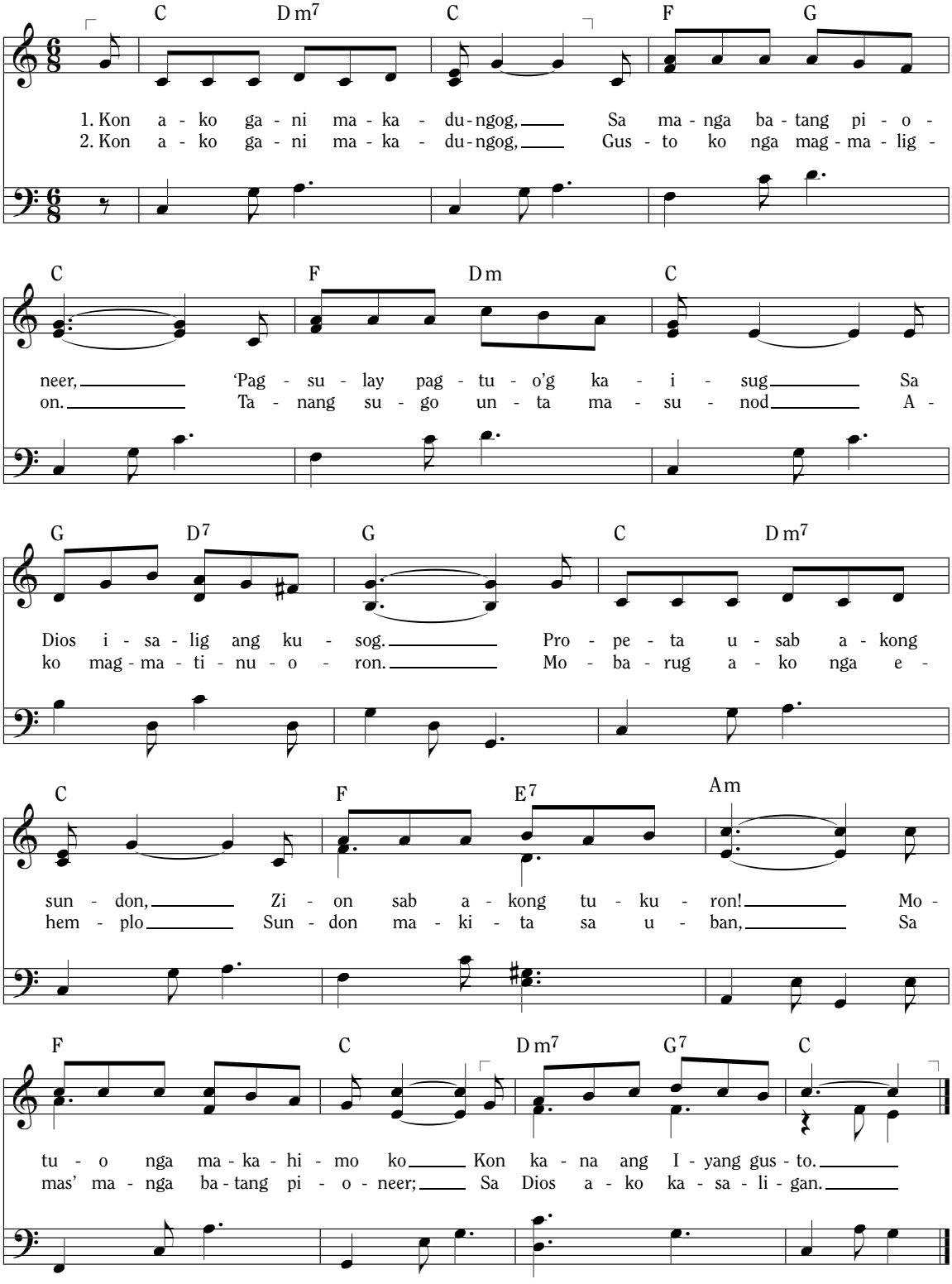

© 2016 ni Janice Kapp Perry. Tanang mga katungod gigahin.
Kini nga kanta mahimong pakopyahan alang sa panagsa, dili pangnegosyo nga paggamit sa simbahan o sa panimalay.
Kini nga pahibalo kinahanglang ilakip sa matag kopya nga himoon.

Ni Presidente Boyd K. Packer (1924–2015)
Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

ESPIRITWAL NGA MGA BUAYA

"Binuang," miingon ko.
"Walay mga buaya diha."

Gusto gyud kong moadto sa Africa ug motan-aw sa mga hayop, ug sa katapusan miabut kana nga oportunidad. . . .

Mihunong kami sa usa ka lungag nga may tubig aron tan-awon ang mga hayop nga mangadto aron sa pag-inom. Uga kaayo kadto nga panahon ug wala kaayoy daghang tubig, tinuod lapukon lang nga mga dapit. Dihang ang elepante mitikang ngadto sa humok nga lapok ang tubig mipundo ngadto sa gitumban ug ang mga hayop manginom gikan sa agi sa tunob sa elepante.

Ang antelope [usa], klaro, nga ginerbyus kaayo. Moduol sila sa lapukon nga lungag, apan managan sila palayo sa dakong kahadlok. Wala akoy nakitang mga leon sa palibut ug gipangutana ang tiggiya nganong wala sila manginom. Ang iyang tubag, ug mao kini ang leksyon, mao ang "mga Buaya."

Basin nangomedya ra siya ug seryuso nako siyang gipangutana, "Unsa man diay problema?" Mao gihapon ang tubag: "mga Buaya."

"Binuang," miingon ko. "Walay mga buaya diha." . . .

Nakabantay siya nga wa ko motuo niya ug gisiguro, sa akong pagtuo,

aron matudloan ko og leksyon. Nangadto mi sa laing lokasyon diin ang sakyanan diha sa may pilapilan ibabaw sa lapukong nga lungag diin makatan-aw kami sa ubos. "Diha," miingon siya. "Tan-awa aron imong masuta."

Wala koy laing makita kondili ang lapok, gamayng tubig, ug gipangnirbyus nga mga hayop didto sa layo. Dayon sa kalit nakita ko kini!—dako kaayong buaya, nagluob sa lapok, naghulat og mga hayop nga giuhaw kaayo para moinom. . . .

Ang tiggiya mas mabination ngari nako kay sa angay nakong madawat. Ang akong "hibaloi ang tanan" nga hagit sa una niyang pamahayag nga, "mga buaya," tingali nagdala sa pagdapit nga, "Ah sige, adtoa ug tan-awa aron imong masuta!"

Makaingon gyud ko nga wala koy makita nga mga buaya. Sigurado ko niana sa akong kaugalingon naghunahuna ko nga susihon ko kaha kon unsay anaa. Ang akong pagpakita nga mas kamao posibling makamatay! Apan pasensyuso kaayo siya sa pagtudlo kanako.

Batan-on kong mga higala, hinaot nga mas maalamon kamo sa pagpakig-istorya sa inyong mga tiggiya kaysa kanako niana nga okasyon. Kadto nga kawalay pagtahud o pagsalig dili angay kanako, gani dili usab angay kaninyo. Akong gimahayan ang akong gihimo niadtong higayuna, ug siguro maulaw kong mosulti ninyo mahitungod niini apan ang pagsulti niini makatabang kaninyo.

Ang nanag-una kaninyo niini nga kinabuhi makapahimangno bahin sa mga peligro nga mahimo ninyong masugatan. Dili lang ang dako, abuhon nga mga buaya nga makakunis-kunis kaninyo, apan ang *espirituhanong mga buaya,* nga labihan pa ka peligro, ug labaw ka malinglahon ug dili kaayo makita, gani, labaw pa ka maayong motakuban nga mga buaya sa Africa.

Kining espirituhanong mga buaya makapatay o makaguba sa inyong mga kalag. Makawagtang kini sa kalinaw sa inyong hunahuna ug sa kalinaw sa hunahuna sa mga nahigugma kaninyo. Mao kini ang angayan nga ipasidaan, ug walay dapit dinhi sa mortalidad karon nga wala puy-i niini. . . .

Bulahan lamang nga dunay mga giya sa kinabuhi nga igong makapugong nga mahitabo kining mga butanga kon kita andam nga modawat sa tambag karon ug unya. ■

Gikan sa "Spiritual Crocodiles," Ensign, *Mayo 1976, 30–31.*

IMAGE © ISTOCK/THINKSTOCK

MGA IDEYA

Unsaon nato sa pagtubo sa dautan nga kalibutan?

"Isip mga indibidwal, mga disipulo ni Kristo, nagpuyo sa dautang kalibutan nga sa tinuod gubot, kita makatubo ug makapamulak kon nakagamot kita diha sa gugma sa atong Manluluwas ug mapainubsanong mosunod sa Iyang mga pagtulun-an."

Elder Quentin L. Cook sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, "Ang Dios Kahayag Ko," *Liahona,* Mayo 2015, 63.

Anaa Usab Niini nga Isyu

PARA SA MGA YOUNG ADULT

p. 44

PAGSAGUBANG SA SAYO NGA PAGPAULI

Ang sayo nga pagpauli gikan sa akong misyon makasagmuyo gayud, apan akong nakita nga mahimo kining usa ka lakang kon magtutok ako niining unom ka mga butang.

ALANG SA MGA KABATAN-ONAN

Paghinumdom sa MANLULUWAS

Matag semana, mohimo kita og panaad sa kanunay nga paghinumdom kang Jesukristo, ug matag adlaw makadawat kita og mga panalangin gumikan sa pagtuman niana nga panaad.

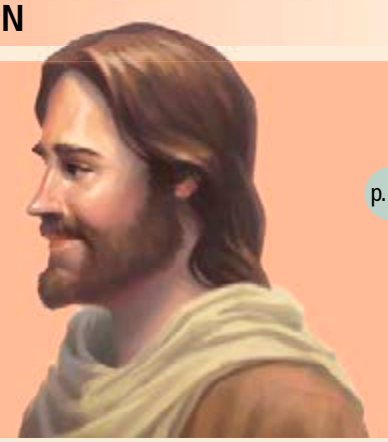

p. 60

PARA SA MGA BATA

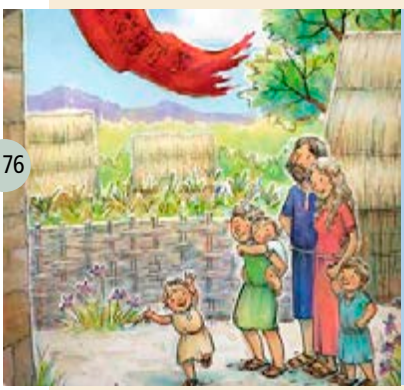

p. 76

Bandila ni Kapitan Moroni

Si Kapitan Moroni mihimo og bandila aron matabangan ang iyang mga tawo sa paghinumdom sa pinaka-importanting mga butang, sama sa ilang mga pamilya ug sa Dios. Unsaon ninyo sa paghinumdom ang pinaka-importanting mga butang sa inyong kinabuhi?

Sa paghatag og feedback bahin sa Liahona, *palihug i-email kini sa liahona@ldschurch.org.*

4 0213287853 1
CEBUANO

ANG SIMBAHAN NI
JESUKRISTO
SA MGA SANTOS
SA ULAHING MGA ADLAW